

JAARLIJKS
FINANCIËEL
VERSLAG
2015

© Fluxys Belgium - E. Mandartier

Gereguleerde informatie – 8 april 2016

87e boekjaar

Verslagen aan de gewone algemene vergadering van 10 mei 2016

Onze marktcontext en uitdagingen	7
Fluxys Belgium in een notendop	15

MARKANTE FEITEN

Belgisch net volledig bidirectioneel	26
Europese primeur: geïntegreerde gasmarkt voor het Groothertogdom Luxemburg en België	28
Fluxys Belgium neemt tradingdiensten over	29
Aardgascentrales zijn onmisbaar voor de bevoorradingszekerheid in elektriciteit	32
Contract van 20 jaar voor LNG-overslagdiensten	34
LNG-bunkerschip met thuishaven Zeebrugge	38

01 – ACTIVITEITEN *

1.1. Vervoer	26
1.1.1. Vervoerde volumes stijgen maar geboekte capaciteit daalt	27
1.1.2. Forse groei verhandelde gasvolumes	29
1.1.3. Voorbereiding op de volledige overschakeling naar hoogcalorisch aardgas	30
1.1.4. Versterking van de bevoorradingszekerheid van het land	31
1.2. Opslag wringt zich door moeilijke marktomstandigheden	32
1.3. Succes veelzijdig dienstenaanbod LNG-terminalling	34
1.4. Competitieve tarieven	35
1.5. Ondernemingsbreed project om efficiëntie te versterken	36
1.6. Aardgas als brandstof voor vervoer: duw in de rug van groene mobiliteit	37
1.6.1. LNG voor de scheepvaart en vrachtvervoer	38
1.6.2. CNG voor wagens	39
1.7. Schouder onder de Europese Netwerkcodes en het Europese Netwerkontwikkelingsplan	39
1.8. 2015: € 188 miljoen investeringen in infrastructuur	41

* Deze hoofdstukken vormen het jaarverslag cf. artikels 96 en 119 van het Wetboek van vennootschappen.

INHOUDSTAFEL

1.9.	Onderzoek en ontwikkeling	43
1.9.1.	Doelstellingen en aanpak	43
1.9.2.	Veilige exploitatie van leidingen en installaties	44
1.9.3.	Design van installaties	44
1.9.4.	Opslag Loenhout: dynamische modellen van de ondergrond	45
1.9.5.	Nieuwe gastoepassingen	45
1.9.6.	ICT-toepassingen ten behoeve van de klanten	47
1.9.7.	Internationale meetstandaard voor vloeibaar aardgas	47
02 – DUURZAAM ONDERNEMEN		48
2.1	Mensen: de motor van onze groei	53
2.1.1	Organisatie op maat van de uitdagingen	53
2.1.2	Actief talentbeheer	54
2.1.3	Klaarheid brengen en engagement creëren	56
2.1.4	Transparante en constructieve sociale dialoog	56
2.2	Veiligheid zit in onze genen	47
2.2.1	Veiligheid op de werkplek: blijven mikken op steeds minder arbeidsongevallen	57
2.2.2	Industriële veiligheid: bouw en beheer van veilige infrastructuur	58
2.2.3	Veiligheid voor de omgeving: blijvende sensibilisering van alle betrokken partijen	60
2.3	Constructieve dialoog met onze burens	63
2.4	Milieu: systematische vermindering van de ecologische impact van onze werkzaamheden	65
2.4.1	Minder uitstoot voor een betere luchtkwaliteit	65
2.4.2	Constante aandacht voor energie-efficiëntie	66
2.4.3	Bijzondere aandacht voor de grond waardoor onze leidingen lopen	67
2.4.4	Vermindering van geluidshinder: doeltreffende inspanningen	67
2.4.5	Behoud van de ecosystemen	67

03 – FINANCIËLE SITUATIE 68

3.1.	Kernboodschappen 2015 *	75
3.1.1.	Inleiding	75
3.1.2.	Groep Fluxys Belgium – resultaten 2015 (in IFRS)	76
3.1.3.	Fluxys Belgium NV – resultaten 2015 (volgens Belgische normen): voorstel van resultaatverwerking	81
3.1.4.	Perspectieven 2016	82
3.1.5.	Activiteiten en statutaire resultaten van de dochterondernemingen	83
3.2.	Koers van het aandeel	84
3.3.	Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS	87
I.	Algemene inlichtingen over de vennootschap	87
II.	Geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium volgens IFRS	88
III.	Toelichtingen	95
IV.	Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde financiële staten afgesloten op 31 december 2015	193
3.4.	Statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium NV volgens de Belgische normen	196
I.	Balans	197
II.	Resultatenrekening	198
III.	Resultaatverwerking	199
IV.	Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar	200
V.	Belastingen op het resultaat	201
VI.	Sociale balans	202

04 – CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING * 206

4.1.	Evolutie in 2015	211
4.2.	Regels voor de benoeming en vervanging van de leden van de raad van bestuur en voor de wijziging van de statuten	212

INHOUDSTAFEL

4.3.	Raad van bestuur	213
4.3.1.	Samenstelling van de raad van bestuur	213
4.3.2.	Activiteitenverslag	219
4.3.3.	Overname van de Huberator-activiteiten: toepassing van artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen	222
4.4.	Comités samengesteld door de raad van bestuur	224
4.4.1.	Strategisch comité	224
4.4.2.	Auditcomité	227
4.4.3.	Benoemings- en vergoedingscomité	231
4.4.4.	Corporate governance comité	233
4.5.	Evaluatie van de raad van bestuur	235
4.6.	Directie van de vennootschap in 2015	235
4.7.	Remuneratieverslag	237
4.7.1.	Raad van bestuur: procedures, principes en emolumenten	237
4.7.2.	Directiecomité: procedures, principes en bezoldiging	241
4.7.3.	Remuneratiebeleid voor de komende twee boekjaren	244
4.8.	Stemrechten en bijzondere zeggenschapsrechten	245
4.9.	Wettelijke of statutaire beperkingen bij overdracht van effecten	246
4.10.	Transacties en andere contractuele banden	247
4.11.	Inkoop of uitgifte van aandelen	248
4.12.	Commissaris	249
4.13.	Dochterondernemingen	249
4.14.	Openbaarmaking van belangrijke deelnemingen	249
4.15.	Risicobeheer	250
4.15.1.	Interne controle- en risicobeheersystemen	250
4.15.2.	Risico op gestrande investeringen	252
4.15.3.	Tegenpartijrisico	253
4.15.4.	Risico's op aantasting van de integriteit van of incidenten op het netwerk	254
4.15.5.	Beschikbaarheid, betrouwbaarheid en beveiliging van ICT	256
4.15.6.	Verzekeringen en bankgaranties	256

Overeenkomstig het Wetboek van Vennootschappen heeft de raad van bestuur de eer u het jaarverslag voor het boekjaar 2015 van uw vennootschap en haar consolidatiekring voor te stellen en u de jaarrekening afgesloten op 31 december 2015 ter goedkeuring voor te leggen.

Verklaring over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015

Hierbij verklaren wij dat, voor zover ons bekend:

- de financiële staten van Fluxys Belgium, opgesteld conform de geldende boekhoudnormen, een getrouw beeld geven van het patrimonium, de financiële situatie en de resultaten van de onderneming en de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen;
- het jaarverslag een getrouwe uiteenzetting bevat over de evolutie van de zaken, de resultaten en de situatie van de onderneming en de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen, evenals een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waaraan ze worden blootgesteld.

Brussel, 30 maart 2016

Paul Tummers
Lid van het directiecomité
Chief Financial Officer

Pascal De Buck
Voorzitter van het directiecomité
Chief Executive Officer

Onze marktcontext en uitdagingen

De gasmarkt in West-Europa is een mature markt en de concurrentiepositie van aardgas in de elektriciteitsmix bleef in 2015 moeilijk, net zoals de positie van opslag tegenover de andere flexibiliteitsmiddelen op de markt. Bovendien evolueerde de gasmarkt verder naar een kortetermijnmarkt, wat in het bijzonder in de transitiviteit de concurrentie deed toenemen. In die uitdagende context heeft Fluxys Belgium operationeel, commercieel en financieel een sterk jaar neergezet, met een nettowinst die stabiel is gebleven.

Met de ingebruikneming van de verbinding Duinkerke – Zeebrugge en een nieuw langetermijncontract voor de LNG-terminal in Zeebrugge heeft de onderneming bovendien haar kruispuntfunctie en troeven voor de toekomst versterkt. En met de samenvoeging van de Belgische en Luxemburgse aardgasmarkten hebben we onze reputatie van voorloper in de Europese marktintegratie bevestigd.

De motor achter die sterke resultaten zijn de mannen en vrouwen van Fluxys Belgium. Met hun inzet, creativiteit en professionalisme hebben ze gezorgd voor een optimale beschikbaarheid van onze diensten en tevreden klanten. Tegelijk zijn ze krachtig de schouders blijven zetten onder de vernieuwing van de werkorganisatie om de efficiëntie van de onderneming te verscherpen en zo de fundamenten van onze concurrentiekracht te verstevigen.

Volop mikken op concurrentiekracht

Onder meer dankzij de resultaten van de efficiëntie-inspanningen in de onderneming heeft Fluxys Belgium 2015 kunnen inzetten met een tariefdaling van 7% voor de vervoerdiensten. Bovendien hebben we die daling kunnen doortrekken in de tarieven voor de nieuwe regulatoire periode 2016-2019. Daarmee zijn we een van de weinige infrastructuurbeheerders in Europa die een dergelijke tariefverlaging aanhoudt en zo zijn concurrentiekracht blijft aanscherpen.

De uitdaging voor de komende jaren bestaat erin om de bouw van veilige infrastructuur, de veilige exploitatie ervan, het aanbieden van kwaliteitsdiensten voor onze klanten en efficiënt kostenbeheer succesvol te blijven combineren. Ook de voorbereiding van de tarieven voor de volgende regulatoire periode wordt een opdracht van formaat.

Aardgasvraag onder druk

Voorlopige schattingen wijzen erop dat het aardgasverbruik in Europa in 2015 wellicht 7% hoger lag dan in 2014, voornamelijk doordat 2015 qua temperaturen veeleer een gemiddeld jaar was en 2014 uitzonderlijk warm. In België kwam het verbruik in 2015 ongeveer 10% boven het jaar ervoor te liggen.

Laten we de impact van de temperatuur echter terzijde, dan zien we een markt die structureel onder druk staat. In het residentiële segment blijft het aantal aansluitingen toenemen maar door de stijgende energie-efficiëntie leidt dat niet tot een hoger verbruik. Bovendien wordt aardgas in de elektriciteitsproductie uit de energiemix geduwd door een combinatie van lage steenkoolprijzen, lage prijzen voor CO₂-emissierechten en een marktmodel voor elektriciteit dat niet geschikt is om hernieuwbare elektriciteitsproductie duurzaam te integreren.

Evolutie naar kortetermijnmarkt zet door

Leveranciers hebben steeds minder langetermijncontracten met aardgasproducenten en halen een groter aandeel aardgas in hun portfolio op de verschillende gashandelsplaatsen in Europa. Tekenend in die context was de groei die de verhandelde volumes op Zeebrugge Beach en vooral ZTP in 2015 lieten optekenen.

De focus op kortetermijncontracten zet zich ook door op de capaciteitsmarkt. De stagnerende aardgasvraag in Europa maakt immers dat klanten voorzichtiger zijn en hun aflopende langetermijncontracten vervangen door kortetermijncontracten. Ook dat blijft een centrale uitdaging voor operatoren van gereguleerde infrastructuur zoals Fluxys Belgium: de kostenbasis van de infrastructuur blijft immers dezelfde ongeacht het niveau van de geboekte capaciteit.

Opslagmarkt blijft moeilijk

De fysieke opslag van aardgas in Europa gaat als activiteit al een aantal jaar door zwaar weer door de concurrentie van onder meer de gashandelsplaatsen en niet-gereguleerde opslagdiensten elders in Europa. Bovendien verplichten verschillende landen leveranciers om bepaalde hoeveelheden opslagcapaciteit in eigen land te boeken, wat de concurrentiemogelijkheden van Fluxys Belgium nog verder bemoeilijkt.

Een gunstige evolutie zijn alvast de recente voorstellen van de Europese Commissie rond de Europese LNG- en opslagstrategie. Zo heeft de Commissie zich positief uitgesproken over de ontwikkeling van innovatieve opslagdiensten en maatregelen zoals opslagverplichtingen zouden herroepen kunnen worden als ze de interne markt verstoren.

Volop beweging in LNG-terminalling

De verdere daling van de olieprijs heeft in Azië en Europa de aardgasprijs mee doen zakken en het prijsverschil tussen beide markten is mede door de zwakkere vraaggroei in Azië uitgevlakt. Europa, dat door de flexibiliteit in de contracten voor pijpleidinggas bijkomend LNG kan absorberen, is daardoor de toevluchtsmarkt geworden voor LNG dat geen uitweg vindt op andere markten. Er is in 2015 dan ook opnieuw meer LNG naar Europa verscheept, een evolutie die ook merkbaar was op de LNG-terminal in Zeebrugge, die in vergelijking met andere terminals in Noordwest-Europa een hoge gebruiksgraad kende.

Ook slaagde de onderneming erin om een nieuw contract van 20 jaar af te sluiten voor de LNG-terminal en zo onze LNG-activiteit en de trafiek voor de Zeebrugse haven op lange termijn te bestendigen. Het contract brengt bovendien een belangrijke investering mee en betekent opnieuw een verbreding van het dienstenaanbod op de terminal, dit keer met diensten om LNG over te slaan tussen grote LNG-schepen.

Meer LNG op de markt

Het is overigens uitkijken hoe het LNG-aanbod in Europa verder zal evolueren. In de periode 2015-2020 worden immers grote hoeveelheden nieuwe LNG-productiecapaciteit in gebruik genomen (circa 136 miljoen ton LNG of ongeveer 186 miljard kubieke meter aardgas per jaar). Analisten schatten dat er in 2016 circa 22 miljoen ton meer LNG op de markt komt dan in 2015 (ongeveer 30 miljard kubieke meter aardgas).

Belgisch net volledig bidirectioneel

In nauwe coördinatie met de Franse gasinfrastructuurbeheerder GRTgaz heeft Fluxys Belgium in 2015 een mijlpaal gerealiseerd voor het Belgische net. Vanaf de LNG-terminal in aanbouw in Duinkerke waarin moederbedrijf Fluxys partner is, hebben we de nodige infrastructuur aangelegd om de nieuwe terminal met de zone Zeebrugge te verbinden en zo bijkomende aardgasaanvoer via het Belgische net ter beschikking te brengen voor de ruimere Noordwest-Europese markt. De verbinding versterkt zowel de marktintegratie, de bevoorradingszekerheid als de bronnendiversificatie en maakt bovendien het Belgische net volledig bidirectioneel: met alle buurmarkten kan aardgas nu fysiek in beide richtingen stromen.

Draaischijffunctie van het Belgische net: oplossingen voor de dalende productie in Europa

De productie van aardgas in Europa neemt verder af, met onder meer het Nederlandse Groningenveld vanwaaruit stapsgewijs minder laagcalorisch aardgas zal worden uitgevoerd en een volledige exportstop is voorzien horizon 2030. In 2015 gingen in Nederland zelfs stemmen op om die kalender nog te vervroegen.

Fluxys Belgium is terdege voorbereid om zijn infrastructuur in België progressief aan te passen zodat de eindverbruikers ter vervanging van de uitdovende import van laagcalorisch aardgas vanuit Nederland hoogcalorisch aardgas uit andere bronnen kunnen ontvangen. Door de kruispuntfunctie van het Belgische net heeft de onderneming ook bijzondere troeven om een oplossing te bieden voor omliggende landen die laagcalorisch aardgas als bron zien wegvallen.

Voor Duitsland, dat niet alleen substantiële hoeveelheden laagcalorisch aardgas vanuit Nederland importeert maar ook in eigen land te kampen heeft met afnemende productie van laagcalorisch aardgas, biedt bijkomende invoer vanuit België belangrijke voordelen. Via de goede interconnectiecapaciteit met ons land kan Duitsland bijvoorbeeld zonder zelf te investeren in LNG-terminallinginfrastructuur zijn aardgasportfolio verruimen met LNG-bronnen die beschikbaar zijn op de LNG-terminal in Zeebrugge en de LNG-terminal in Duinkerke in aanbouw. Bovendien zijn ook de andere bronnen die het Belgische net ontsluit beschikbaar voor Duitsland, net zoals voor Frankrijk, dat vandaag zijn laagcalorisch aardgas invoert via het net van Fluxys Belgium.

Vraag blijven stimuleren

In een marktcontext van structureel stagnerende vraag is Fluxys Belgium ook bijzonder actief om de markt voor aardgas in vervoer mee te helpen ontwikkelen. Dankzij een emissieprofiel dat op alle vlakken beter is dan andere fossiele brandstoffen heeft aardgas immers een veelbelovende toekomst als brandstof voor transport. Voor vrachtwagens voor langeafstandsvervoer en voor schepen is LNG het alternatief bij uitstek. Voor personenwagens, bestelwagens en bussen is gecompriemd aardgas (Compressed Natural Gas – CNG) de geschikte oplossing.

Goed nieuws voor de ontwikkeling van LNG voor de scheepvaart is dat in 2016 de LNG-terminal in Zeebrugge de tweede aanlegsteiger in gebruik neemt. Daar zullen zogenoemde bunkerschepen kunnen aanmeren om LNG in te slaan voor de bevoorrading van andere schepen die op LNG varen of van kleine LNG-opslaginstallaties in andere havens. Moederbedrijf Fluxys is in die context overigens in 2015 mede-eigenaar geworden van een LNG-bunkerschip dat rond het einde van 2016 zal beginnen opereren vanuit zijn thuishaven Zeebrugge.

De onderneming heeft in 2015 overigens ook een markttest gedaan om te peilen naar de interesse voor bijkomende mogelijkheden om kleine LNG-schepen te laden en de uitkomst was positief. We zijn dan ook gestart met een voorstudie van de infrastructuur-uitbreidingen die daarvoor nodig zouden zijn. Voorts zijn we samen met de distributienetbeheerders met succes de aankoop van CNG-voertuigen blijven promoten: de jongste jaren is het aantal beduidend toegenomen en die tendens stimuleert ook de bouw van bijkomende tankstations.

De gunstige evolutie voor aardgas als brandstof in vervoer krijgt bovendien een steun in de rug door de Europese Richtlijn over de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. In dat kader moeten de lidstaten tegen november 2016 een plan klaarhebben voor de uitbouw van de nodige tankfaciliteiten.

Voortrekker in de Europese marktintegratie

De blauwdruk die de Europese Commissie voor de gasmarkt voor ogen heeft is een interne gasmarkt zonder grenzen waarin gas in alle richtingen tussen de lidstaten kan circuleren. Fluxys Belgium zorgde in 2015 voor een Europese primeur door de allereerste gasmarktintegratie tussen twee lidstaten te realiseren: België en het Groothertogdom Luxemburg vormen nu één enkele gasmarkt zonder binnengrens. Het project was een geslaagde samenwerking tussen operatoren en regulatoren dat bovendien kostbare kennis en ervaring opleverde met het oog op een ruimere integratie met andere buurmarkten.

Een ander belangrijk aspect van de marktintegratie is de ontwikkeling van geharmoniseerde regels, de zogenoemde netwerkcodes. Hoewel die zorgen voor harmonisering hebben ze tegelijk als effect dat ze de commerciële bewegingsvrijheid beperken en het steeds moeilijker maken om snel en flexibel innovatieve en gediversifieerde diensten aan te bieden. Die evolutie is illustratief voor het groeiende risico dat het Europese regulatoire kader omslaat in overregulering en daarmee een omgekeerd effect sorteert: terwijl de opzet is om een kader te scheppen voor een goede marktwerking, neigt het kader ertoe de marktwerking te vervangen door een centraal planningsmodel.

Centrale rol van aardgas in de energietransitie

De Europese Commissie heeft in de aanloop naar de klimaattop COP 21 van eind 2015 nieuwe klimaatdoelstellingen geformuleerd en de nadruk ligt daarbij op het verder versterken van de hernieuwbare energiebronnen en de energie-efficiëntie. Tegelijk heeft de Commissie benadrukt dat gas als vervanger van steenkool en stookolie een centrale rol heeft in de transitie naar een lage-koolstofeconomie. Vanuit die optiek verwacht de Commissie ook dat het aardgasverbruik tot 2030 min of meer op het huidige peil blijft.

In de periode tot 2030 zal wel voldoende onderzoek en ontwikkeling moeten gebeuren om na 2030 ook de koolstofuitstoot van aardgas te kunnen verlagen. Fluxys werkt in die context actief mee in programma's rond het inzetten van biomethaan en de ontwikkeling van power-to-gas, de technologie om overschotten elektriciteit uit hernieuwbare productie om te zetten in waterstof of synthetisch aardgas.

In de context van de energietransitie dienen wel vraagtekens gezet te worden bij de recente voorstellen van de Europese Commissie voor de EU-strategie rond verwarming en koeling. De Commissie toont daarbij een duidelijke voorkeur voor electrificatie. Dat is vanuit het oogpunt van de kost van het energiesysteem een kwestieus uitgangspunt.

Zowat de helft van het energieverbruik van Europa gaat naar verwarming en koeling en substantiële delen daarvan verschuiven naar elektriciteit zou enorme investeringen vragen in het elektriciteitssysteem. Tegelijk zou zo'n scenario de gebruiksgraad van de gasinfrastructuur fors naar beneden halen terwijl die dezelfde hoeveelheden energie veel efficiënter tot bij de eindverbruiker brengt dan het elektriciteitssysteem. Bovendien kan het gebruik van nieuwe gastehnologieën zoals warmtepompen op gas of microwarmtekrachtkoppeling, die warmte levert zoals een verwarmingsketel maar tegelijk ook elektriciteit, in belangrijke mate nieuwe investeringen in bijkomende elektriciteitsinfrastructuur vermijden.

Beleid: duidelijkheid scheppen over de elektriciteitsmix

In het licht van de klimaatafspraken is het alleszins aangewezen dat het beleid duidelijke lijnen uitzet rond de elektriciteitsmix zodat de betrokken actoren afdoende zicht hebben op de toekomst om investeringsbeslissingen te kunnen nemen. Dat wordt des te belangrijk in het perspectief van de nucleaire uitstap.

Vandaag zijn immers veel gascentrales niet in gebruik of hebben ze heel weinig draaiuren waardoor ze onrendabel zijn en ook de gasinfrastructuur blijft onderbenut. Dat brengt het risico mee dat capaciteit uit gebruik wordt genomen die binnen afzienbare tijd opnieuw nodig zal zijn om de nucleaire uitstap op te vangen. Gascentrales zullen immers niet alleen nodig zijn om back-up te verlenen aan de toenemende variabele hernieuwbare productie maar ook om basislaststroom te leveren in de plaats van de nucleaire capaciteit, die niet uitsluitend kan worden vervangen door wind en zon in combinatie met vraagzijdebeheer.

Pascal De Buck
Voorzitter van het directiecomité en CEO

Daniël Termont
Voorzitter van de raad van bestuur

Fluxys Belgium in een notendop

3 diensten

Vervoer en tradingdiensten – Fluxys Belgium verkoopt in zijn pijpleidingeninfrastructuur capaciteit aan zijn klanten om aardgas tot bij de distributienetbeheerders, elektriciteitscentrales en grote industriële afnemers in België te vervoeren of om het aardgas tot aan een grenspunt te brengen voor verder vervoer naar andere eindverbruikersmarkten in Europa. Daarnaast biedt Fluxys Belgium een pakket tradingdiensten aan die het klanten mogelijk maken om gas te kopen en te verkopen op de Belgische gashandelsplaatsen.

Opslag – Fluxys Belgium biedt opslagproducten aan zodat klanten volgens behoefte flexibel buffercapaciteit kunnen gebruiken voor de continue bevoorrading van eindverbruikers of voor hun activiteit op de gashandelsplaatsen.

Terminalling van vloeibaar aardgas (*liquefied natural gas* of LNG) – Op de terminal in Zeebrugge verkoopt Fluxys Belgium capaciteit om LNG-schepen te lossen of te laden, LNG in opslag te houden en LNG te hervergassen om in het net te vervoeren. Op de terminal kunnen klanten ook LNG-tankwagens laden om industriële sites in Europa te bevoorraden die niet via een leidingnet worden ontsloten, om tankstations te bevoorraden voor vrachtwagens die LNG als brandstof gebruiken of om schepen te bevoorraden die op LNG varen.

Draaischijf voor internationale aardgasstromen

Het Belgische net is uitstekend verbonden met alle bronnen die voor de Europese markt beschikbaar zijn en klanten kunnen alle richtingen uit met LNG dat ze per schip binnenbrengen of het aardgas dat ze via pijpleiding aanvoeren: naar Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg. Dankzij het veelzijdige entry/exit-systeem van Fluxys Belgium kunnen ze in alle flexibiliteit capaciteit boeken en gebruiken. Bovendien kan vanuit Zeebrugge LNG via schip of met tankwagens een nieuwe bestemming krijgen in Europa.

Ruime handelsmogelijkheden

België en het Groothertogdom Luxemburg vormen sinds de herfst van 2015 een geïntegreerde Belux-gasmarkt en de gashandelsplaatsen Zeebrugge Beach en ZTP bieden een ruime waaier handelsmogelijkheden. Het eengemaakte marktgebied weerspiegelt daarmee vandaag al de visie van de Europese Unie op een geïntegreerde Europese gasmarkt: een geheel van optimaal geïnterconnecteerde vervoersnetten dat leveranciers en producenten kunnen gebruiken via flexibele entry/exit-systemen en liquide gashandelspunten waartussen ze het gas kunnen laten stromen.

Competitieve prijzen

Een optimaal investeringsbeleid, een scherp oog voor kostenefficiëntie, en de vinger aan de pols voor de diensten die klanten willen: met die gecombineerde aanpak biedt Fluxys Belgium zijn klanten een geheel van kwaliteitsdiensten op maat van de marktvraag en tegen competitieve prijzen.

Fluxys Belgium: deel van de Fluxys-groep

Onze visie: Europa heeft aardgas nodig en Fluxys legt bruggen tussen de markten

Aardgas blijft een belangrijke pijler in de energiemix van de koolstofarme economie van de toekomst. Als aardgasinfrastructuurbedrijf wil Fluxys bruggen leggen tussen de markten zodat leveranciers in alle flexibiliteit aardgas kunnen vervoeren naar hun klanten of tussen de Europese gashandelsplaatsen.

Onze missie

- Instaan voor de bevoorradingszekerheid en liquide gashandelsplaatsen verbinden en stimuleren
- Infrastructuur veilig, efficiënt en duurzaam exploiteren
- Kwaliteitsdiensten aanbieden op maat van wat de markt verwacht
- Langetermijnwaarde creëren voor de aandeelhouders

Onze waarden

Klantgedrevenheid - We volgen de omgeving op de voet en hebben oor voor de behoeften van onze klanten. Die aanpak vormt de drijvende kracht om de resultaten te bereiken die we voor ogen hebben.

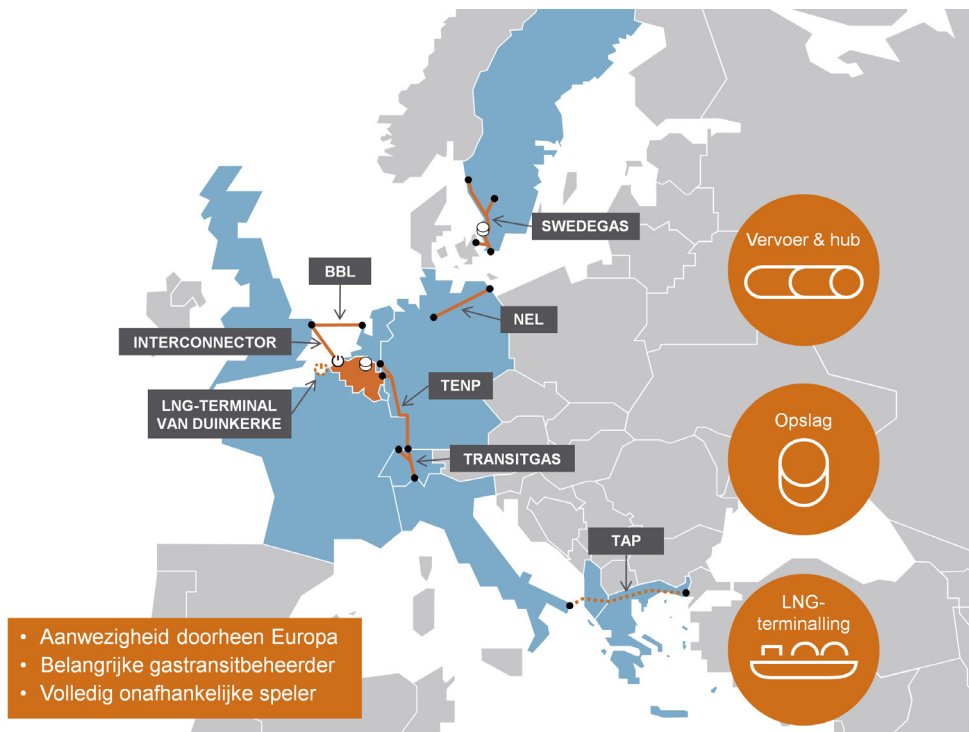
Cohesie - Samenwerking en teamgeest zijn voor ons de sleutel om gezamenlijk de vooropgestelde resultaten te bereiken.

Professionalisme en commitment – We engageren ons om onze resultaten te bereiken met een efficiënte aanpak die de beste praktijken als richtsnoer neemt in alles wat we ondernemen. We ontwikkelen systematisch onze expertise en zoeken telkens opnieuw creatieve en kostenverantwoorde oplossingen.

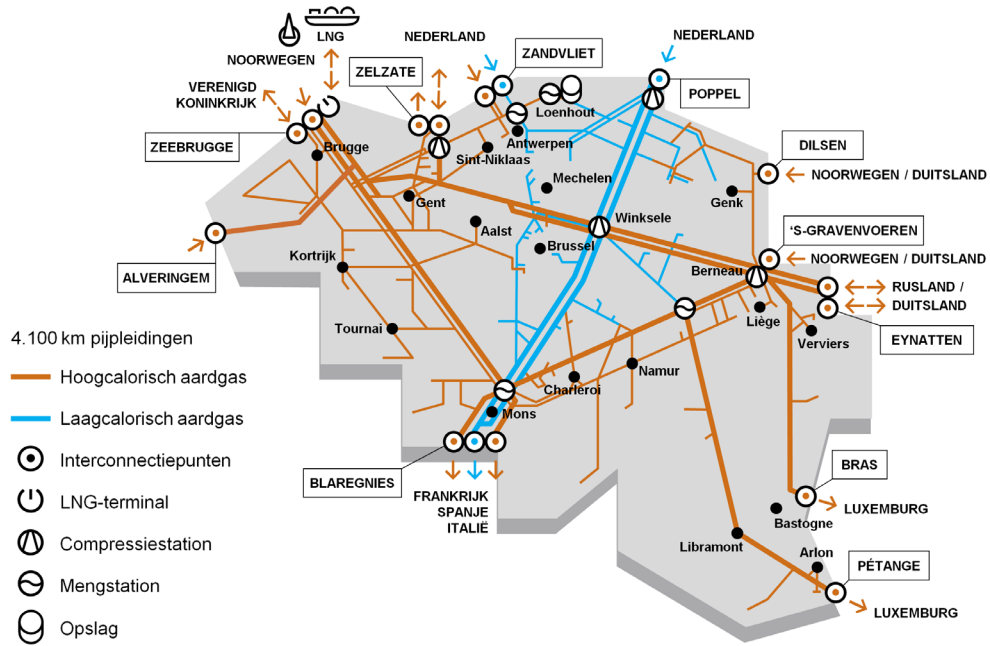
Veiligheid en milieu - Samen geven we prioriteit aan de veiligheid van onze installaties omdat we verantwoordelijk zijn voor het transport van een energie die risico's inhoudt. In dezelfde geest van duurzaamheid waken we over het welzijn op het werk en streven we naar een zo laag mogelijke impact van onze activiteiten op het milieu.

Goed nabuurschap - We hebben een activiteit van algemeen economisch belang die een geheel moet vormen met de omgeving. In een open dialoog streven we naar een goede verstandhouding met al wie betrokken is bij de bouw en de exploitatie van onze installaties.

Fluxys: aardgasinfrastructuurbedrijf

Onze infrastructuur

VERVOER

419,7
TWh

invoer
(+ 4,5% tov 2014)

175,8
TWh

vervoerd voor
de Belgische markt
(+ 9,6% tov 2014)

243,9
TWh

van grenspunt tot grenspunt
vervoerd naar buurnetten
(+ 1,1% tov 2014)

43,1 TWh

verbruikt door industriële bedrijven die
rechtstreeks zijn aangesloten op het Fluxys-net
(+ 4,8% tov 2014)

44,6 TWh

verbruikt door
elektriciteitscentrales
(+ 12,4% tov 2014)

88,0 TWh

afgenomen door de
distributienetbeheerders
(+ 10,7% tov 2014)

2,9 miljoen
Huishoudens

100.000
KMO's

ACTIVITEITEN

LNG-TERMINALLING

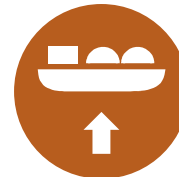
Beschikbaarheid: 100%
geen enkele dienst onbeschikbaar als gevolg
van ongeplande interventies

41

LNG-schepen gelost
(34 in 2014)
= 39,8 TWh LNG

1.426: aantal geloste schepen sinds de start
van de commerciële activiteiten in 1987

28

LNG-schepen geladen
waarvan 17 bunkerschepen
(19 in 2014)
= 12,2 TWh LNG

Laaddiensten laatste jaren erg in trek:
combinatie van groot aanbod aardgas in Europa
+ grote vraag naar aardgas in Zuid-Amerika en Azië

Industriële sites

LNG-tankstations

1.184

vrachtwagens geladen met LNG
(1.670 in 2014)
= 0,3 TWh LNG

Bestemming: België, Nederland, Frankrijk,
Groot-Brittannië, Duitsland, Scandinavië,
Zwitsersland, Polen

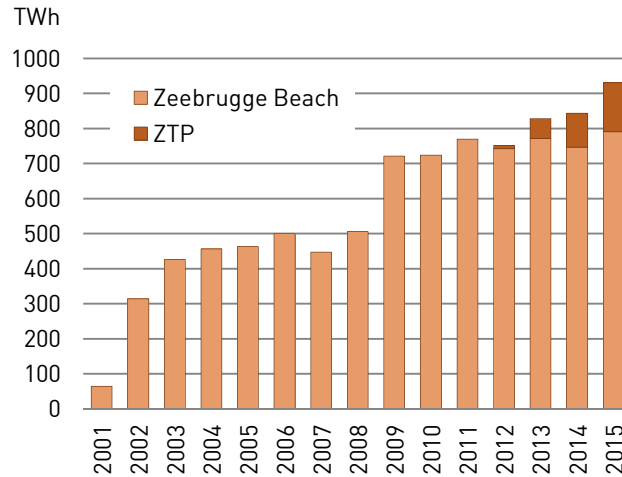

26,5 TWh

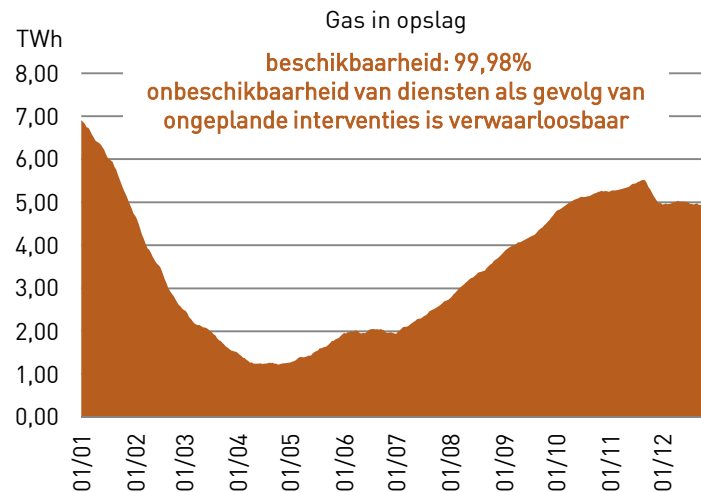
hervergast
(+99% tov 2014)
en in het leidingen-netwerk
van Fluxys Belgium vervoerd

VERHANDELDE VOLUMES OP GASHANDELSPLAATSEN

OPSLAG

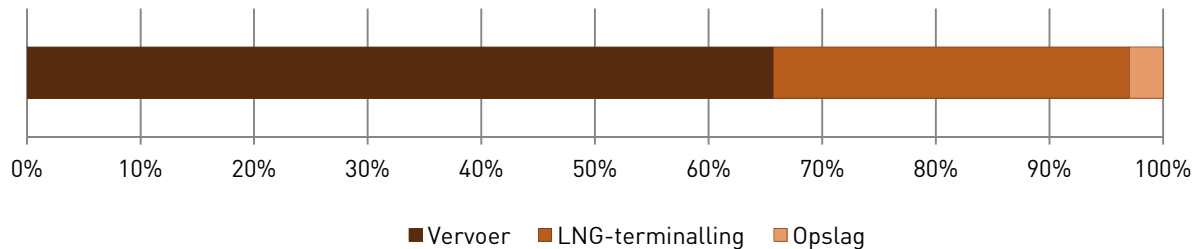

ACTIVITEITEN

INVESTERINGEN

188 miljoen € geïnvesteerd in 2015

Grootste projecten

- **tweede aanlegsteiger** op de LNG-terminal in Zeebrugge
- vernieuwing van het netwerk in en rond **Gent** en tussen **Ravels en Oud-Turnhout**
- volledig bidirectioneel netwerk dankzij de nieuwe leiding **Alveringem-Maldegem**
- **vijfde opslagtank** in aanbouw op de LNG-terminal in Zeebrugge

Indicatief investeringsprogramma 2016-2025: 683 miljoen €

- integriteit en de vernieuwing van infrastructuur (42%)
- commerciële initiatieven en externe samenwerkingen (34%)
- materieel, uitrusting, informaticatoepassingen en gebouwen (12%)
- dekken van de verwachte evolutie van de piekvraag in België (12%)

Activiteiten: inhoudstafel

Markante feiten

Belgisch net volledig bidirectioneel	26
Europese primeur: geïntegreerde gasmarkt voor het Groothertogdom Luxemburg en België	28
Fluxys Belgium neemt tradingdiensten over	29
Aardgascentrales zijn onmisbaar voor de bevoorradingszekerheid in elektriciteit	32
Contract van 20 jaar voor LNG-overslagdiensten	34
LNG-bunkerschip met thuishaven Zeebrugge	38

1.1. Vervoer	26
1.1.1. Vervoerde volumes stijgen maar geboekte capaciteit daalt	27
1.1.2. Forse groei verhandelde gasvolumes	29
1.1.3. Voorbereiding op de volledige overschakeling naar hoogcalorisch aardgas	30
1.1.4. Versterking van de bevoorradingszekerheid van het land	31
1.2. Opslag wringt zich door moeilijke marktomstandigheden	32
1.3. Succes veelzijdig dienstenaanbod LNG-terminalling	34
1.4. Competitieve tarieven	35
1.5. Ondernemingsbreed project om efficiëntie te versterken	36
1.6. Aardgas als brandstof voor vervoer: duw in de rug van groene mobiliteit	37
1.6.1. LNG voor de scheepvaart en vrachtvervoer	38
1.6.2. CNG voor wagens	39

1.7.	Schouder onder de Europese Netwerkkodes en het Europese Netwerkontwikkelingsplan	39
1.8.	2015: € 188 miljoen investeringen in infrastructuur	41
1.9.	Onderzoek en ontwikkeling	43
1.9.1.	Doelstellingen en aanpak	43
1.9.2.	Veilige exploitatie van leidingen en installaties	44
1.9.3.	Design van installaties	44
1.9.4.	Opslag Loenhout: dynamische modellen van de ondergrond	45
1.9.5.	Nieuwe gastoeepassingen	45
1.9.6.	ICT-toepassingen ten behoeve van de klanten	47
1.9.7.	Internationale meetstandaard voor vloeibaar aardgas	47

1.1. Vervoer

Markant >> Belgisch net volledig bidirectioneel

Sinds 1 november 2015 kunnen klanten voor het eerst aardgas van Frankrijk naar België brengen: via de nieuw aangelegde leidingen Artères des Flandres in Frankrijk en Alveringem-Maldegem in België en via het nieuwe interconnectiepunt Hondshoote/Alveringem kan tot 8 miljard kubieke meter aardgas vanuit Duinkerke naar de zone Zeebrugge worden gebracht en van daaruit zowel richting Duitsland, Nederland als het Verenigd Koninkrijk stromen.

Door de ingebruikname van de nieuwe LNG-terminal in Duinkerke zal de LNG-invoercapaciteit van Europa jaarlijks met 13 miljard kubieke meter toenemen. De Fluxys-groep is partner in zowel de bouw als de exploitatie van die nieuwe terminal en dankzij de nieuwe leiding naar de zone Zeebrugge komt het aardgas ook ter beschikking voor de ruimere Noordwest-Europese markt.

De nieuwe leiding versterkt zowel de marktintegratie, de bevoorradingszekerheid als de bronnendiversificatie en maakt bovendien het Belgische net volledig bidirectioneel: met alle buurmarkten inclusief het Verenigd Koninkrijk kan aardgas fysiek in beide richtingen stromen.

De grensoverschrijdende verbinding Duinkerke – Zeebrugge is in verschillende opzichten ook een primeur in Europa. Zo is het project tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen nationale regulatoren en de betrokken netwerkbeheerders. Bovendien biedt Fluxys Belgium als eerste vervoersnetbeheerder in Europa via één enkel contract grensoverschrijdende capaciteit aan (van Duinkerke in Frankrijk naar het virtuele handelspunt ZTP in België). Daarvoor heeft Fluxys Belgium een langetermijnovereenkomst gesloten met netwerkbeheerder GRTgaz van Duinkerke tot aan de Frans-Belgische grens.

1.1.1. Vervoerde volumes stijgen maar geboekte capaciteit daalt

In 2015 zette de trend zich volop door dat klanten in toenemende mate capaciteit op korte termijn boeken en hun capaciteitsportfolio zo nauw mogelijk aflijnen op de capaciteit die ze effectief gaan gebruiken. In die context boekte Fluxys Belgium ondanks de hogere vervoerde volumes 8% minder vervoerscapaciteit in 2015 dan in 2014.

Voor **levering op de Belgische markt** bleven de capaciteitsboekingen in het geheel genomen stabiel. Specifiek naar de distributienetbeheerders nam de capaciteitsverkoop evenredig toe met de groei van het aantal aansluitingen op de distributienetten. Voor de industrie en de elektriciteitscentrales liepen de boekingen echter licht terug: bij de industrie lag dat in lijn met de evolutie van de productie en de elektriciteitscentrales optimaliseerden hun capaciteitsportfolio om die nauwer te doen aansluiten bij hun piekbehoeften.

Voor **grens-tot-grensvervoer** liepen de capaciteitsboekingen achteruit. De verkoop van kortetermijncapaciteit nam weliswaar sterk toe, maar die stijging bufferde maar gedeeltelijk de terugloop in de verkoop van langetermijncapaciteit. Een en ander vloeit voort uit de tendens bij netgebruikers op de Europese aardgasmarkt om bij voorkeur capaciteit op korte termijn te boeken voor de precieze hoeveelheid die op dat moment nodig is. Die evolutie is voor operatoren van gereguleerde infrastructuur zoals Fluxys Belgium een bijzondere uitdaging voor de toekomst omdat de kostenbasis dezelfde blijft ongeacht het niveau van de geboekte capaciteit.

Markant >> Europese primeur: geïntegreerde gasmarkt voor België en het Groothertogdom Luxemburg

Op 1 oktober 2015 lanceerden Fluxys Belgium en Creos Luxembourg de **allereerste gasmarktintegratie tussen twee lidstaten** van de Europese Unie: het Groothertogdom Luxemburg en België. De marktintegratie past perfect in de blauwdruk van de Europese Unie om een interne gasmarkt zonder grenzen te creëren waar gas vrij kan circuleren tussen alle landen. De samenvoeging van beide markten verbetert voor beide landen de concurrentiemogelijkheden op de markt en voor het Groothertogdom versterkt ze ook de bevoorradingszekerheid.

De geslaagde samenvoeging tussen de Luxemburgse en Belgische gasmarkten is het resultaat van een intense samenwerking die in 2013 van start ging tussen Fluxys Belgium, Creos Luxembourg en hun regulatoren, de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) in België en het Institut Luxembourgeois de Régulation (ILR). Met het project is kostbare kennis en ervaring opgedaan om in een volgende stap een ruimere integratie met andere buurmarkten te verkennen.

1.1.2. Forse groei verhandelde gasvolumes

De verhandelde volumes op de twee Belgische gashandelsplaatsen Zeebrugge Beach (+ 6%) en ZTP (+ 45%) zijn fors toegenomen het afgelopen jaar en het totaal verhandelde volume klokte af op 930 TWh. Er zijn verschillende factoren die de groei verklaren:

- Het aantal actieve marktpartijen is gestaag toegenomen, zowel op Zeebrugge Beach als op ZTP.
- De hogere beschikbaarheid van LNG: de LNG-terminal in Zeebrugge heeft in 2015 maar liefst dubbel zoveel LNG hervergast en op het leidingennetwerk uitgezonden dan in het vorige jaar.
- De gasprijs op Zeebrugge Beach en ZTP was in 2015 een stuk interessanter dan die van de omringende markten en dat creëerde extra opportuniteiten voor de leveranciers die gebruik maken van de gashandelsplaatsen om hun klanten te bevoorraden.
- Voorts werd de liquiditeit op ZTP ook ondersteund via zogeheten *market maker agreements* waarbij commerciële partijen zich garant stellen voor een minimum aan verhandelde volumes over een bepaalde periode.

Markant >> Fluxys Belgium neemt hubdiensten over

In december 2015 nam Fluxys Belgium de hubdiensten over van zusterbedrijf Huberator. Sinds 1 januari 2016 behoren die activiteiten immers tot het gereguleerde kader als onderdeel van de vervoersactiviteiten. De nieuwe, verlaagde, tarieven voor de hubdiensten werden door de CREG goedgekeurd in oktober 2015. Met de overname breidt Fluxys Belgium zijn diensten uit met een pakket hubdiensten voor klanten die gas willen kopen of verkopen op de Belgische gashandelsplaatsen.

1.1.3. Voorbereiding op de volledige overschakeling naar hoogcalorisch aardgas

De geleidelijke uitputting van het Groningense aardgasveld (laagcalorisch aardgas of L-gas) heeft de Nederlandse regering ertoe gebracht om de uitvoer van L-gas naar België en Frankrijk volledig af te bouwen tussen 2024 en 2030 en naar Duitsland tussen 2020 en 2030. Bovendien gaat de aardgaswinning in het uitdovende veld gepaard met aardbevingen, waardoor de productiecapaciteit sinds 2014 beperkt is. Daarom is er overleg gestart tussen de betrokken partijen: België moet zich immers voorbereiden op een omschakeling van het Nederlandse aardgas naar aardgas uit andere bronnen (hoogcalorisch aardgas of H-gas). Belangrijk is dat onder meer de toestellen van de eindverbruikers op het L-gasnetwerk worden nagekeken voordat ze H-gas gebruiken.

Momenteel wordt er per jaar ongeveer 5 miljard kubieke meter L-gas geleverd aan België. Tegelijk dient het Belgische net ook als een corridor om jaarlijks 5 miljard kubieke meter naar Frankrijk door te voeren. Groningen-gas is in ons land goed voor circa 30% van de bevoorrading en ongeveer de helft van het gas dat gezinnen en kleine en middelgrote ondernemingen verbruiken.

Begin 2016 gingen in het Nederlandse parlement stemmen op om de uitvoer van L-gas sneller af te bouwen dan in de huidige planning is voorzien. De bevoegde Nederlandse minister heeft tegen de zomer een studie in het vooruitzicht gesteld die moet uitmaken of zo'n vervroegde afbouw juridisch verenigbaar is met de bestaande langetermijncontracten met leveranciers.

Synergrid, de federatie van netbeheerders elektriciteit en gas, heeft een technische methodologie en een stappenplan uitgewerkt dat begin 2016 werd besproken met de federale autoriteiten, de CREG en de gewesten.

In september 2015 schakelde Fluxys Belgium probleemloos al een klein deel van het net om: na een grondige voorbereiding met de betrokken ondernemingen werden 12 industriële afnemers die rechtstreeks gevoed worden via het Fluxys-net in de driehoek Olen – Tessenderlo – Lommel succesvol omgeschakeld van laagcalorisch aardgas naar hoogcalorisch aardgas. Die conversie vertegenwoordigt een jaarlijks verbruik van ongeveer 200 miljoen kubieke meter.

Ook in Duitsland is een omschakeling naar H-gas noodzakelijk. Het Belgische aardgasnetwerk is in die optiek goed geplaatst om de rol van doorvoerland op te nemen in het kader van de bevoorradingszekerheid van Duitsland: vanuit de terminals van Zeebrugge en Duinkerke en via de andere aanlandingspunten in Zeebrugge kan via het Belgische netwerk bijkomend H-gas naar Duitsland worden vervoerd.

1.1.4. Versterking van de bevoorradingszekerheid van het land

In het kader van de Europese Verordening over bevoorradingszekerheid uit 2010 moeten de bevoegde instanties van de lidstaten een risicoanalyse maken van de bevoorradings situatie, een preventief actieplan opstellen en een noodplan uitwerken in samenspraak met de buurlanden. Fluxys Belgium werkt nauw samen met de Federale Overheidsdienst Economie om de bevoorradingszekerheid van België te versterken.

De actualisering van het preventieve actieplan en het noodplan die in 2014 aan de Commissie werden voorgelegd, op basis van de herziening van de herziene risicoanalyse, werden in de loop van 2015 door de Commissie goedgekeurd.

Ingevolge de publicatie in 2014 van het ministerieel besluit tot vaststelling van een federaal noodplan voor de aardgasbevoorrading heeft Fluxys Belgium bovendien in zijn contractuele documenten zijn afschakelplan opgenomen dat in dergelijke noodsituaties zou kunnen worden geactiveerd rekening houdend met het verband tussen de aardgasbevoorrading en de elektriciteitsproductie.

Omgekeerd verzekerde Fluxys Belgium door een voortdurende dialoog met de netbeheerder van het elektriciteitsnet Elia dat een dreigende elektriciteitschaarste de werking van het aardgasnet niet in het gedrang zou brengen. Bovendien zijn zowel het activeren van het afschakelplan voor elektriciteit als een grootschalige stroomonderbreking opgenomen in de noodplanscenario's van Fluxys Belgium.

Markant >> Aardgascentrales zijn onmisbaar voor de bevoorradingszekerheid in elektriciteit

Zoals elders in Europa staat ook in België de elektriciteitsproductie op aardgas onder zware druk. Toch zijn aardgascentrales onmisbaar om op de elektriciteitsmarkt bevoorradingszekerheid te bieden. Zo hebben aardgascentrales een centrale rol gespeeld in de elektriciteitsproductie op momenten dat niet het hele nucleaire productiepark beschikbaar was. Gascentrales hebben inderdaad het voordeel dat ze zeer snel kunnen worden opgestart en bovendien produceren ze aanzienlijk schoner dan steenkoolcentrales. Dankzij hun flexibiliteit hebben ze overigens een centrale rol te vervullen als back-up voor de variabele elektriciteitsproductie met wind en zon. Algemeen wordt verwacht dat die rol zal toenemen naarmate de hernieuwbare productie verder wordt opgevoerd.

Aardgascentrales zullen ook broodnodig zijn om vaste productiecapaciteit te bieden als het nucleaire park in België tussen 2022 en 2025 uit dienst gaat. Er zal uiteraard nog beduidend meer hernieuwbare productie bijkomen en ook vraagbeheer zal zijn rol spelen, en een ruggengraat van productie op aardgas heeft een betekenisvolle toegevoegde waarde.

1.2. Opslag wringt zich door moeilijke marktomstandigheden

Sinds een paar jaar is er een relatief overaanbod van opslagmogelijkheden en andere flexibilitiediensten in Europa. Daarnaast creëert de stagnerende vraag naar aardgas ook een overaanbod van aardgas op de gashandelsplaatsen. Dat leidt tot structureel kleine prijsverschillen tussen zomer en winter die de fysieke opslag van aardgas uit de markt prijzen.

De opslagactiviteit van Fluxys Belgium in België staat bovendien ook in concurrentie met niet-gereguleerde opslagdiensten elders in Europa. Voorts zetten verschillende andere landen in Europa hun opslagfaciliteiten steeds meer in als middel in de

bevoorradingszekerheid, bijvoorbeeld door leveranciers te verplichten een zekere opslagcapaciteit te boeken in het betreffende land.

De uitdaging zal er de komende jaren in bestaan om producten en diensten te blijven ontwikkelen die zo nauw mogelijk inspelen op de behoeften van de opslagklanten. Belangrijk daarbij is dat het regulatorisch kader de mogelijkheid blijft aanreiken om flexibel in te spelen op de marktbehoeften. Nog een randvoorwaarde is dat Fluxys Belgium op gelijke voet moet kunnen concurreren met de opslagoperatoren en andere aanbieders van flexibiliteit in Noordwest-Europa.

De Europese Commissie heeft in haar recente voorstellen rond de Europese LNG- en opslagstrategie de rol benadrukt van opslag als instrument in de bevoorradingszekerheid op momenten van piekvraag of als er een bron wegvalt. De voorstellen houden ook rekening met een aantal bekommernissen die Fluxys Belgium in de voorafgaande consultatieronde naar voren heeft gebracht. Zo pleiten de voorstellen voor het ontwikkelen van innovatieve opslagdiensten. Voorts zouden niet-marktgebaseerde maatregelen zoals opslagverplichtingen kunnen herroepen worden als ze de interne markt verstoren of de bevoorradingszekerheid van andere lidstaten in het gedrang brengen.

Een deel van de opslagdiensten in Loenhout is op lange termijn verkocht: tot 2016 is dat ruim 70% en na 2016 nagenoeg 60% van de opslagcapaciteit. De overige capaciteit verkoopt Fluxys Belgium op jaarbasis. Voor die jaarcontracten waren de verkoopsomstandigheden in 2015 bijzonder moeilijk. In de zomer van 2015 lag het prijsverschil tussen zomer 2015 en winter 2015-2016 al bijzonder laag en ver onder het niveau van het opslagtariaf. En later op het jaar ontstond een erg uitzonderlijke situatie: de winterprijs 2015-2016 zakte verder tot onder de zomerprijs 2015, het gevolg van het grote aanbod aardgas op de gashandelsplaatsen in Europa en het erg warme weer in de eerste helft van de winter.

1.3. Succes veelzijdig dienstenaanbod LNG-terminalling

In de aanloop naar 2015 zijn de prijsverschillen voor LNG tussen Europa en Azië steeds kleiner geworden. Die evolutie bracht mee dat er in 2015 meer LNG-cargo's werden gelost in Europa. Met 41 losbeurten, 28 scheepsaadbeurten en 1.184 geladen vrachtwagens in 2015 kende de LNG-terminal in Zeebrugge in vergelijking met andere terminals in Noordwest-Europa een **hoge gebruiksgraad**.

Bij het grootste deel van de herlaadbeurten voor schepen ging het overigens over laadbeurten voor schepen in het segment van kleinschalig LNG. Voor 2015 en 2016 werden immers bijkomende laadbeurten geboekt om schepen te laden met LNG bestemd voor **kleinschalige afnemers** op de Scandinavische markt. In 2015 zijn er zo 17 kleinschalige LNG-laadbeurten geweest. De bijkomende laadbeurten tonen hoe aantrekkelijk de LNG-terminal in Zeebrugge is als hub voor kleinschalig LNG in Noordwest-Europa. Tegelijk bevestigt het groeiende succes van kleinschalig LNG-gebruik de voordelen van LNG als alternatieve brandstof in de scheepvaart, voor vrachtwagens en voor industrieel gebruik.

Markant >> Contract van 20 jaar voor LNG-overslagdiensten

In maart 2015 sloot Fluxys LNG een contract van 20 jaar met Yamal Trade voor de overslag van een volume tot 8 miljoen ton LNG per jaar (circa 11 miljard kubieke meter aardgas). De overslagdiensten zullen een kernschakel vormen in de logistieke keten om vanuit het Russische schiereiland Yamal het hele jaar door landen in Azië en de Stille Oceaan te bevoorraden. De overeenkomst is een bestendiging op lange termijn van de LNG-activiteit in Zeebrugge en betekent tevens een belangrijke ondersteuning van de haventrafiek. Om de overslagdiensten aan te bieden, bouwt Fluxys LNG een vijfde opslagtank van 180.000 m³ LNG en bijbehorende installaties (zie ook p. 42).

In 2015 heeft Fluxys LNG voor de LNG-terminal een **markttest** gehouden om te polsen naar interesse voor bijkomende capaciteit voor kleinschalig LNG zoals het laden van kleine LNG-bunker- en feederschepen en laaddiensten voor LNG-tankwagens. Daaruit bleek voldoende interesse om onder meer een voorstudie te starten naar de nodige infrastructuuruitbreidingen.

1.4. Competitieve tarieven

De tarieven voor de regulatoire periode 2016-2019 werden in oktober 2015 goedgekeurd door de CREG en gelden sinds 1 januari 2016. Ze bieden de markt stabiliteit, zowel qua prijsniveau als qua structuur.

De **tariefverlaging van 7%** die gold sinds begin 2015 blijft in de nieuwe tarieven gehandhaafd. Dat was mogelijk dankzij onder andere het efficiënte kostenbeheer van Fluxys Belgium en ondanks de tendens in de markt om op zeer korte termijn diensten te reserveren. Fluxys Belgium is overigens een van de weinige aardgasinfrastructuurbeheerders in Europa die een dergelijke tariefverlaging aanhoudt en zo competitief blijft in de markt voor grens-tot-grensvervoer. Een en ander zorgt er ook voor dat het aandeel van de vervoerskosten in de eindverbruikersprijs beperkt blijft. Het goedgekeurde voorstel voorziet verder in een mechanisme voor tussentijdse tarifaire herziening bij belangrijke afwijkingen van de vooropgestelde hypothesen.

1.5. Ondernemingsbreed project om efficiëntie te versterken

Fluxys Belgium heeft zijn netwerk ontwikkeld tot de draaischijf voor aardgas in Noordwest-Europa met een grote interconnectiviteit, een ruime waaier van bronnen die beschikbaar zijn, sterke gashandelsplaatsen en scherpe tarieven. Om die rol duurzaam te kunnen blijven vervullen, is begin 2014 proactief een programma opgestart om de efficiëntie nog te verhogen en de operationele kosten en investeringskosten te doen dalen. Het is een project waarbij de medewerkers uit alle geledingen van de onderneming samen de schouders zetten onder nieuwe doeltreffende manieren van werken waarin veiligheid en onze andere bedrijfswaarden centraal blijven staan.

In de loop van 2014 en 2015 realiseerden de ploegen van Fluxys Belgium gezamenlijk een belangrijke stap ten opzichte van de doelstellingen. Die inspanningen maken Fluxys Belgium sterker voor de toekomst en hebben ook bijgedragen tot het competitief houden van de tarieven 2016-2019.

1.6. Aardgas als brandstof voor vervoer: duw in de rug van groene mobiliteit

Fluxys Belgium en de Fluxys-groep zijn op diverse fronten actief om aardgas als brandstof voor vervoer te promoten en die veelbelovende maar nog ontluikende markt te doen aantrekken. De grote uitdaging voor de omschakeling bestaat erin de **nodige infrastructuur** te **ontwikkelen** zodat personenwagens, vrachtwagens en schepen vlot aardgas kunnen tanken. Een voorlopig remmende factor in de uitbouw van tankfaciliteiten vandaag is de lage olieprijs: daardoor stellen sommige rederijen en vrachtwagenvlooteigenaren de beslissing uit om over te schakelen op LNG. Toch is de markt in beweging en wordt er geïnvesteerd in nieuwe schepen die op LNG varen, vrachtwagens en tankinfrastructuur.

Die gunstige evolutie krijgt een steun in de rug door de Europese Richtlijn over de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen zoals LNG en CNG (Compressed Natural Gas). In dat kader moeten de lidstaten tegen november 2016 een plan klaarhebben voor de uitbouw van de nodige tankfaciliteiten. In België worden de plannen op het niveau van de gewesten uitgewerkt.

In dat kader lanceerde de **Vlaamse regering** eind 2015 een **actieplan** voor duurzame mobiliteit. Daarin staat de ambitie geformuleerd om tegen 2020 maar liefst 40.000 CNG-wagens op de baan te krijgen die zullen kunnen tanken bij 300 CNG-tankstations. Bovendien is door een hervorming van de verkeersfiscaliteit de jaarlijkse verkeersbelasting en de belasting op inverkeerstelling afgeschaft voor nieuwe CNG-auto's tot 2020. Ook de Waalse regering werkt een actieplan uit.

1.6.1. LNG voor de scheepvaart en vrachtvervoer

Binnenvaartschepen kunnen tanken dankzij de LNG-terminal in Zeebrugge. Op dit moment worden in Vlaanderen al vijf binnenvaartschepen die op LNG varen, bevoorraad via tankwagens die op de LNG-terminal in Zeebrugge LNG komen laden. Verwacht wordt dat dat aantal sterk zal toenemen de komende jaren. In Antwerpen wil het havenbestuur tegen eind 2017 de beschikbaarheid van LNG nog vergroten met de bouw van een permanente LNG bunker- en vulinstallatie.

Op de LNG-terminal in Zeebrugge is een tweede steiger in aanbouw (zie p. 42) die speciaal wordt toegerust zodat ook zogeheten LNG-bunkerschepen kunnen aanmeren: kleine LNG-schepen die LNG laden voor de bevoorrading van schepen die op LNG varen of voor de aanvoer naar kleine LNG-bunkerterminals in andere havens.

Markant >> LNG-bunkerschip met thuishaven Zeebrugge

Moederbedrijf Fluxys werd in 2015 partner in een LNG-bunkerschip dat momenteel in aanbouw is. Het schip zal LNG-bunkerdiensten aanbieden vanuit zijn thuishaven Zeebrugge en de levering ervan is gepland voor de tweede helft van 2016.

Vrachtwagens kunnen tanken in Kallo en Veurne. In België zijn er momenteel twee plaatsen waar vrachtwagens voor lange afstand LNG kunnen tanken: in Kallo in de Antwerpse Kempen en in Veurne, waar moederbedrijf Fluxys samen met transportbedrijf Mattheeuws investeerde in een LNG-tankstation.

LNG kan ook vanuit Zeebrugge met tankwagens tot bij de industrie worden gebracht. LNG is ook een aantrekkelijk alternatief voor industriële bedrijven in zones waar geen aardgasleidingen in de buurt liggen. Die bedrijven krijgen het LNG per vrachtwagen vanuit de LNG-terminal in Zeebrugge aangeleverd en hervergassen het in hun eigen installaties.

1.6.2. CNG voor wagens

Fluxys Belgium, de Koninklijke Vereniging van Belgische Gasvaklieden, exploitanten van tankstations en autoconstructeurs werken samen in de koepelorganisatie **NGVA.be** (*The Belgian Natural Gas Vehicle Association*) om het gebruik van CNG-wagens te stimuleren bij particulieren, bedrijven en lokale overheden.

- Zo is op de jongste drie autosalons met een premiesysteem gewerkt voor wie een CNG-wagen bestelde. Met succes: dankzij de gezamenlijke inspanning van alle NGVA.be-leden reden in België eind februari ongeveer 3.300 auto's op CNG. Tijdens het autosalon van januari 2016 werden niet minder dan 650 wagens op CNG besteld.
- Ook de inspanningen van de distributienetbeheerders om hun eigen vloot om te schakelen naar CNG-wagens en om de lokale overheden te overtuigen, zijn een groot succes.
- Daarnaast kent het netwerk van tankstations waar CNG kan worden getankt een sterke evolutie met ongeveer 45 bestaande stations en meer dan 45 projecten voor bijkomende stations in de periode 2016-2017.

1.7. Schouder onder de Europese Netwerkcodes en het Europese Netwerkontwikkelingsplan

Fluxys Belgium zet zich als vervoersnetbeheerder in België volop in om tot een Europese geïntegreerde aardgasmarkt te komen. Voor concrete projecten werkt de onderneming daartoe nauw samen met de andere vervoersnetbeheerders. Tegelijk is Fluxys Belgium overkoepelend actief, bijvoorbeeld binnen het Europese netwerk van vervoersnetbeheerders ENTSOG, het *European Network of Transmission System Operators for Gas*, waarvan de onderneming ook een van de stichtende leden was.

Netwerkcodes. In de schoot van ENTSOG werken de Europese vervoersnetbeheerders in het kader van het derde pakket Europese wetgevende maatregelen voor energie geharmoniseerde regels uit, de zogeheten netwerkcodes. Elke netwerkcode komt tot stand op basis van kaderrichtsnoeren die het Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER) opstelt. Van zodra de netwerkcode is goedgekeurd door de Europese instanties heeft de code kracht van wet.

- Met de invoering van zijn volledige entry/exit-systeem eind 2012 had Fluxys Belgium al geanticipeerd op de netwerkcode voor **balancerings** en ook de regels voor **congestiebeheersprocedures** heeft de onderneming geïmplementeerd.
- Als mede-oprichter en actief lid van het PRISMA European Capacity Platform, versterkt Fluxys Belgium mee de evolutie naar een sterke geïntegreerde Europese gasmarkt, in de geest van de netwerkcode over **capaciteitstoewijzingsmechanismen**.
- De netwerkcode over **interoperabiliteit** en regels voor het **uitwisselen van data** zal in werking treden in mei 2016. Aangezien Fluxys Belgium altijd al voortrekker is geweest van een sterke interoperabiliteit en heeft geijverd voor het harmoniseren van protocollen voor data-uitwisseling blijft de impact voor de onderneming tot een minimum beperkt.
- Tot slot wordt gewerkt aan de netwerkcode over **geharmoniseerde tariefstructuren**. De draagwijdte van die tekst wordt nauwgezet opgevolgd met als een van de voornaamste verwachte gevolgen een verhoogde transparantie over de berekeningsmethodologie voor de tarieven. De Europese Commissie heeft aangekondigd dat de formele goedkeuringsprocedures in de lente van 2016 van start zouden gaan. Naar verwachting zullen de bestaande goedgekeurde tarieven kunnen genieten van overgangsbepalingen.

Netwerkontwikkelingsplan. ENTSOG publiceerde in 2015 zijn tweejaarlijks netwerkontwikkelingsplan voor de Europese Unie (*Ten Year Network Development Plan*). Het plan groepeerde alle belangrijke geplande investeringen in de aardgasinfrastructuur in de Europese Unie om zo bij te dragen aan de ontwikkeling van een geïntegreerde Europese aardgasmarkt. Dankzij de oplijsting kunnen mogelijke investeringshiaten worden opgespoord en kan de evolutie van de adequaatheid van de bevoorrading worden ingeschat.

Voor het eerst zijn binnen ENTSOG de investeringsprojecten opgelijst voor een periode van 20 jaar. Bovendien is het *Ten Year Network Development Plan* een eerste stap geworden in de erkenning van Projecten van Gemeenschappelijk Belang (*Project of Common Interest, PCI*): elke PCI-kandidaat moet zijn project aan ENTSOG voorleggen om op te nemen in het *Ten Year Network Development Plan*.

De basis voor de Belgische inbreng in het plan is het indicatieve investeringsprogramma voor de volgende tien jaar dat Fluxys Belgium jaarlijks actualiseert. Voor de periode 2016-2024 plant de onderneming investeringsprojecten in het vervoer en de opslag van aardgas en de terminalling van LNG voor € 683 miljoen.

1.8. 2015: € 188 miljoen investeringen in infrastructuur

In 2015 investeerde Fluxys Belgium voor een bedrag van € 188 miljoen in infrastructuurprojecten in België. Van het totale investeringsbedrag ging 67% naar projecten voor vervoer, 1% naar opslagprojecten en 32% naar projecten voor LNG-terminalling.

Nieuwe leiding Alveringem-Maldegem (74 km). Fluxys heeft een nieuwe aardgasleiding met de bijbehorende bovengrondse installaties gebouwd tussen Alveringem en Maldegem (zie ook p. 26). De voorbereidende werken startten in februari 2015 en de nieuwe leiding en installaties werden op 1 november 2015 in gebruik genomen.

Vernieuwing leidingen Ravels – Oud-Turnhout (20 km). Fluxys Belgium vernieuwt in 2015 en 2016 gedeeltelijk zijn twee parallelle leidingen in Ravels en Oud-Turnhout. De werken maken deel uit van het programma om het geheel van de infrastructuur in een langetermijnoptiek te doen blijven beantwoorden aan hoge veiligheids- en kwaliteitsstandaarden. De werken zijn in februari 2015 begonnen en lopen tot de herfst van 2016.

Vernieuwing leidingennet in en rond Gent. Sinds eind 2013 herstructureert en vernieuwt Fluxys Belgium zijn leidingennet in en rond Gent om de bevoorrading van de regio op een efficiënte manier te blijven verzekeren. In 2015 waren de werken vooral geconcentreerd in het zuiden van Gent.

Virton –Rouvroy (7 km). Fluxys heeft een leiding aangelegd tussen Virton en Rouvroy om de papierfabriek Burgo Ardennes aan te sluiten op het vervoersnetwerk. Burgo Ardennes onderneemt immers een omschakeling van zware stookolie naar aardgas voor zijn energienoden.

Tweede aanlegsteiger. Op de LNG-terminal is een tweede aanlegsteiger in aanbouw voor zowel het laden als het lossen van LNG-schepen. Op die manier zullen zowel de kleinste als de grootste LNG-schepen in Zeebrugge kunnen worden ontvangen. De tweede steiger wordt in 2016 in gebruik genomen.

Co-financed by the European Union
Trans-European Transport Network (TEN-T)

De voorbereidende studies voor de tweede steiger werden meegefinancierd binnen het

raamwerk van *Trans European Energy Networks* (TEN-E) en voor de bouw van de steiger werd een subsidie toegekend in het kader van *Trans European Transport Network* (TEN-T).

Vijfde LNG-opslagtank. Om overslagdiensten van een ijsbreker/LNG-schip naar een conventioneel LNG-schip te kunnen aanbieden (zie ook p. 34), wordt op de LNG-terminal in Zeebrugge een vijfde tank gebouwd om voldoende opslagcapaciteit te garanderen tussen de los- en laadoperaties. Daarnaast wordt ook bijbehorende compressiecapaciteit gebouwd. De voorbereidende werken startten midden 2015 en volgens de huidige planning wordt de nieuwe opslagtank eind 2018 in gebruik genomen.

Ontwikkelingen in het industriële segment. Eind 2015 telde het Fluxys-net 229 rechtstreekse aansluitingen met industriële afnemers, elektriciteitscentrales en warmtekrachtkoppelinginstallaties. In de loop van het jaar zijn er vier nieuwe aansluitingen bijgebouwd voor Burgo Ardennes, Vopak Antwerpen, Ecopower Ham en Praxair Lillo.

Infrastructuur ten behoeve van de distributienetbeheerders. In Herne heeft Fluxys een nieuw vertrekknoppunt voor de openbare distributie gebouwd.

1.9. Onderzoek en ontwikkeling

1.9.1. Doelstellingen en aanpak

Het onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid van Fluxys Belgium mikt erop om kennis en technologie te verwerven waarmee de onderneming zijn activiteiten kan versterken en verder ontwikkelen. Grosso modo zijn er vier krachtlijnen:

- in een aantal technische domeinen expertise verwerven en versterken,
- een netwerk van onder meer academische contacten onderhouden en verbreden,
- toegepast onderzoek ondersteunen dat bijdraagt tot de ontwikkeling van onze activiteiten,
- het groene karakter van de onderneming handhaven en verder ontwikkelen.

Fluxys Belgium voert toegepast onderzoek uit in eigen beheer en werkt ook samen met de Koninklijke Vereniging van Belgische Gasvakklieden (KVBG) en andere Europese gasbedrijven onder de koepel van een aantal nationale en internationale organisaties: *Groupe européen de Recherches gazières (GERG)*, *Comité européen de normalisation (CEN)*, *European Pipeline Research Group (EPRG)*, *International Organization for Standardization (ISO)*, *EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange – gas)* en Marcogaz, de technische federatie van de Europese aardgasindustrie.

1.9.2. Veilige exploitatie van leidingen en installaties

Model voor integriteit van leidingen afgewerkt en in gebruik. Fluxys Belgium is in 2015 tot een afgewerkt model gekomen om de integriteit van leidingen te evalueren. Op basis van verschillende kwantitatieve parameters - onder meer de ligging, ouderdom en wanddikte van de leiding - bepaalt het model het theoretische risico op aantasting van de integriteit van een leidingsegment. Op basis van die risico-inschatting kan geëvalueerd worden of er preventieve maatregelen getroffen moeten worden.

Toezicht via glasvezelkabels. Met het programma Pit-stop (*Early Detection of Pipeline Integrity Threats using a Smart Fiber-Optic Surveillance System*) heeft Fluxys Belgium samen met een partner een alternatief systeem ontwikkeld om graafwerken van derde partijen in de buurt van leidingen te detecteren. Het systeem gebruikt glasvezelkabels om trillingen te registreren die dan aan een database worden getoetst om uit te maken of het wel degelijk om graafwerken gaat. Via diezelfde technologie zou ook kunnen worden nagegaan of een leiding is geraakt. Uit de uitgevoerde testen is gebleken dat het systeem nog verder ontwikkeld moet worden en momenteel nog onvoldoende matuur is om operationeel te worden ingezet.

1.9.3. Design van installaties

Optimalisering van het ontwerp van drukreducerstations. In 2015 heeft Fluxys Belgium het ontwerp en de dimensioneringsprincipes van de drukreducerstations verder geoptimaliseerd met behoud van eenzelfde prestatie- en veiligheidsniveau. Een van de optimaliseringingen bestaat erin de uitstoot van broeikasgassen te beperken, meer bepaald door de meest aangepaste technologieën voor stroomregeling te kiezen. Het ontwerp van de odorisatie-installaties voor aardgas werd ook herzien om de exploitatie en de herbevoorrading ervan te vergemakkelijken. Die nieuwe principes worden toegepast bij de bouw van nieuwe installaties of de aanpassing van bestaande stations.

1.9.4. Opslag Loenhout: dynamische modellen van de ondergrond

Hydrodynamisch model. In de opslagsite in Loenhout wordt aardgas meer dan een kilometer diep in opslag gehouden in een poreuze, waterhoudende gesteentelaag. Fluxys Belgium werkt sinds 2014 samen met de Universiteit Gent aan een hydrodynamisch model van die laag om onder meer te kunnen reconstrueren hoe op verschillende plaatsen de waterdruk evolueert in de tijd in samenhang met het opslagreservoir.

Dynamisch geologisch model. Samen met de Afdeling Geologie van de KU Leuven werd een 3D geologisch model van de gekarstificeerde kalksteen in de Loenhoutse ondergrond omgevormd tot een dynamisch model. Daaruit kan informatie worden gehaald voor de toekomstige ontwikkeling van de ondergrondse opslag. Het model geeft immers een goed beeld van de bewegingen van het aardgas in het reservoir, hoe de interferentie met het water verloopt en hoe de gasdruk in de opslag evolueert. In 2015 is het bestaande model herbekeken om te kunnen aantonen wat de impact is op de aardgasopslag van geothermieprojecten in de nabijheid.

1.9.5. Nieuwe gastoeepassingen

Power-to-gas. Power-to-gas is een technologie om elektriciteit om te zetten in waterstof of synthetisch methaan. Door elektriciteit om te zetten in een andere energievorm biedt power-to-gas een bijzonder interessante oplossing voor het probleem van elektriciteitsopslag: wanneer bijvoorbeeld windmolens volop draaien terwijl de elektriciteitsvraag laag ligt, kan het overschot aan energie in de vorm van waterstof of synthetisch methaan worden opgeslagen in de gasinfrastructuur.

Sinds 2013 heeft Fluxys met tien andere Europese bedrijven (o.a. aardgas- en electriciteitsnetbeheerders) zijn krachten gebundeld rond power-to-gas in het European Power to Gas Platform. De bedoeling van het platform is om alle betrokkenen samen te brengen om de technologie op te volgen en beste praktijken uit te wisselen.

Fluxys werkt ook samen met verschillende partners (Hydrogenics, Elia, Eandis, Colruyt Groep, Waterstofnet en Umicore) aan het project 'Roadmap power-to-gas Vlaanderen'. De studie wordt in 2016 afgerond en de werkgroep zal begin 2016 ondersteunende maatregelen voorstellen om de power-to-gastechnologie sneller marktklaar te maken. De partners worden daarbij ondersteund door het Vlaams Agentschap Ondernemen.

Injectie van biomethaan en waterstof in de gasnetten. Biomethaan of waterstof mengen met aardgas in de netten is een manier om aardgas koolstofneutraler te maken. Zo komt groener gas ter beschikking voor verwarming, elektriciteitsproductie, vervoer, industriële processen, enzovoort.

Biomethaan is het gas dat overblijft als er uit biogas CO₂ wordt verwijderd. Biogas is gas dat uit groenafval wordt gewonnen en net zoals aardgas methaan als belangrijkste component heeft. Fluxys Belgium is betrokken bij verschillende werkgroepen die onderzoeken aan welke kwaliteitseisen biomethaan moet voldoen om het in een aardgasnet te kunnen injecteren en wat de impact ervan kan zijn. Fluxys Belgium zal de resultaten van die onderzoeken als referentie gebruiken in de projecten van biomethaan-injectie die zich in België aan het ontwikkelen zijn.

Wat de injectie van **waterstof** in het aardgasnet betreft; heeft Fluxys Belgium in de schoot van de *Groupe européen de Recherches gazières* de HIPS-studie afgerond (*Hydrogen in Pipeline Systems*). De resultaten van die studie tonen aan dat theoretisch grote hoeveelheden waterstof gemengd kunnen worden met aardgas maar dat bij sommige toepassingen rekening moet worden gehouden met een hogere gevoeligheid voor waterstof.

1.9.6. ICT-toepassingen ten behoeve van de klanten

In 2015 heeft Fluxys Belgium de aanpassing van zijn informaticasystemen afgerond om de commerciële en operationele nieuwigheden te integreren in verband met de ingebruikneming van de tweede steiger op de LNG-terminal en eventuele uitbreidingen van bijkomende capaciteit.

1.9.7. Internationale meetstandaard voor vloeibaar aardgas

LNG kent een toenemend succes als alternatieve brandstof voor vrachtwagens en schepen. Voor dat soort kleinschalig LNG-gebruik moet LNG op eenzelfde nauwkeurigheidsniveau kunnen worden gemeten als andere brandstoffen. Daarom is een internationale projectgroep opgericht om een internationale standaard te ontwikkelen voor het meten van LNG. Fluxys Belgium maakt samen met verschillende metrologie-instituten en industriële partners deel uit van de projectgroep. Voor de ontwikkeling van de internationale standaard wordt op de Rotterdamse Maasvlakte een nieuwe meet- en kalibratiefaciliteit voor LNG gebouwd.

- **14 %** < 5 jaar ervaring
- **42 %** 5-15 jaar ervaring
- **44 %** >15 jaar ervaring

10 % werkt deeltijds

758
mannen

176
vrouwen

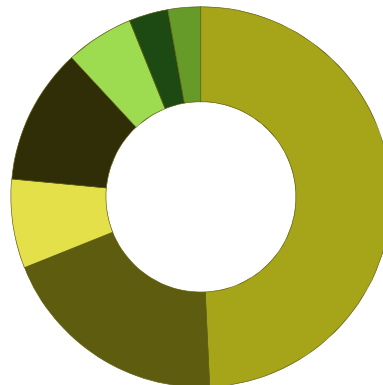
33.406

uren opleiding

- **7 %** < 30 jaar
- **26 %** 30 – 39 jaar
- **39 %** 40-49 jaar
- **28 %** > 49 jaar

MEDEWERKERS PER MÉTIER

■ exploitatie van de infrastructuur

■ ICT

■ verkoop

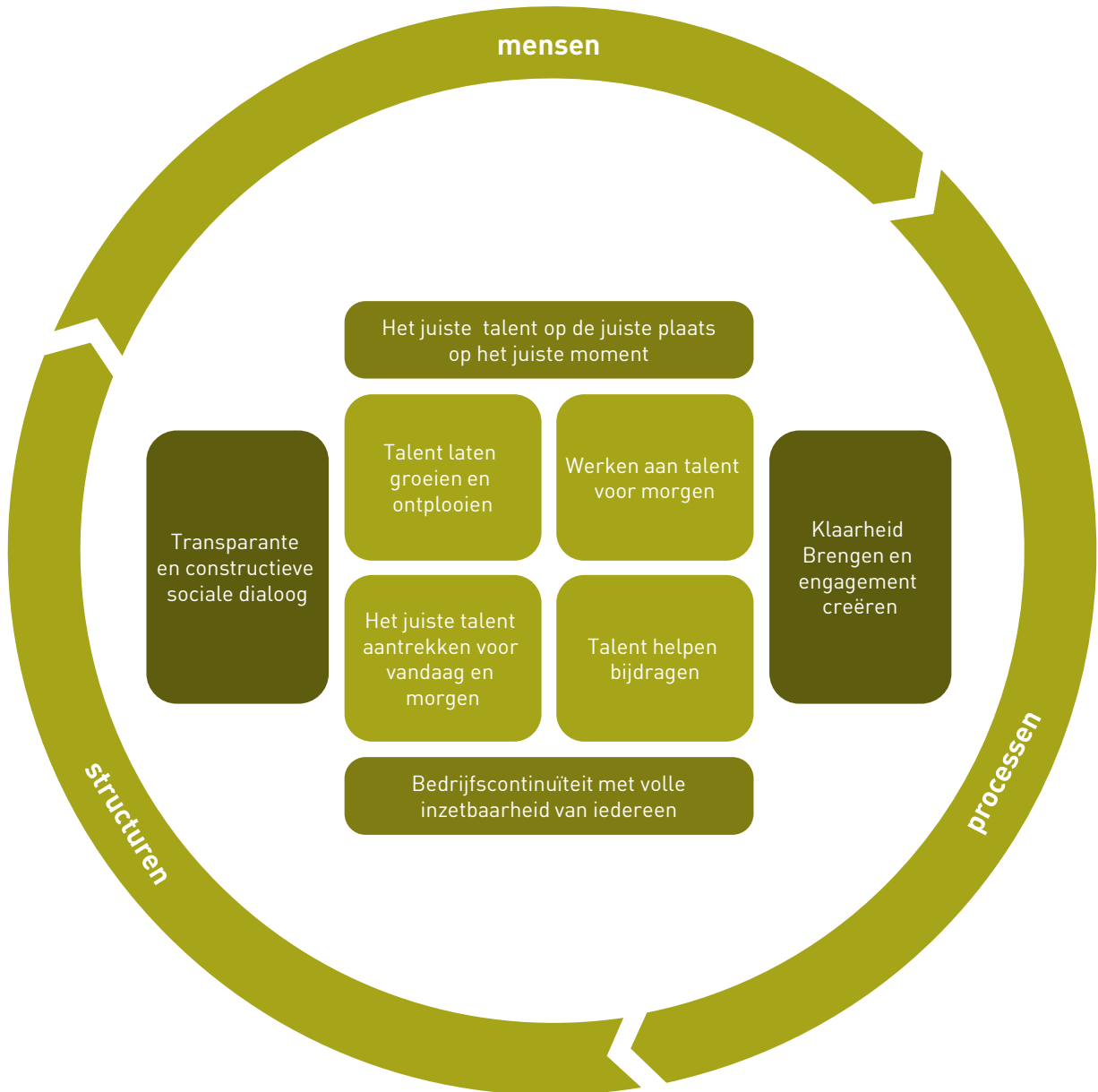
■ relaties met gemeenten en overheden

■ ondersteunende diensten

■ infrastructuur: planning, projecten en engineering

■ beheer van de aardgasstromen

DUURZAAM ONDERNEMEN

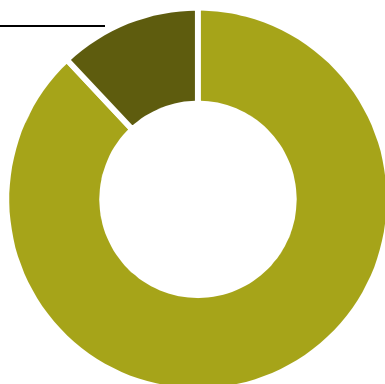

60.706 GEMELDE WERKEN

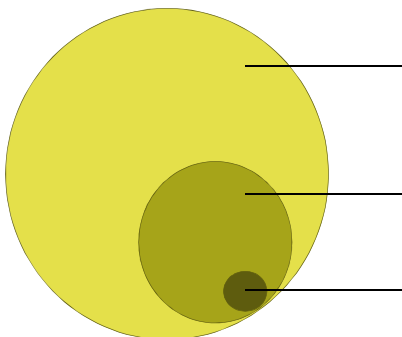
per mail, brief, fax

via het KLIM- of KLIP-platform

75.000 mensen wonen of werken nabij een Fluxys-leiding. Over een periode van maximaal 6 jaar worden ze aangeschreven en herinnerd aan de beperkingen die gelden voor activiteiten in de nabijheid van de leiding.

Fluxys heeft infrastructuur in **417** Belgische gemeenten. Elke gemeentelijke legislatuur bezoeken Fluxys-medewerkers al die gemeenten om de aanwezigheid van Fluxys in hun ondergrond te bespreken.

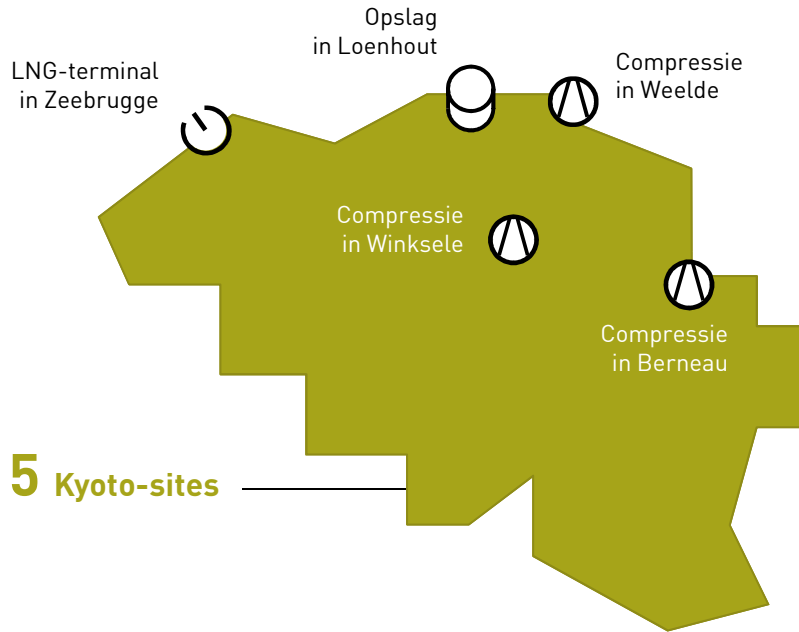

In 2015 werd **347** keer een gasgeur of gaslek gemeld aan Fluxys door de 112-centrales, buurtbewoners, Fluxys-detectie-installaties, brandweer, politie,... In functie van de informatie over waar de gasgeur of het gaslek zich bevindt, stuurt Fluxys technische medewerkers ter plaatse.

108 keer ging Fluxys ter plaatse.

24 keer was de melding effectief van toepassing op Fluxys-infrastructuur. Geen enkele keer was de situatie van die aard dat de bestuurlijke overheid een rampenplan afkondigde.

DUURZAAM ONDERNEMEN

Sinds 2013 zet Fluxys op de LNG-terminal een **Open Rack Vaporizer** in om door de warmte van het zeewater het LNG te hervergassen, met positieve effecten voor het energieverbruik en voor de uitstoot van CO₂ en NO_x.

0 ARBEIDSONGEVALLEN IN 7 VAN DE 18 SITES

Duurzaam ondernemen: inhoudstafel

2.1	Mensen: de motor van onze groei	53
2.1.1	Organisatie op maat van de uitdagingen	53
2.1.2	Actief talentbeheer	54
2.1.3	Klaarheid brengen en engagement creëren	56
2.1.4	Transparante en constructieve sociale dialoog	56
2.2	Veiligheid zit in onze genen	57
2.2.1	Veiligheid op de werkplek: blijven mikken op steeds minder arbeidsongevallen	57
2.2.2	Industriële veiligheid: bouw en beheer van veilige infrastructuur	58
2.2.3	Veiligheid voor de omgeving: blijvende sensibilisering van alle betrokken partijen	60
	Engagement voor een eenvoudige melding van werken	60
	Actieve preventie en permanente sensibilisering	61
2.3	Constructieve dialoog met onze burens	63
2.4	Milieu: systematische vermindering van de ecologische impact van onze werkzaamheden	65
2.4.1	Minder uitstoot voor een betere luchtkwaliteit	65
2.4.2	Constante aandacht voor energie-efficiëntie	66
2.4.3	Bijzondere aandacht voor de grond waardoor onze leidingen lopen	67
2.4.4	Vermindering van geluidshinder: doeltreffende inspanningen	67
2.4.5	Behoud van de ecosystemen	67

2.1 Mensen: de motor van onze groei

Als onderneming in de energiesector is Fluxys Belgium actief in een snel evoluerende markt die nog over een lange periode zal blijven veranderen naarmate de lage-koolstofeconomie vorm krijgt. Om in die context een succesvolle onderneming te blijven, is het essentieel om te kunnen rekenen op competente, gemotiveerde medewerkers en een snelle inzetbaarheid van iedereen.

Aanpassingsvermogen is daarom cruciaal, zowel in de organisatie van de onderneming als bij de medewerkers. De kern van het personeelsbeleid bestaat er dan ook in om dat aanpassingsvermogen te activeren in het samenspel tussen mensen, processen en structuren. Zo blijft Fluxys Belgium klaar voor de uitdagingen van vandaag terwijl we ons tegelijk voorbereiden op morgen.

2.1.1 Organisatie op maat van de uitdagingen

Fluxys Belgium houdt zijn processen en structuren voortdurend tegen het licht van de nieuwe uitdagingen die zich aandienen. Een markt in volle verandering vraagt immers bij uitstek een organisatie die meebeweegt. Efficiëntere processen en structuren zijn de sleutel tot de grotere performantie die de onderneming nastreeft om duurzaam te kunnen blijven groeien en haar positie op de markt nog te versterken. De inbreng van de medewerkers is daarbij cruciaal: van hen wordt verwacht dat ze hun dagdagelijkse aanpak kritisch onder de loep houden en dat ze wendbaar en met een open geest inspikken op de veranderingen.

In 2015 is in diverse afdelingen de structuur hertekend om de efficiëntie van de organisatie te versterken. Bijzondere aandacht ging daarbij naar de ondersteuning van medewerkers om mee te evolueren in de nieuwe structuur of om elders in de onderneming aan de slag te gaan.

2.1.2 Actief talentbeheer

In zijn talentbeheer zorgt Fluxys Belgium ervoor dat in de dynamiek van een evoluerende markt en de wijzigende processen en structuren binnen de onderneming het juiste talent op het juiste moment de juiste plaats vindt om optimaal bij te dragen tot het succes van het geheel.

Het juiste talent aantrekken voor vandaag en morgen. Op basis van de ondernemingsdoelstellingen brengt Fluxys Belgium zijn toekomstige personeelsnoden in kaart zodat we weten welke competenties we vandaag en morgen in huis moeten hebben. Onze rekruteringsaanpak is daarom niet gericht op het punctueel invullen van functies maar het vinden van personen die met passie, motivatie en inzet hun werk willen doen en op termijn ook elders in de onderneming een meerwaarde kunnen bieden. Om het juiste talent aan te trekken en te houden, voert Fluxys Belgium bovendien een competitief en marktconform loonbeleid.

Talent helpen bijdragen. Gepersonaliseerde inlooptrajecten en gedegen prestatiebeheer zijn de twee hefboomen waarmee Fluxys Belgium zijn medewerkers ondersteunt om optimaal bij te dragen tot de doelstellingen van de onderneming.

Om nieuwe werknemers en medewerkers in een nieuwe functie snel en performant van start te doen gaan, werkt Fluxys Belgium met een **gepersonaliseerd onthaal- en integratieprogramma** waarin hun leidinggevenden een centrale rol opnemen. Bovendien is er in ieder onthaal- en integratietraject een ervaren collega die als peter of meter de nieuwe collega ondersteunt in zijn of haar werkomgeving.

In de cyclus van het **prestatiebeheer** worden de ondernemingsdoelstellingen ieder jaar in constructief overleg vertaald naar persoonlijke doelstellingen. In de loop van het jaar vormen die doelstellingen het voorwerp van een geregelde dialoog tussen medewerkers en hun leidinggevenden. Om de inzet tot het waarmaken van de ondernemingsdoelstellingen te waarderen, zien medewerkers positieve prestaties weerspiegeld in hun verloning en perspectieven.

Talent laten groeien en ontplooiën. Het competentiebeheer en het ontwikkelings- en opleidingsaanbod bij Fluxys Belgium zijn erop gericht medewerkers de juiste ondersteuning te bieden om zowel de doelstellingen van de onderneming als hun eigen ambities waar te maken.

Het **competentiebeheer** stimuleert kaderleden en meesterschapspersoneel om regelmatig hun talenten in kaart te brengen en op basis daarvan gerichte plannen voor persoonlijke ontwikkeling en loopbaanevolutie op te maken en in praktijk te brengen. In het verlengde daarvan worden leidinggevenden ondersteund om medewerkers zowel te coachen in hun prestaties als in hun ontwikkeling.

Om vandaag en morgen inzetbaar te blijven is het essentieel dat medewerkers eraan werken om open van geest en wendbaar te zijn. Beide competenties werden daarom in 2015 geïntegreerd in het competentiebeheer.

Het **ontwikkelings- en opleidingsbeleid** zorgt ervoor dat de medewerkers over de nodige kennis en vaardigheden beschikken. Om de effectiviteit te verhogen wordt een gevarieerde mix van leermiddelen ingezet: leeropdrachten binnen of buiten de functie, interne of externe coaching, interne en externe opleidingen, en voor kaderleden en meesterschapspersoneel ook een online leerplatform.

Naast technische en veiligheidsopleidingen wordt ook een ruim pakket opleidingen aangeboden voor de ontwikkeling van algemene vaardigheden rond manieren van denken en handelen, interageren en leidinggeven. In 2015 volgden de medewerkers circa 33.400 uren opleiding, waarvan ruim 60% rond veiligheid en techniek.

Werken aan talent voor morgen. Onder meer via de prestatiebeheercyclus en een jaarlijks *talent review* proces houdt Fluxys Belgium overzicht van de competenties binnen de onderneming. Uit dat proces vloeit een opvolgingsplanning voort om de toekomstige personeelsnoden in te vullen en zo de bedrijfscontinuïteit te ondersteunen. In dezelfde geest stimuleren we interne mobiliteit en geven we bij nieuwe functies of bij vacatures voorrang aan interne kandidaten. Ook de internationale ontwikkeling van moederbedrijf Fluxys biedt geregeld mogelijkheden om een loopbaan verder uit te bouwen.

2.1.3 Klarheid brengen en engagement creëren

Fluxys Belgium hecht er groot belang aan dat medewerkers de bedrijfscontext en de uitdagingen van de onderneming kennen. Op basis daarvan creëren we persoonlijk engagement rond de visie, strategie en doelstellingen van de onderneming.

In 2015 heeft Fluxys Belgium via een mix van kanalen bijzondere inspanningen geleverd om de medewerkers beter te doen begrijpen wat de veranderingen in de energiewereld zijn, hoe de onderneming haar doelstellingen in functie daarvan bijstuurt en wat die doelstellingen voor iedereen afzonderlijk betekenen.

2.1.4 Transparante en constructieve sociale dialoog

Een sereen sociaal klimaat is essentieel voor de cohesie binnen de onderneming en de ontwikkeling van de activiteiten. Fluxys Belgium voert daarom een transparante en constructieve sociale dialoog met het geheel van de werknemers, de leden van de ondernemingsraad, het comité voor preventie en bescherming op het werk, de vakbondsafvaardiging en de kadervereniging. Op die basis bouwt de onderneming in de sociale dialoog verder aan de vertrouwensrelatie die over de jaren is gegroeid: een relatie met een open dialoog over de bekommernissen van de werknemers, de economische realiteit waarin de onderneming actief is, en de oplossingen die daar samen voor gevonden kunnen worden.

2.2 Veiligheid zit in onze genen

Als operator van het aardgasvervoersnet in België is veiligheid de eerste opdracht van Fluxys en de rode draad doorheen al zijn activiteiten. Meer dan de helft van onze medewerkers staat in voor de aanleg van veilige infrastructuur en de veilige exploitatie ervan.

2.2.1 Veiligheid op de werkplek: blijven mikken op steeds minder arbeidsongevallen

Globaal preventieplan. Dankzij het globaal preventieplan (GPP) onderneemt Fluxys Belgium acties om de preventie van ongevallen en incidenten op het werk te verbeteren. In het GPP 2012-2016 zijn de prioritaire initiatieven geconcentreerd op 3 pijlers: organisatie, leiderschap en mensen, en infrastructuur.

Een van de initiatieven die zijn afgesloten in 2015 is het **SOUL**-project. Dankzij SOUL heeft Fluxys Belgium zich verder ontwikkeld op het niveau van veiligheid. Door de interactieve en participatieve aanpak kon de veiligheidscultuur binnen de onderneming nog steviger worden verankerd.

Een ander belangrijk project in het GPP waren de voorbereidingen die Fluxys Belgium in 2015 heeft uitgevoerd om zijn **Safety Management System** (veiligheidsbeheersysteem, SMS) voor zijn vervoersinfrastructuur aan een audit door een externe organisatie te onderwerpen. Dat project loopt voor op een nieuw koninklijk besluit over veiligheid waarin een dergelijk audit zal worden opgelegd aan houders van een vervoervergunning.

Arbeidsongevallen. In 2014 was ergonomie de oorzaak van 40% van de arbeidsongevallen. In 2015 werd ook bijzondere aandacht besteed aan de opleiding en omkadering van de medewerkers op het vlak van ergonomie. De arbeidsongevallen blijven niettemin een aandachtspunt voor de onderneming. In 2015 kenden Fluxys Belgium en Fluxys LNG een groter aantal ongevallen met werkverlet en ook een groot aantal dagen van arbeidsongeschiktheid door een hogere ernstgraad. Elk ongeval wordt onderzocht en er worden maatregelen genomen om te voorkomen dat een dergelijk ongeval zich herhaalt.

Technische trainingen. De medewerkers van Fluxys Belgium en Fluxys LNG volgden in 2015 een totaal van maar liefst 20.412 uur opleidingen in verband met techniek en veiligheid. Dat is ongeveer 61% van het totaal aantal opleidingsuren in 2015. De interactieve en praktisch gerichte opleidingen werden voor het eerst in 2015 gegeven op de sites van Fluxys in Genk en Anderlecht die daarvoor speciaal werden ingericht.

2.2.2 Industriële veiligheid: bouw en beheer van veilige infrastructuur

Zorgvuldige bouw. Veiligheid is bij Fluxys Belgium de rode draad in alle stadia van de levensduur van een installatie. Het tracé van een leiding wordt op een zorgvuldige manier gekozen in nauw overleg met de lokale en regionale overheden, alsook met de omwonenden. De stalen buizen voldoen aan de Belgische reglementering en aan de geldende internationale veiligheidsnormen. De kwaliteit van de buizen wordt in de fabriek goedgekeurd door een erkend, onafhankelijk controleorganisme.

Voor het bouwproject zelf werkt Fluxys Belgium uitsluitend met gekwalificeerde en gecertificeerde vaklieden. De Fluxys Belgium-afdelingen Project Management, Supervision & Interventions en Kathodische Bescherming zijn bovendien VCA-gecertificeerd**. Vóór de ingebruikname wordt ook een reeks testen uitgevoerd onder het toezicht van een erkend controleorganisme om onder meer de dichtheid en de weerstand van de leidingen te controleren. De goede staat van de leidingen wordt vervolgens regelmatig nagekeken in het kader van een inspectieprogramma. De leidingen zijn ook uitgerust met een kathodisch beschermingssysteem om de vorming van corrosie tegen te gaan.

24 uur op 24 klaar om in te grijpen. De centrale dispatching beheert en controleert de gasstromen 24 uur op 24. De centrale dispatching behandelt ook de noodoproepen via telefoon die binnenkomen van de hulpdiensten of van omwonenden. Zowel op het hoofdkantoor als in de regionale exploitatiezetels zijn medewerkers 24 uur op 24 paraat om onmiddellijk in te grijpen bij een incident. Bij noodsituaties kan er ook snel een crisisorganisatie worden ontplooid. Fluxys Belgium organiseert heel regelmatig crisisoefeningen om het reactievermogen van die organisatie te verzekeren. Er worden ook elk jaar oefeningen georganiseerd in samenwerking met de hulpdiensten om expertise uit te wisselen en het noodplan te testen. In 2015 waren er gezamenlijke oefeningen met de hulpdiensten in Tienen, Olen en Brugge. Ook werd een interne oefening uitgevoerd om het noodplan te testen in geval van een grote elektriciteitspanne.

Seveso-inspecties. De infrastructuur van Fluxys Belgium omvat twee Seveso-sites: de LNG-terminal in Zeebrugge en de ondergrondse opslagplaats in Loenhout. De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg voert op beide Seveso-sites specifieke inspecties uit in samenwerking met het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse regering.

Dreigingsniveau en strijd tegen cybercriminaliteit. Fluxys Belgium blijft in contact met de Belgische autoriteiten om eventuele dreigingen voor de onderneming te beoordelen, en ook de maatregelen die in dat geval moeten worden genomen. Bovendien heeft Fluxys Belgium aandacht voor de beveiliging van zijn informaticasystemen en de strijd tegen de cybercriminaliteit om alle pogingen tot indringing te vermijden die ernstige schade kunnen berokkenen aan zijn activiteiten.

2.2.3 Veiligheid voor de omgeving: blijvende sensibilisering van alle betrokken partijen

Engagement voor een eenvoudige melding van werken

De meeste schade aan aardgasvervoersleidingen wordt veroorzaakt door werken die worden uitgevoerd door derden in de nabijheid van de infrastructuur. Om die reden is iedereen die werken wil uitvoeren in de omgeving van onze leidingen wettelijk verplicht om dat vooraf aan Fluxys te melden. Onze onderneming onderneemt een reeks acties om alle betrokken partijen bewust te maken van de meldingsplicht en van de veiligheid in de omgeving van de infrastructuur. De onderneming zet zich ook in voor initiatieven die de melding van werken zoveel mogelijk vereenvoudigen.

Eenvoudigere en snellere melding dankzij elektronische portalen. De laatste jaren is het nakomen van de wettelijke meldingsplicht enorm vereenvoudigd dankzij online portalen. Fluxys Belgium is een speerpunt geweest voor de start en ontwikkeling van het KLIM-CICC, het Federaal Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt. De gegevens over de kabel- en leidingbeheerders die zich in de buurt van de werken bevinden, moeten niet meer worden aangevraagd bij de betrokken gemeenten, maar kunnen rechtstreeks online worden aangevraagd.

- In Vlaanderen moeten sinds april 2015 werken verplicht worden gemeld via het KLIP (Kabel en Leiding Informatie Portaal). Door een samenwerking tussen het KLIP en het KLIM-CICC kunnen de aanvragen van beide portalen op een geïntegreerde manier worden beheerd.
- In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten alle planaanvragen voor werken in Brussel via KLIM-CICC verlopen.
- In Wallonië blijft het gebruik van het KLIM-CICC als portaal voor planaanvragen facultatief. Er moet nog steeds navraag worden gedaan bij de betrokken gemeentebesturen om de planaanvragen te kunnen overmaken aan de kabel- en leidingbeheerders die nog geen lid zijn van KLIM. Fluxys heeft actief samengewerkt met andere netbeheerders om de wettelijke initiatieven aan te moedigen voor een evolutie naar een enkel portaal voor planaanvragen in Wallonië en voor een gedigitaliseerd en uniform beheer van de antwoorden in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Eenvoudigere melding van kleine werken. Ook kleine werken in de nabijheid van Fluxys Belgium-leidingen, zoals de aansluitingen van particulieren of herstellingen aan het distributienetwerk, moeten worden gemeld. In 2015 heeft de Federatie van Transporteurs door middel van Pipeline (Fetrapi) – waarvan Fluxys Belgium lid is – een akkoord bereikt met de FOD Economie en Synergrid, de federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België, om de melding van zulke kleine werken te vergemakkelijken via het KLIM-CICC.

Actieve preventie en permanente sensibilisering

Inspectie van het netwerk en werfvergaderingen. Niet alle werken in de nabijheid van infrastructuur voor aardgasvervoer worden tijdig aan Fluxys Belgium gemeld. Om die werken op te sporen, controleren patrouilleurs van Fluxys Belgium dagelijks het netwerk vanuit de 8 regionale bedrijfsvestigingen. Fluxys Belgium-medewerkers wonen ook dagelijks voorbereidende vergaderingen bij om de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen toe te lichten bij werken in de nabijheid van aardgasvervoersinfrastructuur.

Informatie- en sensibiliseringsprogramma's. Daarnaast heeft Fluxys Belgium diverse programma's lopen om te informeren en sensibiliseren over veilig werken in de nabijheid van zijn infrastructuur. Die programma's richten zich daarbij tot al wie betrokken is bij zulke werken: architecten, bouwheren, ontwerpers, aannemers, eigenaars en exploitanten, gemeenten, notarissen, hulpdiensten enzovoort.

Individuele infosessies voor gemeenten, brandweer en politie. Fluxys Belgium heeft zijn programma voortgezet dat bestemd is om in de loop van de gemeentelijke legislatuur alle gemeenten te ontmoeten en te sensibiliseren die op hun gebied of in de onmiddellijke nabijheid ervan een aardgasleiding hebben. Bij die individuele ontmoetingen stelt Fluxys altijd aan de gemeenten voor om ook vertegenwoordigers van brandweer- en politiekorpsen uit te nodigen.

Herinneringsbrief aan de eigenaars en exploitanten van terreinen. Om de zes jaar ontvangen ongeveer 75.000 eigenaars en exploitanten van terreinen een brief van Fluxys Belgium om hen te herinneren aan de aanwezigheid van een vervoersleiding in de nabijheid van hun perceel en aan de geldende beperkingen bij de exploitatie van het terrein.

Terbeschikkingstelling van plannen en gegevens van de leidingen. Fluxys Belgium verstuurt regelmatig aan de gemeenten, de brandweerkorpsen en de lokale politiezones het volledige overzicht van alle Fluxys Belgium-leidingen in hun werkgebied. Tijdens die periode van vijf jaar worden automatisch geactualiseerde plannen gestuurd als nieuwe leidingen in gebruik worden gesteld of als bestaande leidingen worden verplaatst. Fluxys Belgium heeft ook de gegevens over zijn leidingen laten registreren in databanken die constant worden bijgewerkt en worden gebruikt door de brandweerkorpsen en de Communicatie- en informatiecentra (CIC) of noodcentrales die alle aanvragen tot politietussenkomst centraliseren.

Opleiding ontwikkeld in samenwerking met het FOREM. In 2015 heeft Fluxys een samenwerking opgezet met het FOREM om de opleiding 'Fouilles et excavations pour contractants Fluxys' (Graafwerken voor Fluxys-contractanten) op poten te zetten. Fluxys heeft de cursus ontwikkeld en de lesgevers van het FOREM opgeleid in hun nieuwe opleidingsite in Flémalle. Op een gedeelte van de site werden leidingen aangelegd om de praktische graafoefeningen volgens de Fluxys-methode te organiseren. De site wordt bovendien gebruikt door het FOREM om het vak van graafmachineoperator aan te leren aan werknemers, werkzoekenden en studenten. De opleiding 'Fouilles et excavations pour contractants Fluxys' is officieel erkend door het Fonds voor Vakopleiding in de Bouw.

2.3 Constructieve dialoog met onze buren

Transparante communicatie vanaf de projectfase. Fluxys Belgium streeft ernaar om bij nieuwe infrastructuurprojecten al vanaf de voorbereidende fase zowel de gemeentelijke overheden, omwonenden als andere betrokkenen op een transparante manier te informeren en met hen te communiceren. De onderneming legt de nadruk op het karakter van algemeen belang van de aardgasinfrastructuur en op het veiligheidsbeleid van de onderneming. De eigenaars en exploitanten van de betrokken terreinen krijgen een contactpersoon bij Fluxys Belgium toegewezen met wie zij vanaf het begin van het project kunnen spreken over hun bezorgdheden en de kenmerken van hun perceel of exploitatie.

In 2015 heeft Fluxys Belgium de communicatie met de omwonenden uitgebreid. De aanleg van de leiding Alveringem–Maldegem en de werken voor de vervanging van de leidingen tussen Ravels en Oud-Turnhout deden dienst als pilootprojecten om de gemeenten en omwonenden via verschillende kanalen snel te informeren over de vooruitgang van de werken.

Informatiesessies. In het kader van vergunningsaanvragen voor grote infrastructuurprojecten stelt Fluxys Belgium aan de gemeenten voor om vóór de start van de vergunningsprocedures een informatieavond te organiseren voor omwonenden om zo bij het begin van het project rekening te kunnen houden met eventuele opmerkingen. In 2015 heeft de onderneming zo informatieavonden georganiseerd voor zijn projecten voor de leidingen Beveren–Zwijndrecht, Overijse–Jezus-Eik, Kraainem–Haren en Merelbeke.

Fluxys Belgium stelt ook aan de gemeenten voor om een ander informatiemoment te organiseren tijdens de openbare onderzoeken zodat omwonenden hun vragen over het project kunnen stellen. In 2015 worden informatiesessies georganiseerd voor onder meer leidingprojecten Tessenderlo-Diest, Destelbergen en Merelbeke.

Bezoeken aan werven en installaties. In de geest van dialoog en goed nabuurschap organiseert Fluxys Belgium ook bezoeken voor de gemeenten op wiens grondgebied zich een werf bevindt, zoals het geval was in 2015 met de aanleg van de leiding tussen Alveringem en Maldegem. Fluxys geeft de omwonenden en het grote publiek ook regelmatig de kans om de bovengrondse installaties te bezoeken.

Nauwe samenwerking met de archeologen. Bij de aanleg van een aardgasleiding in een gebied van archeologisch belang werkt Fluxys Belgium samen met de administratie Onroerend Erfgoed in Vlaanderen en de vzw 'Recherches archéologiques et prospection' in Wallonië zodat archeologische opgravingswerken kunnen worden uitgevoerd op het tracé. Zo hebben archeologen kunnen werken in de Westhoek bij de werf voor de aanleg van de leiding Alveringen-Maldegem.

2.4 Milieu: systematische vermindering van de ecologische impact van onze werkzaamheden

Via zijn milieubeleid spant Fluxys Belgium zich voortdurend in om de al kleine impact op het milieu van de vervoersactiviteiten via leidingen te verbeteren. Van alle vervoersmogelijkheden is het vervoer via leidingen immers de meest performante methode, zowel op het vlak van lucht- en geluidsemissies als op het vlak van bodemverontreiniging en visuele impact.

2.4.1 Minder uitstoot voor een betere luchtkwaliteit

Fluxys Belgium volgt de luchtuitstoot van alle verbrandingsinstallaties op de voet zodat hun rendement optimaal blijft en de uitstoot van schadelijke emissies verlaagt. Fluxys Belgium neemt ook deel aan nationale en internationale werkgroepen die *best practices* bestuderen om de emissies van stikstofoxide (NO_x) en methaan (CH₄) als gevolg van de werking van de gasinfrastructuur zoveel mogelijk te voorkomen en te verminderen.

Specifieke aanpak voor de Kyoto-sites. Fluxys Belgium beschikt over CO₂-emissierechten voor elk van zijn vijf sites die onder de Europese richtlijn in verband met verhandelbare emissierechten (Kyoto-richtlijn) vallen.

- Voor elke site past Fluxys Belgium procedures toe om de CO₂-uitstoot te controleren en organiseert de onderneming elk jaar een interne audit. Uit de interne audit van 2015 bleken geen niet-conformiteiten.
- In overeenstemming met de richtlijn maakt Fluxys Belgium per Kyoto-site ook een emissiejaarrapport dat het voorwerp uitmaakt van een externe verificatieaudit. Ook in 2015 is die audit met succes afgerond.

Naar een koolstofneutrale gasvoorziening in 2050. Fluxys heeft zich samen met andere gasinfrastructuurondernemingen in Europa ertoe verbonden om nauw samen te werken op verschillende vlakken om tot een koolstofneutrale gasvoorziening te komen tegen 2050. In België waren er in 2015 verscheidene initiatieven om die inspanningen verder te zetten om de CO₂-uitstoot te verminderen:

- voor het vervoer van aardgas in België kiest Fluxys Belgium voor de routes waarbij zo min mogelijk gebruik moet worden gemaakt van zijn compressie-installaties;
- er werd ook een plan uitgewerkt om het gebruik te beperken van de aardgasverwarmingsinstallaties in de drukreducerstations;
- de LNG-terminal van Zeebrugge gebruikt een *Open Rack Vaporizer* om het LNG te verwarmen.

Dankzij de steun van de gassector heeft de markt voor aardgas als brandstof in 2015 opnieuw een mooie vooruitgang geboekt in België: voortaan dragen ongeveer 2.600 voertuigen die rijden op samengeperst aardgas (CNG) bij tot een milieuvriendelijker en gezonder personenvervoer.

2.4.2 Constante aandacht voor energie-efficiëntie

Nieuwe infrastructuurprojecten: energiestudie. Bij elk nieuw project voor aardgasvervoersinfrastructuur met een significant energieverbruik doet Fluxys vooraf een grondige energiestudie. Op basis van die studie wordt de meest energie-efficiënte oplossing in het project geïntegreerd.

2.4.3 Bijzondere aandacht voor de grond waardoor onze leidingen lopen

In 2015 heeft Fluxys Belgium ongeveer 120 kilometer niet langer gebruikte leidingen definitief uit gebruik genomen. De leidingen worden waar nodig eerst gereinigd om eventuele resten te verwijderen. Waar leidingen zich onder wegeninfrastructuur bevinden, worden ze opgevuld met een uithardende stof om verzakkingen te vermijden.

2.4.4 Vermindering van geluidshinder: doeltreffende inspanningen

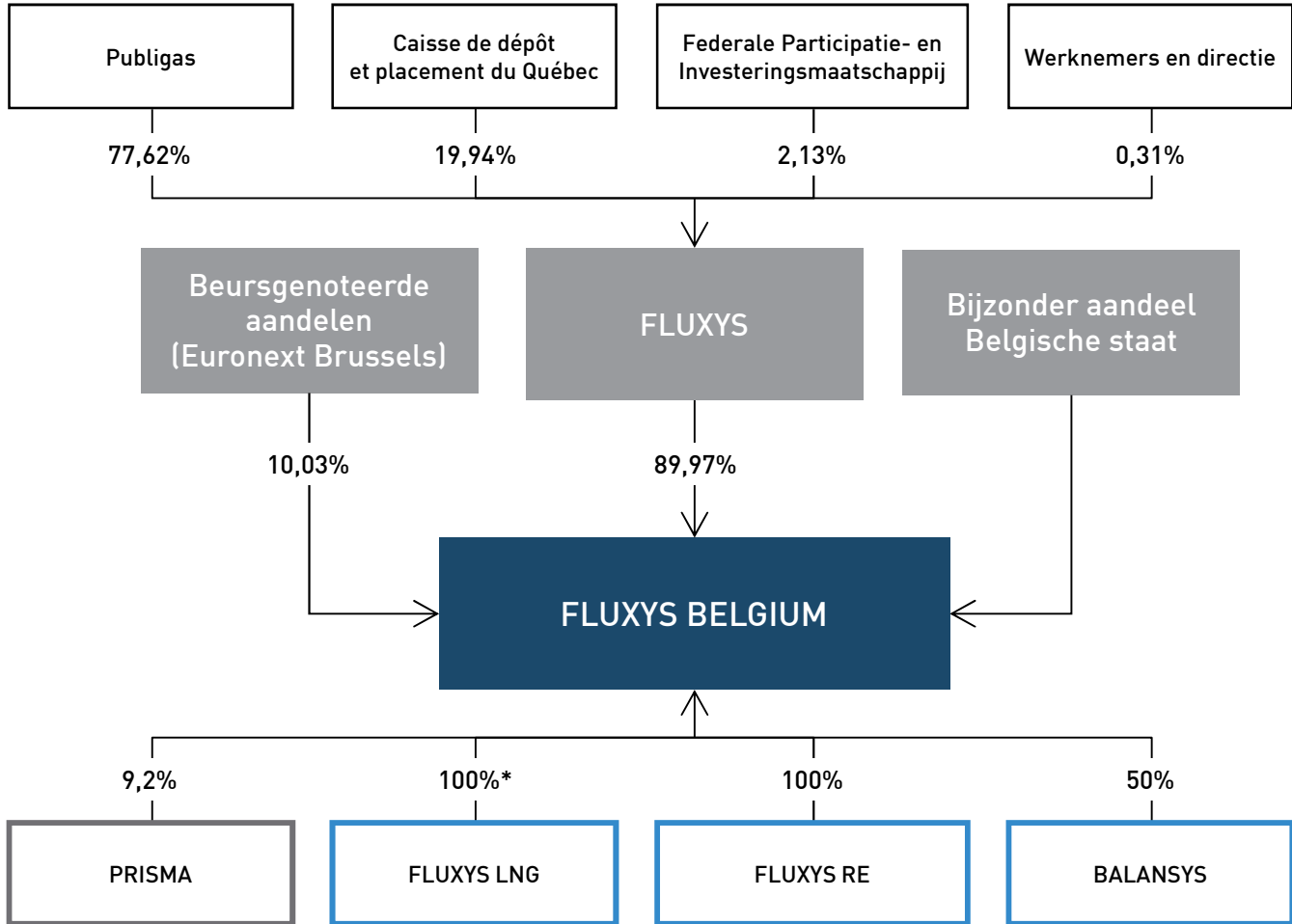
De laatste jaren heeft Fluxys Belgium zijn bovengrondse installaties uitgerust met geluiddempers. Die maatregelen om de hinder voor de omgeving te beperken hebben hun vruchten afgeworpen.

2.4.5 Behoud van de ecosystemen

Fluxys Belgium ziet met bijzondere aandacht toe op het behoud van de ecosystemen in de gebieden waar infrastructuur wordt gebouwd. Waar nodig stelt de onderneming voor nieuwe projecten milieu-effectenbeoordelingen op die door de betrokken administraties moeten worden goedgekeurd.

Bij de aanleg van nieuwe leidingen zorgt Fluxys Belgium er altijd voor dat de omgeving zo weinig mogelijk wordt verstoord, en dat de natuur na de aanleg volledig wordt hersteld. Waar mogelijk investeert Fluxys Belgium ook in natuurcompenserende maatregelen.

DE STRUCTUUR VAN DE GROEP FLUXYS BELGIUM

* Flux Re bezit 1 aandeel in Fluxys LNG

Geconsolideerde ondernemingen

FINANCIËLE SITUATIE

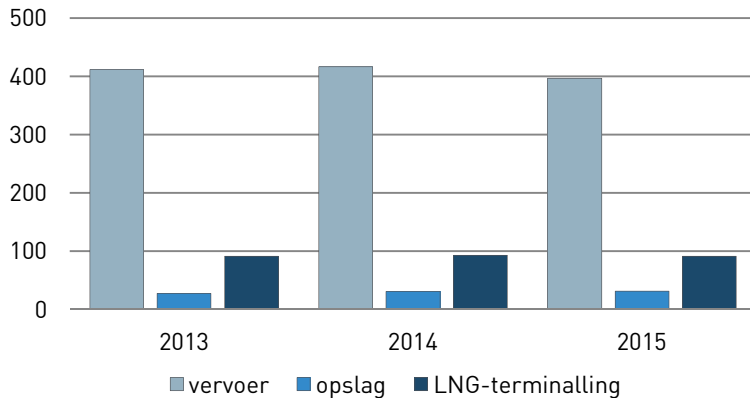
KERNCIJFERS 2015 (in miljoen €)

Bedrijfsopbrengsten	538
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten (EBIT)	150,6
Winst (verlies) van de periode	61,1
Eigen vermogen	736,2
Financiële schulden	1.351,8
Thesaurie (inclusief korte termijnbeleggingen)	423,6
RAB (berekenningsbasis van het toegelaten resultaat van de gereguleerde activiteiten)	2.904,6

Aandeelhouder		Categorie	Aantal aandelen	%
Fluxys	Op naam	B	58.523.700	89,97
	Gedematerialiseerd	D	1.033.400	
	Op naam	D	3.660.000	
Publiek	Op naam	D	28.698	10,03
	Gedematerialiseerd	D	7.017.702	
Belgische Staat	Op naam	Bijzonder aandeel	1	-
			70.263.501	

- De aandelen van categorie D noteren op de Eerste Markt van Euronext Brussels.
- Fluxys is een naamloze vennootschap naar Belgisch recht. De zetel van de vennootschap is gevestigd in België, Kunstlaan 31, 1040 Brussel.
- De Belgische staat is vertegenwoordigd door de Minister van Financiën.

EVOLUTIE VAN DE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (in miljoen €)

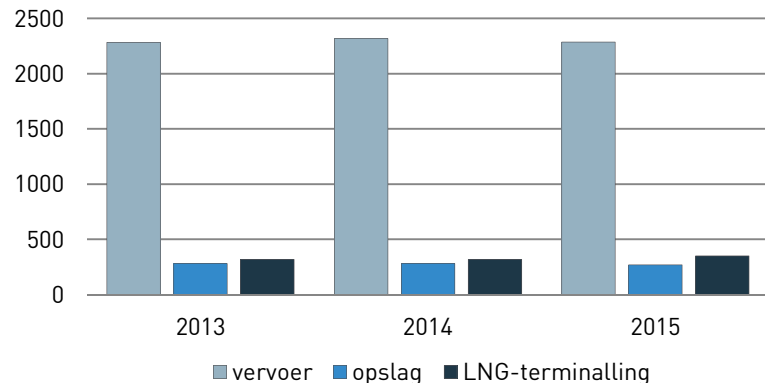
Omzet stabiel

In 2015 bedraagt de omzet van de gereguleerde activiteiten € 519,8 miljoen, een daling van € 21 miljoen tegenover het vorige boekjaar.

De daling van het omzetcijfer van de gefactureerde vervoersdiensten kan worden verklaard door de tariefdaling van 7% in 2015. De omzet die toegestaan is door de regulering neemt af door de daling van de kosten die moeten worden gedekt door de tarieven, voornamelijk verbonden met de evolutie van het toegelaten rendement.

De waarde van de gereguleerde activa (RAB), dat een basis vormt voor de berekening van de WACC, is stabiel gebleven de laatste drie jaar, aangezien de gerealiseerde investeringen op hetzelfde niveau stonden als de afschrijvingen.

EVOLUTIE VAN DE RAB (in miljoen €)

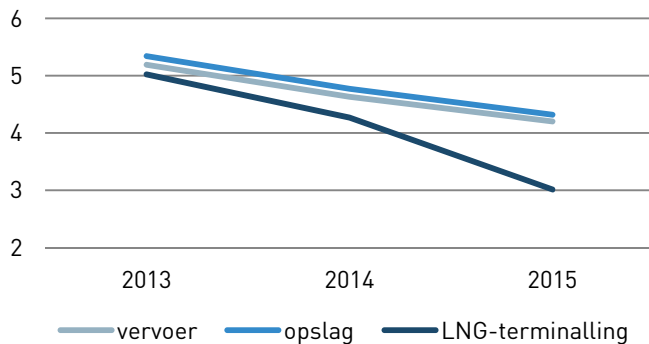
FINANCIËLE SITUATIE

13,6 millions € : daling van het nettoresultaat als gevolg van de evolutie van de OLO-interestvoeten.

EVOLUTIE VAN DE OLO-INTERESTVOETEN (in %)

EVOLUTIE VAN DE WACC (in %)

De evolutie van de OLO-interestvoeten heeft een onmiddellijke weerslag op het rendement dat volgens de regulering is toegestaan op het geïnvesteerde kapitaal, en bijgevolg ook op de gewogen gemiddelde kost van het kapitaal (WACC), zoals de grafiek aantoont.

De waarde van de gereguleerde activa (RAB), dat een basis vormt voor de berekening van de WACC, is stabiel gebleven de laatste drie jaar.

Financiële situatie: inhoudstafel

3.1.	Krachtlijnen 2015	75
3.1.1.	Inleiding	75
3.1.2.	Groep Fluxys Belgium – financiële staten 2015 (in IFRS)	76
	Geconsolideerde winst- en verliesrekening	76
	Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	77
	Geconsolideerde balans	78
	Mutatieoverzicht van het eigen vermogen	80
	Samenvattende tabel van de kasstromen	80
	Indicatoren	81
3.1.3.	Fluxys Belgium NV – resultaten 2015 (volgens Belgische normen): voorstel van resultaatverwerking	81
3.1.4.	Vooruitzichten 2016	82
3.1.5.	Activiteiten en statutaire resultaten van de dochterondernemingen	83
3.2.	Koers van het aandeel	84
3.3.	Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS	87
I.	Algemene inlichtingen over de vennootschap	87
II.	Geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium volgens IFRS	88
A.	Geconsolideerde balans	88
B.	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	90
C.	Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	91
D.	Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen	92
E.	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	93

III. Toelichtingen	95
Toelichting 1a. Verklaring van overeenstemming met IFRS	95
Toelichting 1b. Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen	95
Toelichting 1c. Datum van vrijgave voor bekendmaking	96
Toelichting 1d. Aanpassingen of aanvullingen aan de boekhoudprincipes en –methodes	96
Toelichting 1e. Toepassing van nieuwe boekhoudprincipes of IFRS herzieningen	96
Toelichting 2. Boekhoudkundige grondslagen en methoden	98
Toelichting 3. Verwervingen, overdrachten en herstructureringen	116
Toelichting 4. Bedrijfsopbrengsten	119
Toelichting 5. Overige exploitatiebaten	121
Toelichting 6. Exploitatielasten	122
Toelichting 7. Financiële opbrengsten	126
Toelichting 8. Financieringskosten en reële waardeschommelingen van financiële instrumenten	127
Toelichting 9. Winstbelastingen	129
Toelichting 10. Netto winst (verlies) van het boekjaar	132
Toelichting 11. Winst (verlies) per aandeel	133
Toelichting 12. Materiële vaste activa	134
Toelichting 13. Immateriële vaste activa	140
Toelichting 14. Goodwill	143
Toelichting 15. Deelnemingen geboekt volgens de vermogensmutatiemethode	143
Toelichting 16. Overige financiële vaste activa	144
Toelichting 17. Vorderingen uit financiële lease	146
Toelichting 18. Langlopende leningen en vorderingen	147
Toelichting 19. Voorraden	148
Toelichting 20. Belastingvorderingen	149
Toelichting 21. Handelsvorderingen en overige vorderingen	150
Toelichting 22. Geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten	151
Toelichting 23. Overige vlottende activa	152
Toelichting 24. Eigen vermogen	153
Toelichting 25. Rentedragende verplichtingen	155
Toelichting 26. Voorzieningen	158
Toelichting 27. Voorzieningen voor personeelsbeloningen	162
Toelichting 28. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	171
Toelichting 29. Belastingverplichtingen	173
Toelichting 30. Kortlopende handelsschulden en overige schulden	173
Toelichting 31. Overige kortlopende verplichtingen	174

	Toelichting 32. Voorwaardelijke activa en verplichtingen – rechten en verbintenissen van de groep	174
	Toelichting 33. Financiële instrumenten	178
	Toelichting 34. Verbonden partijen	184
	Toelichting 35. Gesegmenteerde informatie	186
	Toelichting 36. Vergoeding aan de bestuurders en de directieleden	191
	Toelichting 37. Gebeurtenissen na balansdatum	192
IV.	Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde financiële staten afgesloten op 31 december 2015	193
3.4.	Statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium NV volgens de Belgische normen	196
I.	Balans	197
II.	Resultatenrekening	198
III.	Resultaatverwerking	199
IV.	Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar	200
V.	Belastingen op het resultaat	201
VI.	Sociale balans	202
	Staat van de tewerkgestelde personen	202
	Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar	204
	Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar	205

3.1. Krachtlijnen 2015

3.1.1. Inleiding

Algemene evolutie van het resultaat

Het merendeel van de activiteiten van de groep Fluxys Belgium is gereguleerd. Hun resultaat wordt voornamelijk bepaald op basis van het geïnvesteerd eigen vermogen, de financiële structuur en de rentevoeten.

De rentevoeten blijven laag

De rentevoeten die gehanteerd worden als referentie voor de berekening van het toegestaan rendement op de gereguleerde activiteiten zijn die van de lineaire obligaties op 10 jaar, uitgegeven door de Belgische Staat. Zij blijven laag en blijven wegen op het behaalde resultaat. Het resultaat van het jaar 2015 is in lijn met dat van 2014 dankzij de efficiëntie-inspanningen, de terugvordering van herwaarderingsmeerwaarden bij de uitgebruikname van oude installaties en de overname van de hubdiensten voor de Belgische markt.

Hubactiviteiten voor de Belgische markt

Op 7 december 2015 nam Fluxys Belgium alle activiteiten over van de onderneming Huberator voor een bedrag van 52,8 miljoen EUR. Vanuit boekhoudkundig en fiscaal standpunt vond die transactie plaats met ingang van 1 september 2015 en heeft ze geen materiële impact op de resultaten 2015 van Fluxys Belgium. Sinds 2016 vallen de hubdiensten voor de Belgische markt onder de gereguleerde transportactiviteiten. Fluxys Belgium breidt zo zijn dienstenaanbod uit met een pakket dat de fysieke en notionele verhandeling van gasvolumes bevordert. De gereguleerde tarieven voor de hubdiensten werden goedgekeurd op 29 oktober 2015 en werden van kracht op 1 januari 2016.

In de schoot van de raad van bestuur van Fluxys Belgium werd een comité van onafhankelijke bestuurders opgericht volgens artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen, om die transactie tussen verbonden ondernemingen te onderzoeken (zie specifiek hoofdstuk in de Corporate Governance Verklaring, p. 222).

3.1.2. Groep Fluxys Belgium – financiële staten 2015 (in IFRS)

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	in duizenden €	
	31-12-2015	31-12-2014
Bedrijfsopbrengsten	538.007	554.957
Verkopen van gas voor balancerings- en operationele behoeften	55.104	40.393
Overige exploitatiebaten	12.205	17.873
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	-3.920	-4.232
Aankopen van gas voor balancerings- en operationele behoeften	-55.044	-40.395
Diensten en diverse goederen	-123.635	-138.555
Personeelslasten	-112.072	-117.428
Overige exploitatielasten	-18.668	-20.190
Nettotoevoegingen aan de afschrijvingen	-143.068	-147.266
Nettotoevoegingen aan de voorzieningen	2.268	3.030
Waardeverminderingen	-537	-1.902
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	150.640	146.285
Reële waardeschommelingen van financiële instrumenten	-494	269
Financiële opbrengsten	5.061	3.194
Financieringskosten	-59.539	-57.884
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten na financieel nettoresultaat	95.668	91.864
Winstbelastingen	-34.572	-31.427
Winst (verlies) van het boekjaar	61.096	60.437
Gedeelte Fluxys Belgium	61.096	60.437
Gedeelte minderheidsbelangen	0	0
Gewone nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	0,8695	0,8601
Verwaterde nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	0,8695	0,8601

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	in duizenden €	
	31-12-2015	31-12-2014
Winst (verlies) van de periode	61.096	60.437
Elementen die in de toekomst niet geherclassificeerd zullen worden naar de winst- en verliesrekening		
Actuariële verschillen m.b.t. personeelsbeloningen	15.056	-13.691
Belastingen op de andere componenten van het totaalresultaat	-5.118	4.654
Andere componenten van het totaalresultaat	9.938	-9.037
Totaalresultaat van de periode	71.034	51.400
Gedeelte Fluxys Belgium	71.034	51.400
Gedeelte minderheidsbelangen	0	0

Bedrijfsopbrengsten. In 2015 bedragen de bedrijfsopbrengsten k€ 538.007 tegenover k€ 554.957 in 2014, een daling van k€ 16.950.

- De omzet van de gereguleerde activiteiten bedraagt € 519,8 miljoen (of 96,6% van het totaal), een daling van € 21,0 miljoen tegenover het vorige boekjaar.
De daling van het bedrag voor de gefactureerde vervoersdiensten kan worden verklaard door de tariefverlaging van 7% die wordt toegekend sinds januari 2015 evenals door een lichte daling van de verkochte capaciteit. De omzet die toegestaan is door de regulering neemt af door de daling van de kosten die moeten worden gedekt door de tarieven, daling die voornamelijk verbonden is met de bereikte efficiëntie-inspanningen.
In een uitdagende marktcontext voor opslagactiviteiten is Fluxys Belgium erin geslaagd om een omzet te behouden die in lijn ligt met het vorige boekjaar.
De omzet van de terminallingdiensten daalt ten opzichte van het vorige boekjaar. De gefactureerde diensten halen voordeel uit de ontwikkeling van diensten voor kleinschalig LNG, terwijl de omzet die toegestaan is door de regulering wordt beïnvloed door de daling van de kosten die moeten worden gedekt door de tarieven, daling die voornamelijk verbonden is met de evolutie van het toegelaten rendement.
- De omzet van de overige activiteiten van de onderneming bedraagt € 18,2 miljoen (of 3,4% van het totaal), een stijging van € 4,0 miljoen tegenover 2014. Die stijging houdt verband met de werken die zijn uitgevoerd voor derden alsook aan de hubactiviteiten die Fluxys Belgium heeft overgenomen op 1 september 2015 (zie inleiding).

Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten. De winst bedraagt € 150,7 miljoen in 2015, tegenover € 146,3 miljoen in 2014. De verklaring voor die stijging van € 4,4 miljoen moet voornamelijk worden gezocht in het gunstige effect van de efficiëntiewinsten, de terugvordering van herwaarderingsmeerwaarden bij uitgebruiknames, en ook door de impact van de overname van de hubactiviteiten voor de Belgische markt.

Die elementen worden verzacht door de daling van het toegestane rendement bij de geregeerde activiteiten als gevolg van de lagere rentevoeten op de lineaire obligaties (OLO).

Netto financieel resultaat. Het netto financieel resultaat vertoont een daling van € 0,6 miljoen in vergelijking met het vorige boekjaar. Die daling is hoofdzakelijk te wijten aan een vervroegde herfinanciering van de obligatielening die eind 2015 is vervallen, wat grotendeels wordt gecompenseerd door de impact van de stijging van de gebruikte actualisatievoet voor de personeelsvoordelen (IAS19).

Geconsolideerde balans

Activa van de geconsolideerde balans	in duizenden €	
	31-12-2015	31-12-2014
I. Vaste activa	2.490.573	2.391.714
Materiële vaste activa	2.330.542	2.293.712
Immateriële vaste activa	60.986	11.940
Deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	16	0
Overige financiële vaste activa	48.624	44.523
Vorderingen uit financiële lease	12.805	16.641
Leningen en vorderingen	4.218	8.009
Overige vaste activa	33.382	16.889
II. Vlottende activa	546.779	795.224
Voorraden	26.116	29.848
Vorderingen uit financiële lease	3.836	3.334
Belastingvorderingen	774	1.305
Handels- en overige vorderingen	77.237	93.832
Geldbeleggingen	96.487	411.271
Geldmiddelen en kasequivalenten	327.061	240.937
Overige vlottende activa	15.268	14.697
Totaal der activa	3.037.352	3.186.938

Vaste activa. De investeringen die in 2015 werden gerealiseerd (€ 188,1 miljoen), hoger dan de geboekte afschrijvingen tijdens het boekjaar (€ 136,1 miljoen), verklaren de stijging van de materiële vaste activa. Die investeringen hebben voornamelijk betrekking op de leiding Alveringem-Maldegem, de vervanging van de leidingen in Ravels en Oud-Turnhout, de bouw van een tweede aanlegsteiger en de start van de investeringen voor het project voor overslag van LNG op de terminal van Zeebrugge. De overname van hubactiviteiten voor de Belgische markt verklaart grotendeels de stijging van de immateriële vaste activa. De overige vaste activa omvatten de overschotten van dekkingsactiva voor pensioenregelingen met vaste prestaties ten opzichte van enerzijds de actuariële verplichting zoals geschat op 31 december 2015 en anderzijds de over te dragen verzekeringskosten.

Vlottende activa. De terugbetaling van de obligatielening die eind 2015 is vervallen (€ 350 miljoen) verklaart de daling van de geldbeleggingen en de geldmiddelen van de groep eind december 2015.

Passiva van de geconsolideerde balans	in duizenden €	
	31-12-2015	31-12-2014
I. Eigen vermogen	736.222	749.504
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij	736.222	749.504
Maatschappelijk kapitaal en agio	60.310	60.310
Reserves en niet uitgekeerd resultaat	675.912	689.194
Minderheidsbelangen	0	0
II. Langlopende verplichtingen	2.146.118	1.864.139
Rentedragende verplichtingen	1.778.934	1.476.421
Voorzieningen	2.408	2.889
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	59.781	66.823
Uitgestelde belastingverplichtingen	304.995	318.006
III. Kortlopende verplichtingen	155.012	573.295
Rentedragende verplichtingen	73.329	479.794
Voorzieningen	6.502	7.945
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	3.533	4.046
Belastingverplichtingen	1.821	5.567
Kortlopende handels- en overige schulden	68.489	74.378
Overige kortlopende verplichtingen	1.338	1.565
Totaal van het eigen vermogen en de verplichtingen	3.037.352	3.186.938

Rentedragende verplichtingen. Fluxys LNG heeft in afwachting van een langetermijnfinanciering een financiering op middellange termijn afgesloten om de financiële noden te dekken die verbonden zijn met de lopende investeringen in de LNG-terminal van Zeebrugge. De obligatielening die eind 2015 is vervallen (€ 350 miljoen) verklaart de daling van de kortlopende rentedragende verplichtingen.

Mutatieoverzicht van het eigen vermogen

De afname van het eigen vermogen wordt verklaard door de betaling van het dividend over het voorgaande boekjaar, waarvan het bedrag hoger is dan het totaalresultaat van de periode:

Mutatieoverzicht van het eigen vermogen		in duizenden €	
	Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
EINDSALDO OP 31-12-2014	749.504	0	749.504
1. Totaalresultaat van de periode	71.034	0	71.034
2. Uitgekeerde dividenden	-84.316	0	-84.316
EINDSALDO OP 31-12-2015	736.222	0	736.222

Samenvattende tabel van de kasstromen

Geconsolideerd kasstroomoverzicht		in duizenden €	
	31-12-2015	31-12-2014	
Geldmiddelen bij het begin van de periode *	652.208	241.156	
Stromen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten (1)	237.106	274.031	
Stromen met betrekking tot investeringsactiviteiten (2)	-225.298	-99.645	
Stromen met betrekking tot financieringsactiviteiten (3)	-240.468	236.666	
Nettowijziging van de geldmiddelen	-228.660	411.052	
Geldmiddelen bij het einde van de periode *	423.548	652.208	

(1) De stromen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten omvatten eveneens de wijziging in de behoefte aan werkkapitaal. De beweging van het werkkapitaal verklaart grotendeels de wijziging in de stromen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten ten opzichte van 2014.

(2) Dit bedrag houdt rekening met de gerealiseerde desinvesteringen en ontvangen overheidssubsidies.

(3) Die stromen bevatten de betaalde dividenden. De stromen omvatten ook de terugbetaling van de obligatielening die eind 2015 is vervallen (€ 350 miljoen). Dat bedrag werd eind 2014 geherfinancierd.

* De 'geldmiddelen' bevatten de geldmiddelen en kasequivalenten, evenals de geldbeleggingen op maximaal één jaar.

Indicatoren

Indicatoren	2015	2014
RAB (in M€)		
Vervoer	2.284,9	2.318,4
Opslag	270,2	281,4
LNG-terminalling	349,5	317,8
WACC voor belastingen (in %)		
Vervoer	4,20	4,63
Opslag	4,32	4,77
LNG-terminalling	3,01	4,27
EBITDA (in M€)	292,0	292,4
EBIT (in M€)	150,7	146,3
Netto financiële schuld (in M€)	1.376,5	1.251,6

RAB: Regulated Asset Base of gereguleerde actiefwaarde

WACC: Weighted Average Cost of Capital of gewogen gemiddelde kost van kapitaal

EBITDA: bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen

EBIT: bedrijfsresultaat

Netto financiële schuld: Rentedragende verplichtingen na aftrek van geldmiddelen, kasequivalenten, geldbeleggingen op lange en korte termijn en regulatorisch actief.

3.1.3. Fluxys Belgium NV – resultaten 2015 (volgens Belgische normen): voorstel van resultaatverwerking

Het nettoresultaat van Fluxys Belgium NV bedraagt € 49,3 miljoen, tegenover € 47,8 miljoen in 2014.

Het nettoresultaat is lichtjes gestegen tegenover het vorige boekjaar dankzij het gunstige effect van de efficiëntiewinsten, de recuperatie van herwaarderingsmeerwaarden bij uitgebruiknames, en ook dankzij de impact van de overname van de hubactiviteiten voor de Belgische markt.

Die elementen worden verzacht door de daling van het toegestane rendement bij de gereguleerde activiteiten als gevolg van de lagere rentevoeten op de lineaire obligaties (OLO).

Sinds 2010 en behoudens onvoorziene gebeurtenissen, voorziet Fluxys Belgium om over te gaan tot een jaarlijkse uitkering van 100% van het nettoresultaat, vermeerderd met de reserves die vrijkomen aan het ritme van de afschrijvingen op de herwaarderingsmeerwaarde.

Rekening houdende met een overgedragen winst van het vorige boekjaar van € 39,6 miljoen en een onttrekking aan de reserves van € 43,2 miljoen, zal de raad van bestuur aan de algemene vergadering voorstellen om het resultaat als volgt toe te wijzen:

- € 84,3 miljoen als dividenduitkering,
- € 16,9 miljoen als onbeschikbare reserves,
- € 30,9 miljoen als over te dragen winst.

Indien dat voorstel van resultaatverwerking wordt aanvaard, zal het totale brutodividend € 1,20 per aandeel bedragen voor het boekjaar 2015. Dat bedrag zal betaalbaar worden gesteld vanaf 20 mei 2016.

3.1.4. Vooruitzichten 2016

Het nettoresultaat van de gereguleerde activiteiten wordt in hoofdzaak bepaald door het geïnvesteerd eigen vermogen, de financiële structuur en de rentevoeten (OLO). Het recurrente dividend zal de evolutie van die drie parameters volgen. De huidige financiële markten laten niet toe om duidelijke vooruitzichten naar voren te schuiven voor wat betreft de evolutie van de rentevoeten en dus van het rendement op de gereguleerde activiteiten.

3.1.5. Activiteiten en statutaire resultaten van de dochterondernemingen

Fluxys LNG NV (geconsolideerde dochteronderneming - 99,99% deelneming Fluxys Belgium en 0,01% deelneming Flux Re). Fluxys LNG is eigenaar en beheerder van de LNG-terminal in Zeebrugge en commercialiseert terminallingcapaciteit en aanverwante diensten. Het eigen vermogen van Fluxys LNG bedraagt 200,1 MEUR op 31 december 2015, tegenover 209,4 MEUR het jaar daarvoor. Het nettoresultaat van het boekjaar 2015 bedraagt 10,9 MEUR, tegenover 14,4 MEUR in 2014.

Flux Re (geconsolideerde dochteronderneming - 100% deelneming Fluxys Belgium). Flux Re is een herverzekeringsmaatschappij naar Luxemburgs recht, opgericht in oktober 2007. Het eigen vermogen van Flux Re blijft ongewijzigd tegenover 2014 en bedraagt 4,8 MEUR op 31 december 2015.

Balansys (deelneming geconsolideerd via de vermogensmutatiemethode – deelneming Fluxys Belgium 50%). In het kader van de integratie van de Belgische en Luxemburgse netwerken hebben Fluxys Belgium en Creos op 7 mei 2015 de vennootschap Balansys opgericht, een joint venture waarin Fluxys Belgium en Creos elk 50% aanhouden. Het is voorzien dat de vennootschap in 2016 de commerciële balanceringsactiviteiten van de geïntegreerde markt overneemt.

Prisma (niet-geconsolideerde onderneming – deelneming Fluxys Belgium 9,20%). Prisma is het gemeenschappelijk capaciteitsverkoopplatform voor 37 gasvervoerders en past de regels voor capaciteitstoewijzing zoals vastgelegd in de Europese netwerkcode toe.

3.2. Koers van het aandeel

Aandelen Fluxys Belgium

De Fluxys Belgium-aandelen van categorie D noteren op Euronext Brussels.

Agenda van de aandeelhouders

10.05.2016	Algemene vergadering
20.05.2016	Uitbetaling van het dividend
30.09.2016	Persbericht van de raad van bestuur over de halfjaarresultaten in IFRS

Uitbetaling van het dividend

Het brutodividend per aandeel is onveranderd tegen vorig jaar en bedraagt € 1,20 voor het boekjaar 2015 (€ 0,876 netto) tegenover € 1,20 bruto voor het vorige boekjaar (€ 0,90 netto). We merken hierbij op dat de roerende voorheffing op dividenden verhoogd is van 25% naar 27%. Het recurrente dividend wordt in hoofdzaak bepaald door het geïnvesteerde eigen vermogen, de financiële structuur en de interestvoeten (OLO). De interestvoeten kenden in 2015 een verdere daling. De negatieve impact van die daling werd verzacht door het gunstige effect van de efficiëntiewinsten, de recuperatie van herwaarderingsmeerwaarden bij uitgebruiknames, en ook door de impact van de overname van de hubactiviteiten voor de Belgische markt.

Aandelen aan toonder

Zoals verplicht in de wet van 14 december 2005 over de afschaffing van de effecten aan toonder, heeft Fluxys Belgium de niet-opgeëiste effecten aan toonder verkocht in 2015. Conform de wettelijke bepalingen werd de netto-opbrengst van de verkoop van die effecten neergelegd bij de Deposito- en Consignatiekas en dit totdat de personen, die hun hoedanigheid als houder hebben kunnen aantonen, de betaling ervan aanvragen. Sinds 31 december 2015 wordt er per jaar vertraging 10% ingehouden door de Deposito- en Consignatiekas.

Fluxys Belgium-aandeel

	2015	2014	2013	2012	2011
Koers					
Maximum	27,80	30,50	37,56	33,99	2.877
Minimum	24,45	26,03	26,50	28,15	2.301
Slotkoers op 31 december	26,46	27,09	26,98	32,60	2.830
Gemiddelde koers	25,92	28,38	31,41	31,18	2.658
Cashflow ¹ per aandeel	2,61	2,75	2,49	2,79	297,79
Geconsolideerde nettowinst per aandeel	0,87	0,86	0,98	1,26	173,74
Verhouding koers/winst op 31 december	30	32	28	26	16
Aantal aandelen	70.263.501	70.263.501	70.263.501	70.263.501	702.636
Gemiddeld dagelijks verhandeld volume	2.746	2.352	3.192	5.030	22

Brutodividend/Nettodividend per aandeel (in €)

	2015	2014*	2013*	2012*	2011*
Brutodividend per aandeel	1,20	1,20	1,32	1,60	8,88
Nettodividend per aandeel	0,876	0,90	0,99	1,20	6,66

Geconsolideerd nettoresultaat deel Fluxys Belgium NV (in miljoen €)

	2015	2014	2013	2012**	2011
Geconsolideerd nettoresultaat, deel Fluxys Belgium NV	61,1	60,4	68,6	88,4	122

Geconsolideerd eigen vermogen deel Fluxys Belgium NV (in miljoen €)

	2015	2014	2013	2012	2011
Geconsolideerd eigen vermogen, deel Fluxys Belgium NV	736	750	791	828	1.363

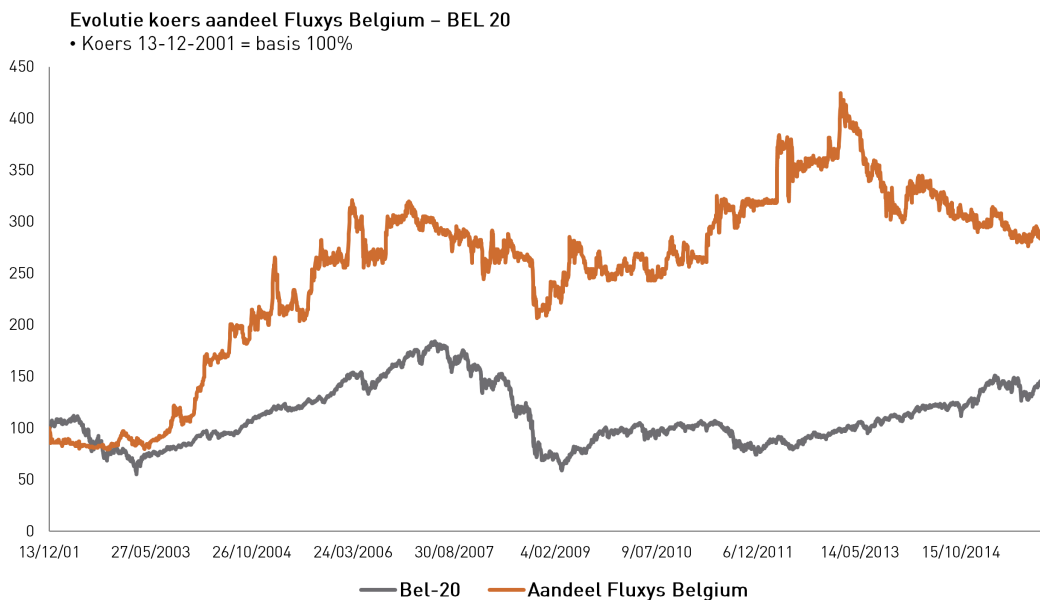
* Uitgedrukt op basis van 70.263.501 aandelen. Om de toegankelijkheid en de liquiditeit van het Fluxys Belgium-aandeel te verhogen, werd op 9 mei 2012 het aandeel gesplitst in 100.

** Boekhoudkundige aanpassing met retroactief effect: herziening van IAS 19 met betrekking tot personeelsbeloningen.

¹ Cashflow = nettoresultaat vermeerderd met de afschrijvingen, waardeverminderingen, voorzieningen en uitgestelde belastingen

Toelichting bij het Fluxys Belgium-aandeel

In het jaar 2015 werd de laagste slotkoers van € 24,45 bereikt op 29 september. De hoogste slotkoers werd bereikt op 27 maart, hetzij € 27,80. Het jaar werd afgesloten met een slotkoers van € 26,46. Het gemiddelde dagelijks verhandelde volume Fluxys Belgium-aandelen op de gereguleerde markt van Euronext Brussels bedroeg 2.746 in 2015 tegenover 2.352 in 2014.

3.3. Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

I. Algemene inlichtingen over de vennootschap

Naam en maatschappelijke zetel van de vennootschap

De maatschappelijke zetel van de moederonderneming Fluxys Belgium NV is gevestigd in België, Kunstlaan 31 te 1040 Brussel.

Activiteiten van de groep

De groep Fluxys Belgium heeft als hoofdactiviteiten het vervoer en de opslag van aardgas en de terminallingdiensten voor vloeibaar aardgas in België. De groep Fluxys Belgium verzorgt eveneens aanvullende diensten die verwant zijn met voornoemde hoofdactiviteiten.

De vervoers-, opslag- en terminallingdiensten in België zijn onderworpen aan de Gaswet².

Voor meer informatie over die activiteiten verwijzen we naar de specifieke hoofdstukken van het jaarverslag.

---

² Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, zoals later gewijzigd.

II. Geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium volgens IFRS

A. Geconsolideerde balans

Geconsolideerde balans		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014
I. Vaste activa		2.490.573	2.391.714
Materiële vaste activa	12	2.330.542	2.293.712
Immateriële vaste activa	13	60.986	11.940
Deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	15	16	0
Overige financiële vaste activa	16/33	48.624	44.523
Vorderingen uit financiële lease	17/33	12.805	16.641
Leningen en vorderingen	18/33	4.218	8.009
Overige vaste activa	18	33.382	16.889
II. Vlottende activa		546.779	795.224
Voorraden	19	26.116	29.848
Vorderingen uit financiële lease	17/33	3.836	3.334
Belastingvorderingen	20	774	1.305
Handels- en overige vorderingen	21/33	77.237	93.832
Geldbeleggingen	22/33	96.487	411.271
Geldmiddelen en kasequivalenten	22/33	327.061	240.937
Overige vlottende activa	23	15.268	14.697
Totaal der activa		3.037.352	3.186.938

Geconsolideerde balans

In duizenden euro's

	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014
I. Eigen vermogen	24	736.222	749.504
Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		736.222	749.504
Maatschappelijk kapitaal en uitgiftepremies		60.310	60.310
Niet uitgekeerd resultaat en overige reserves		675.912	689.194
Minderheidsbelangen		0	0
II. Langlopende verplichtingen		2.146.118	1.864.139
Rentedragende verplichtingen	25/33	1.778.934	1.476.421
Voorzieningen	26	2.408	2.889
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	27	59.781	66.823
Uitgestelde belastingverplichtingen	28	304.995	318.006
III. Kortlopende verplichtingen		155.012	573.295
Rentedragende verplichtingen	25/33	73.329	479.794
Voorzieningen	26	6.502	7.945
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	27	3.533	4.046
Belastingverplichtingen	29	1.821	5.567
Kortlopende handels- en overige schulden	30/33	68.489	74.378
Overige kortlopende verplichtingen	31	1.338	1.565
Totaal van het eigen vermogen en de verplichtingen		3.037.352	3.186.938

B. Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014
Bedrijfsopbrengsten	4	538.007	554.957
Verkoop van gas voor balancering en operationele behoeften		55.104	40.393
Overige exploitatiebaten	5	12.205	17.873
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	6	-3.920	-4.232
Aankoop van gas voor balancering en operationele behoeften		-55.044	-40.395
Diensten en diverse goederen	6	-123.635	-138.555
Personeelslasten	6	-112.072	-117.428
Overige exploitatielasten	6	-18.668	-20.190
Netto toevoegingen aan de afschrijvingen	6	-143.068	-147.266
Netto toevoegingen aan de voorzieningen	6	2.268	3.030
Waardeverminderingen	6	-537	-1.902
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		150.640	146.285
Reële waardeschommelingen van financiële instrumenten	8	-494	269
Financiële opbrengsten	7	5.061	3.194
Financieringskosten	8	-59.539	-57.884
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten na financieel nettoresultaat		95.668	91.864
Winstbelastingen	9	-34.572	-31.427
Winst (verlies) van het boekjaar	10	61.096	60.437
Gedeelte Fluxys Belgium		61.096	60.437
Gedeelte minderheidsbelangen		0	0
Gewone nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	11	0,8695	0,8601
Verwaterde nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	11	0,8695	0,8601

C. Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014
Netto resultaat over de periode	10	61.096	60.437
Elementen die in de toekomst niet geherclassificeerd zullen worden naar de winst-en-verliesrekening			
Actuariële verschillen m.b.t. personeelsbeloningen	26	15.056	-13.691
Belastingen op de andere componenten van het totaalresultaat		-5.118	4.654
Andere componenten van het totaalresultaat		9.938	-9.037
Totaalresultaat van de periode		71.034	51.400
Gedeelte Fluxys Belgium		71.034	51.400
Gedeelte minderheidsbelangen		0	0

D. Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen							In duizenden euro's	
	Maat- schappelijk kapitaal	Agio	Onbe- schikbare reserves	Reserves perso- neels- belo- ningen	Niet uitgekeerd resultaat	Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moeder- maatschappij	Minder- heids- belangen	Totaal van het eigen vermogen
I. SALDO PER 31-12-2013	60.272	38	18.828	-2.152	713.866	790.852	0	790.852
1. Totaalresultaat van het boekjaar			9.951	-9.037	50.486	51.400	0	51.400
2. Uitgekeerde dividenden					-92.748	-92.748		-92.748
3. Andere wijzigingen						0		0
II. SALDO PER 31-12-2014	60.272	38	28.779	-11.189	671.604	749.504	0	749.504

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen							In duizenden euro's	
	Maat- schappelijk kapitaal	Agio	Onbe- schikbare reserves	Reserves perso- neels- belo- ningen	Niet uitgekeerd resultaat	Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moeder- maatschappij	Minder- heids- belangen	Totaal van het eigen vermogen
I. SALDO PER 31-12-2014	60.272	38	28.779	-11.189	671.604	749.504	0	749.504
1. Totaalresultaat van het boekjaar			16.950	9.938	44.146	71.034	0	71.034
2. Uitgekeerde dividenden					-84.316	-84.316		-84.316
3. Andere wijzigingen						0		0
II. SALDO PER 31-12-2015	60.272	38	45.729	-1.251	631.434	736.222	0	736.222

E. Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (indirecte methode)	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
I. Geldmiddelen en kasequivalenten, openingsbalans	240.937	130.758
II. Nettokasstromen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten	237.106	274.031
1. Kasstromen met betrekking tot de exploitatie	280.606	324.702
1.1. Winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten	150.640	146.285
1.2. Aanpassingen voor niet-monetaire posten	153.187	155.341
1.2.1. Afschrijvingen	143.068	147.266
1.2.2. Voorzieningen	-2.268	-3.030
1.2.3. Waardeverminderingen	537	1.902
1.2.4. Omrekeningsverschillen	0	0
1.2.5. Overige aanpassingen voor posten zonder thesaurie-effect ³	11.850	9.203
1.3. Toename (afname) in werkkapitaal	-23.221	23.076
1.3.1. Toename (afname) in voorraden	3.732	16.893
1.3.2. Toename (afname) in belastingvorderingen	531	-241
1.3.3. Toename (afname) in handels- en overige vorderingen	-3.505	-7.429
1.3.4. Toename (afname) in andere vlottende activa	42	2.696
1.3.5. Toename (afname) in belastingsschulden	-9.776	1.280
1.3.6. Toename (afname) in handels- en overige schulden	-5.889	11.884
1.3.7. Toename (afname) in andere kortlopende verplichtingen	-227	-105
1.3.8. Overige toename (afname) in werkkapitaal	-8.129	-1.902
2. Kasstromen met betrekking tot de andere bedrijfsactiviteiten	-43.500	-50.671
2.1. Verschuldigde belastingen	-46.671	-53.555
2.2. Ontvangen rente op beleggingsinstrumenten, geldmiddelen en kasequivalenten	3.226	2.991
2.3. Overige instromen (uitstromen) met betrekking tot de andere bedrijfsactiviteiten	-55	-107
III. Nettokasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten	-225.298	-99.645
1. Verwervingen	-248.346	-108.060
1.1. Betalingen om materiële en immateriële vaste activa te verwerven	-244.213	-96.971
1.2. Betalingen om dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen te verwerven	-16	0
1.3. Betalingen om andere financiële activa te verwerven	-4.117	-11.089

³ Impact van desinvesteringen (zie Toelichting 6.4)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (indirecte methode)	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
2. Overdrachten	2.941	5.828
2.1. Ontvangsten uit de overdracht van materiële en immateriële vaste activa	2.925	5.807
2.2. Ontvangsten uit de overdracht van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen	0	0
2.3. Ontvangsten uit de overdracht van andere financiële activa	16	21
3. Ontvangen dividenden ingedeeld als investeringsactiviteiten	7	8
4. Ontvangen overheidssubsidies	20.100	2.579
5. Andere kasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten	0	0
IV. Nettokasstromen met betrekking tot financieringsactiviteiten	74.316	-64.207
1. Ontvangen kasstromen m.b.t. financieringen	376.295	444.244
1.1. Ontvangsten uit de uitgifte van eigenvermogensinstrumenten	0	0
1.2. Ontvangsten uit de verkoop van eigen aandelen	0	0
1.3. Ontvangsten uit financiële lease	3.334	2.874
1.4. Ontvangsten uit andere vaste activa	3.791	10.089
1.5. Ontvangsten uit de uitgifte van samengestelde financiële instrumenten	0	0
1.6. Ontvangsten uit de uitgifte van andere financiële verplichtingen	369.170	431.281
2. Uitgaande kasstromen m.b.t. financieringen	-473.726	-63.846
2.1. Terugkoop van eigenvermogensinstrumenten die vervolgens werden vernietigd	0	0
2.2. Inkoop van eigen aandelen	0	0
2.3. Aflossing van financiële leaseschulden	-19.700	-14.167
2.4. Aflossing van samengestelde financiële schulden	0	0
2.5. Aflossing van andere financiële verplichtingen	-454.026	-49.679
3. Rente	-58.721	-50.984
3.1. Betaalde rente ingedeeld als financieringsactiviteit	-58.858	-51.166
3.2. Ontvangen rente ingedeeld als financieringsactiviteit	137	182
4. Betaalde dividenden	-84.316	-92.748
5. Toename (-) / Afname (+) van termijnbeleggingen	314.784	-300.873
6. Toename (afname) van de bankvoorschotten		
7. Andere kasstromen met betrekking tot financieringsactiviteiten		
V. Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	86.124	110.179
VI. Geldmiddelen en kasequivalenten, eindbalans	327.061	240.937

III. Toelichtingen

Toelichting 1a. Verklaring van overeenstemming met IFRS

De geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium worden opgesteld in overeenstemming met het referentiekader van de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Ze zijn opgesteld in duizenden euro's.

Toelichting 1b. Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen

Voor het opstellen van de financiële staten moeten bepaalde inschattingen en veronderstellingen worden gebruikt om activa en passiva te waarderen en de positieve en negatieve gevolgen van onvoorzien omstandigheden en gebeurtenissen op de balansdatum in te schatten, alsook om zich een oordeel te vormen van de opbrengsten en lasten van het boekjaar.

De belangrijkste inschattingen die de groep heeft uitgevoerd, om de financiële staten op te stellen, hebben in hoofdzaak te maken met de waardering van de realiseerbare waarde van de materiële en immateriële vaste activa (zie Toelichtingen 12 en 13), de waardering van de voorzieningen (zie Toelichtingen 26 en 32) en met name de voorzieningen voor geschillen, alsook de pensioen- en daarmee gelijkgestelde verplichtingen (zie Toelichting 27).

Gelet op de onzekerheden waarmee elk waarderingsproces gepaard gaat, stelt de groep haar inschattingen waar nodig bij op basis van periodiek bijgewerkte informatie. Het is mogelijk dat de toekomstige resultaten van de betrokken verrichtingen afwijken van die inschattingen.

Naast inschattingen heeft de directie van de groep tevens haar beoordelingsvermogen gebruikt om de meest aangewezen boekhoudkundige verwerking van bepaalde activiteiten en transacties vast te leggen wanneer de geldende IFRS-normen en interpretaties geen afdoende uitsluitel geven.

Toelichting 1c. Datum van vrijgave voor bekendmaking

De raad van bestuur van Fluxys Belgium NV heeft de financiële staten van de groep opgesteld volgens de IFRS-normen op 30 maart 2016 vastgelegd.

Toelichting 1d. Aanpassingen of aanvullingen aan de boekhoudprincipes en -methodes

In 2015 werden de boekhoudprincipes en -methodes niet aangevuld of gewijzigd.

Toelichting 1e. Toepassing van nieuwe boekhoudprincipes of IFRS herzieningen

Volgende IFRS normen en interpretaties zijn met ingang van 1 januari 2015 van toepassing:

- Verbeteringen aan IFRS (2011-2013) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2015)
- IFRIC 21 – Heffingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 17 juni 2014)

Deze normen die van toepassing zijn sinds 2015 hebben geen materiële impact gehad op de financiële staten van de groep.

Op datum van het vrijgeven van de onderliggende financiële staten waren volgende normen en interpretaties gepubliceerd doch zijn nog niet verplicht van toepassing:

- IFRS 9 Financiële Instrumenten en de daaropvolgende aanpassingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 15 – Opbrengsten uit contracten met klanten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 16 – Leaseovereenkomsten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Verbeteringen aan IFRS (2012-2014) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 Verkoop of inbreng van activa tussen investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture (datum van inwerkingtreding uitgesteld)

- Aanpassing van IFRS 11 – Gezamenlijke overeenkomsten – Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 1 – Presentatie van de jaarrekening – Initiatief rond informatieverstopping (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 38 – Materiële en immateriële vaste activa – Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 19 Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)

De mogelijke impact van de IFRS-normen 9, 15 en 16 op de financiële staten wordt bestudeerd door de groep.

Toelichting 2. Boekhoudkundige grondslagen en methoden

De boekhoudkundige grondslagen en methoden zijn vastgelegd door de raad van bestuur van Fluxys Belgium op 30 maart 2016.

Elke wijziging of aanvulling in vergelijking met het vorige boekjaar is onderlijnd.

2.1. Algemene beginselen

De financiële staten geven een getrouw beeld van de financiële positie, de financiële prestaties en de kasstromen van de groep Fluxys Belgium.

De groep stelt zijn financiële staten op volgens het toerekeningsbeginsel, met uitzondering van het kasstroomoverzicht.

De activa en passiva worden niet gecompenseerd, tenzij compensatie is voorgeschreven of toegestaan krachtens een internationale boekhoudnorm.

In de balans van de groep Fluxys Belgium worden de vaste en vlottende activa en de lang- en kortlopende verplichtingen afzonderlijk voorgesteld.

De boekhoudkundige methodes worden consistent toegepast.

2.2. Balansdatum

De geconsolideerde financiële staten worden afgesloten op 31 december, balansdatum van de moederonderneming.

Wanneer de balansdatum van een dochteronderneming, van een gezamenlijke bedrijfsactiviteit, van een joint venture of een geassocieerde onderneming niet op 31 december valt, wordt ten behoeve van de consolidatie een tussentijdse staat opgesteld op 31 december.

2.3. Gebeurtenissen na balansdatum

De waarde van de activa en verplichtingen op de balansdatum wordt aangepast indien er zich na afsluitdatum gebeurtenissen voordoen waardoor de bedragen die werden bepaald op de balansdatum, op basis van de bestaande toestand en omstandigheden, gewijzigd worden.

Die aanpassingen gebeuren tot de datum waarop de financiële staten door de raad van bestuur worden vastgelegd.

De overige gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na de balansdatum worden – als ze van wezenlijke betekenis zijn – in de toelichtingen opgenomen.

2.4. Consolidatiecriteria

De geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium worden opgesteld in overeenstemming met IFRS, in het bijzonder IFRS 3 (Bedrijfscombinaties), IFRS 10 (Geconsolideerde jaarrekening), IFRS 11 (Gezamenlijke overeenkomsten) en IAS 28 (Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures).

Dochterondernemingen

Deze bevatten de financiële staten van de moederonderneming en de financiële staten van entiteiten welke zij controleert evenals haar dochterondernemingen.

Een investeerder oefent zeggenschap over een deelneming uit als hij is blootgesteld aan, of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt de opbrengsten via zijn macht over de deelneming te beïnvloeden.

Een investeerder heeft macht over een deelneming wanneer hij bestaande rechten heeft die hem doorlopend de mogelijkheid bieden de relevante activiteiten, d.w.z. de activiteiten die de opbrengsten van de deelneming aanzienlijk beïnvloeden, te sturen en dat, zelfs indien hij niet de meerderheid der stemrechten heeft in de betrokken onderneming.

De moederonderneming dient de dochteronderneming in de consolidatie op te nemen vanaf de datum waarop zij de zeggenschap verwerft en dient haar uit de consolidatie te verwijderen wanneer zij de zeggenschap erover verliest. Zodoende worden de opbrengsten en kosten van een verworven of overgedragen dochteronderneming in de loop van het boekjaar in de geconsolideerde resultatenrekening en in het totaalresultaat opgenomen vanaf de datum waarop de moederonderneming de zeggenschap verwerft en tot op de datum waarop ze haar zeggenschap erover verliest.

Gezamenlijke bedrijfsactiviteiten

Een gezamenlijke bedrijfsactiviteit is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst hebben, rechten hebben op de activa en aansprakelijk zijn voor de verplichtingen die verband houden met de overeenkomst. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen.

Wanneer een onderneming van de groep haar activiteiten uitoefent in het kader van een gezamenlijke bedrijfsactiviteit moet de groep, als deelnemer in een gezamenlijke bedrijfsactiviteit, de activa, de passiva, de opbrengsten en de kosten in verband met haar deelneming opnemen overeenkomstig de toepasselijke IFRS op die activa, passiva, opbrengsten en kosten.

Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Een geassocieerde onderneming is een entiteit waarin de groep een invloed van betekenis heeft. Een invloed van betekenis is de macht om deel te nemen aan beslissingen inzake de financiële en operationele politiek van een entiteit, zonder evenwel zeggenschap of gemeenschappelijke zeggenschap op die politiek uit te voeren.

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die de gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst uitoefenen, rechten hebben op de nettoactiva van de overeenkomst. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen.

De resultaten en de activa en passiva van de investeringen in geassocieerde ondernemingen of van de *joint ventures* worden in de geconsolideerde financiële staten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, behalve indien de deelneming, of een deel hiervan, geklasseerd wordt als aangehouden met het oog op de verkoop overeenkomstig IFRS 5.

Een deelneming in een geassocieerde onderneming of in een joint venture wordt aanvankelijk opgenomen tegen kostprijs. De boekwaarde wordt vervolgens verhoogd of verlaagd om het aandeel van de investeerder in het netto resultaat en de overige elementen van het totaalresultaat van de deelneming op te nemen volgens de vermogensmutatiemethode. De door die entiteit uitgekeerde dividenden verminderen uiteindelijk de waarde van de deelneming.

Het is toegestaan een geassocieerde onderneming niet op te nemen in de vermogensmutatiemethode indien de impact op de financiële staten te verwaarlozen is.

2.5. Bedrijfscombinaties

De groep neemt de dochterondernemingen in de consolidatie op tegen de aanschaffingswaarde. Die methode wordt eveneens gehanteerd voor het in de consolidatie opnemen van ondernemingen onder gezamenlijke controle wanneer die methode aansluit met het belang van de bedrijfscombinatie en bijdraagt tot het getrouw beeld van de financiële toestand.

De verwervende vennootschap waardeert de identificeerbare activa en de passiva tegen hun reële waarde op datum van de verwerving.

De kosten verbonden aan de verwerving worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer ze worden opgelopen.

De goodwill vertegenwoordigt het overschot, op de overnamedatum, tussen het totaal van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang in de overgenomen partij en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang van de overnemende partij in de overgenomen partij tegenover het nettosaldo van de reële waarde van de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen. Indien, na herwaardering, het nettosaldo van de reële waarde, op de overnamedatum, van de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen hoger is dan de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang in de overgenomen partij en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang van de overnemende partij in de overgenomen partij, wordt het overschot direct opgenomen in het resultaat van de periode.

De goodwill wordt geactiveerd. Ten behoeve van de toetsing op bijzondere waardevermindering wordt de goodwill toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheden van de groep welke van de synergiën van de bedrijfscombinaties zouden moeten genieten. Een toetsing op bijzondere waardevermindering (*impairment test*) wordt elk jaar uitgevoerd, zelfs indien er geen aanwijzingen van ontwaarding zijn of, frequenter, indien gebeurtenissen of gewijzigde omstandigheden optreden die erop wijzen dat de goodwill mogelijk in waarde is verminderd (IAS 36 – Bijzondere waardevermindering van activa).

2.6. Omrekening van de financiële staten van buitenlandse ondernemingen

Bij de consolidatie wordt de balans van de buitenlandse entiteiten in EUR omgerekend volgens de slotkoersmethode. De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers over het boekjaar, indien ze niet aanzienlijk heeft geschommeld.

Het aandeel van de groep in de verschillen die voortvloeien uit die omrekeningsmethode is opgenomen in de rubriek 'Omrekeningsverschillen' van het geconsolideerd eigen vermogen; het aandeel van minderheidsbelangen wordt opgenomen in de rubriek 'Minderheidsbelangen' van het geconsolideerd eigen vermogen op de passiefzijde van de balans.

2.7. Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt geboekt als het waarschijnlijk is dat de aan dat actiefbestanddeel toerekenbare toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en indien de kostprijs van dat actiefbestanddeel op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Immateriële vaste activa worden op de balans geboekt tegen kostprijs (cost method), na aftrek van afschrijvingen en eventuele minderwaarden.

Op de balans geactiveerde immateriële vaste activa waarvan het gebruik in de tijd beperkt is, worden afgeschreven over de gebruiksduur.

Het afschrijvingspercentage voor computersoftware bedraagt 20%.

Latere uitgaven worden geactiveerd indien daaruit economische voordelen verkregen kunnen worden die het initieel beoogde prestatieniveau overstijgen.

Op elke balansdatum worden de immateriële vaste activa getoetst om vast te stellen of er tijdens het boekjaar aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt de realiseerbare waarde van de betreffende immateriële vaste activa geschat. De realiseerbare waarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen voortvloeien uit het voortgezet gebruik van het actief en uit zijn vervreemding, berekend met een gepaste verdisconteringsvoet.

Op de immateriële vaste activa wordt een bijzondere waardevermindering geboekt indien de boekwaarde, ten gevolge van veroudering of gewijzigde economische of technologische omstandigheden, de realiseerbare waarde voor de onderneming overstijgt.

De immateriële vaste activa die voor onbepaalde tijd kunnen worden gebruikt, worden elk jaar op bijzondere waardevermindering getoetst en in waarde verminderd wanneer de boekwaarde de realisatiewaarde overstijgt.

De gebruiksduur, de afschrijvingsmethode alsook de eventuele restwaarde van de immateriële vaste activa worden op elke balansdatum opnieuw onderzocht en in voorkomend geval prospectief aangepast.

Emissierechten voor broeikasgassen

De aangekochte emissierechten voor broeikasgassen worden opgenomen als immateriële vaste activa tegen hun kostprijs. De rechten die gratis werden verkregen, worden zonder boekwaarde als immateriële vaste activa opgenomen.

De emissie van broeikasgassen in de atmosfeer wordt geboekt in de exploitatielasten met als tegenpost op de passiefzijde van de balans (onder 'overige schulden') een verplichting om emissierechten gelijk aan de emissies van de periode in te leveren. Die last wordt gewaardeerd aan de gewogen gemiddelde kost van de verworven of verkregen rechten.

Bij de inlevering van rechten, verdwijnt de op het passief van de balans geboekte verplichting (overige schulden) door een onttrekking van de emissierechten geboekt in de immateriële vaste activa.

Ingeval de rechten ontoereikend zijn om de uitstoot van broeikasgassen tijdens het boekjaar op te vangen, legt de groep een voorziening aan. Die voorziening wordt gewaardeerd op basis van de marktprijs op balansdatum van de rechten die nog dienen aangekocht te worden.

De overtollige emissierechten die niet op de markt werden overgedragen, worden op het einde van het boekjaar gewaardeerd aan de gewogen gemiddelde kost van de verworven of verkregen rechten of aan de marktprijs indien ze lager is dan de gewogen gemiddelde kost.

2.8. Materiële vaste activa

Een materieel vast actief wordt geboekt als het waarschijnlijk is dat de aan dat actiefbestanddeel toerekenbare toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en indien de kostprijs van het actiefbestanddeel op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Materiële vaste activa worden op de balans geboekt tegen kostprijs (*cost method*), na aftrek van afschrijvingen en eventuele waardeverminderingen.

Latere uitgaven worden geactiveerd indien daaruit economische voordelen verkregen kunnen worden die het aanvankelijke resultaat overstijgen.

Op elke balansdatum worden de materiële vaste activa getoetst om vast te stellen of er tijdens het boekjaar aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt de realiseerbare waarde van de betreffende materiële vaste activa geschat. De realiseerbare waarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde van een actief. De bedrijfswaarde is de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen voortvloeien uit het voortgezet gebruik van het actief en uit zijn vervreemding, berekend met een gepaste verdisconteringsvoet.

Financiële leaseovereenkomsten zijn overeenkomsten waarbij alle wezenlijke risico's en voordelen eigen aan de eigendom van het actiefbestanddeel op de leasingnemer overgaan. De volgens die overeenkomsten aangehouden activa worden op de balans geboekt tegen reële waarde (*fair value*) of, indien ze kleiner is, tegen de actuele waarde (*current value*) van de minimale leasebetalingen. De overeenkomstige verplichting wordt onder financiële schulden verwerkt. Financiële leasingbetalingen worden uitgesplitst in financiële kosten en terugbetalingen van financiële leasingschulden om, op die manier, voor elke periode een constante periodieke rentevoet te bekomen op het te betalen restsaldo op de passiefzijde van de balans.

Subsidies en investeringsaftrek

De overheidssubsidies met betrekking tot materiële vaste activa evenals de bijdragen van derde partijen in de financiering van dergelijke vaste activa komen in mindering van de kostprijs voor het desbetreffende vast actief.

De fiscale aftrek die verkregen werd met betrekking tot investeringen wordt in mindering gebracht van de brutowaarde van de vaste activa voor dewelke zij ontvangen werd; als tegenpost worden uitgestelde belastingen geboekt.

Afschrijvingsmethoden

De materiële vaste activa worden afgeschreven over hun gebruiksduur (*useful life*).

Elk bestanddeel van betekenis in de samenstelling van de materiële vaste activa, wordt afzonderlijk geboekt en afgeschreven over zijn gebruiksduur.

De gebruikte afschrijvingsmethode weerspiegelt het ritme volgens hetwelk de groep verwacht de toekomstige economische voordelen te zullen aanwenden die aan dat actiefbestanddeel verbonden zijn.

De gereguleerde investeringen bedoeld om de bevoorradingszekerheid in Europa te verhogen, maken het voorwerp uit van een afschrijvingsmethode met degressief karakter. Die methode weerspiegelt het best het ritme volgens hetwelk de groep verwacht de toekomstige economische voordelen te zullen aanwenden die aan die activa verbonden zijn.

De belangrijkste afschrijvingsperioden zijn:

- 50 jaar voor de leidingen voor vervoer in België, de terminallinginstallaties en de opslagtanks,
- 50 jaar voor de administratieve gebouwen, de woningen en installaties ten behoeve van het personeel,
- 40 jaar voor de opslaginstallaties,
- 33 jaar voor de nijverheidsgebouwen,
- 20 jaar voor de investeringen met betrekking tot de uitbreiding van de LNG-terminal in Zeebrugge,
- 10 jaar voor gereedschap en meubilair,
- 5 jaar voor voertuigen en bouwplaatswerktuigen,
- 4 jaar voor computerapparatuur,
- 3 jaar voor prototypes,
- 10 tot 40 jaar voor de andere installaties.

De gebruiksduur, de afschrijvingsmethode alsook de eventuele restwaarde van de materiële vaste activa worden op elke balansdatum opnieuw onderzocht en in voorkomend geval prospectief aangepast.

2.9. Niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten (zoals aandelen en winstbewijzen)

Niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten worden geboekt tegen reële waarde (*fair value*), tenzij die laatste niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald. In dat geval worden ze tegen kostprijs gewaardeerd.

Aanpassingen aan de reële waarde worden rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt tot op het moment van uitboeking van het actief (*derecognition*). Op dat ogenblik wordt de gecumuleerde winst of het gecumuleerde verlies in het eigen vermogen als resultaat geboekt.

Indien een objectieve aanwijzing bestaat dat de niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten in waarde zijn verminderd, worden ze op bijzondere waardevermindering getoetst (*impairment test*) en wordt in voorkomend geval een bijzondere waardevermindering onmiddellijk ten laste van het resultaat geboekt.

2.10. Financiële leasevorderingen

In financiële lease gegeven activa zijn activa waarvoor de groep vrijwel alle risico's en voordelen eigen aan het economisch eigendom op de leasingnemer (*lessee*) overdraagt. In financiële lease gegeven activa worden op de balans verwerkt als vorderingen voor een bedrag gelijk aan de netto - investeringen in de leaseovereenkomst. Verworven financiële leasingbetalingen worden uitgesplitst in financiële opbrengsten en terugbetalingen van de financiële leasingvordering om een constant periodiek rentabiliteitspercentage te bekomen over de netto-investeringen van de groep in de financiële leaseovereenkomst.

Als de indeling van overeenkomsten onder financiële leaseovereenkomsten berust op de contante waarde (*present value*) van de minimumbetalingen, wordt het volgende criterium toegepast: als de contante waarde van de minimale lease-betalingen overeenkomt met minstens 90% van de reële waarde (*fair value*) van het gehuurde actief, zoals die bij het ingaan van de huurovereenkomst is geschat, worden de overeenkomsten ingedeeld als financiële leaseovereenkomsten.

Voor de activa met betrekking tot het vervoer van gas in België wordt geen enkele restwaarde weerhouden gezien de specifieke aard van de activiteiten van de sector.

2.11. De voorraden

Waardering

De voorraden worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs en de netto realisatiewaarde.

Indien nodig worden waardeverminderingen op voorraden geboekt om rekening te houden met:

- de nettorealisatiewaarde;
- bijzondere waardeverminderingen op voorraden ten gevolge van onvoorziene omstandigheden die gerechtvaardigd zijn door de aard van de activa in kwestie of door de uitgeoefende activiteit.

Dergelijke afschrijvingen van voorraden worden geboekt ten laste van het resultaat van de periode waarin ze zich voordoen.

Gasvoorraden

De bewegingen van gasvoorraden worden gewaardeerd volgens de methode van het gewogen gemiddelde.

Voorraden grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen worden geïnventariseerd volgens de methode van het gewogen gemiddelde.

Bestellingen in uitvoering

Werken in uitvoering voor rekening van derden worden gewaardeerd tegen kostprijs inclusief indirect toerekenbare kosten.

Als het resultaat van een bestelling in uitvoering op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten en de kosten van het contract respectievelijk als opbrengsten en kosten geboekt afhankelijk van het stadium van voltooiing van de bestelling op de balansdatum. Een verwacht verlies op de bestelling in uitvoering wordt onmiddellijk in kosten geboekt.

2.12. Financieringskosten

Financieringskosten welke direct toerekenbaar zijn aan de verwerving, bouw of productie van een actiefbestanddeel dat pas na een aanzienlijke voorbereidingsperiode klaar is voor het beoogde gebruik of verkoop (vaste activa, voorraden, beleggingsvastgoed, ...), worden geactiveerd tot op het ogenblik dat het actief kan worden gebruikt of verkocht.

Het bedrag van de in de kostprijs van het actiefbestanddeel op te nemen financieringskosten komt overeen met de reële kosten op die leningen, na aftrek van de tijdelijke beleggingsopbrengsten die uit dat vreemd vermogen worden gerealiseerd.

2.13. Financiële instrumenten

Geldbeleggingen

Geldbeleggingen onder de vorm van obligaties of kortlopend schuld papier, welke na meer dan drie maanden vervallen, worden opgenomen in de categorie van de financiële activa tegen hun reële waarde, door de winst-en-verliesrekening. Zij worden in de balans opgenomen onder de rubriek 'overige financiële vaste activa' evenals onder de rubriek van de vlottende geldbeleggingen. Veranderingen in de reële waarde van die financiële activa worden in de winst-en-verliesrekening geboekt.

De overige geldbeleggingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Derivaten niet geclassificeerd als dekkingsinstrumenten

De groep Fluxys Belgium kan financiële derivaten gebruiken om zich in te dekken tegen de blootstelling aan wisselkoersrisico's en rentevoetrisico's.

Bepaalde financiële derivaten, hoewel ze een welbepaald economisch risico dekken, vallen niet onder de strikte criteria voor de toepassing van *hedge accounting* volgens IAS 39 (Financiële instrumenten: opname en waardering).

De veranderingen in de reële waarde van die financiële activa worden rechtstreeks in resultaat geboekt.

2.14. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten bevatten de liquide middelen, bankbeleggingen op korte termijn en beleggingen die gemakkelijk omzetbaar zijn in geld en waaraan een te verwaarlozen risico van waardeverandering is verbonden (ten hoogste 3 maanden).

Kasequivalenten aangehouden onder de vorm van obligaties of kortlopend schuld papier worden opgenomen in de categorie van de financiële activa tegen hun reële waarde, via de winst-en-verliesrekening. Veranderingen in de reële waarde van die financiële activa worden in de winst-en-verliesrekening geboekt.

De geldmiddelen en de andere kasequivalenten worden gewaardeerd tegen de afgeschreven kostprijs.

2.15. Handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen

De handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de geschatte niet realiseerbare bedragen.

Indien de tijds waarde van het geld een invloed van betekenis heeft, worden de handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen verdisconteerd.

De in deze rubrieken opgenomen bestanddelen worden in waarde verminderd indien de boekwaarde op de balansdatum de realiseerbare waarde overstijgt.

2.16. Voorzieningen

De voorzieningen die op de passiefzijde van de balans worden geboekt, voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de groep heeft een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis uit het verleden;
- het is waarschijnlijk (d.w.z. meer waarschijnlijk dan onwaarschijnlijk) dat de afwikkeling van die verplichting zal gepaard gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden;
- het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien niet aan die voorwaarden is voldaan, wordt geen voorziening aangelegd.

Het in de voorzieningen geboekte bedrag stemt overeen met de beste schatting van de uitgave die vereist is om de op balansdatum bestaande verplichting af te wikkelen, anders gezegd: het bedrag dat de onderneming redelijkerwijs verwacht te zullen moeten betalen om de verplichting af te wikkelen op de balansdatum of om die op dezelfde datum op een derde te doen overgaan.

Die schatting berust ofwel op de door een derde ingediende aanvraag, ofwel op omstandige kostenopgaven of ramingen. Voor alle geboekte voorzieningen bestaat volgens de directie meer dan 50% kans op uitstroom van middelen.

Indien het effect van de tijdswaarde van het geld materieel is, worden de voorzieningen verdisconteerd. De gebruikte verdisconteringsvoet is een percentage vóór belasting dat de marktconforme beoordeling van de tijdswaarde van het geld weerspiegelt en rekening houdt met de specifieke risico's die aan die verplichtingen verbonden zijn.

Elk door de groep gelopen risico dat niet aan de bovenvermelde voorwaarden voldoet, moet in de toelichtingen nader worden omschreven als voorwaardelijke verplichting.

Personeelsbeloningen

Sommige vennootschappen van de groep hebben aanvullende pensioenvoorzieningen ingevoerd van het type 'toegezegde pensioenregelingen' of 'toegezegde bijdrageregelingen'. De voordelen van die pensioenvoorzieningen berusten op de anciënniteit in dienstjaren en op het loon van de werknemer.

Via de pensioenregeling 'toegezegde pensioenregelingen' krijgt de werknemer de mogelijkheid om van een kapitaal te genieten dat berekend wordt in functie van het jaarsalaris per einde loopbaan en van de verworven anciënniteit op het moment van de pensionering.

De pensioenregeling 'toegezegde bijdrageregelingen' geeft de werknemer recht op een kapitaal dat is opgebouwd door eigen premiebijdragen en werkgeversbijdragen in functie van het loon.

Indien de rechthebbende vóór de pensioendatum overlijdt, voorzien beide regelingen in een kapitaal ten gunste van de langstlevende echtgenoot en in uitkeringen voor de wezen.

Andere personeelsvoordelen

Sommige vennootschappen van de groep verlenen voordelen na uitdiensttreding, zoals de terugbetaling van medische kosten en tariefverminderingen, alsook andere voordelen op lange termijn (anciënniteitspremies).

Waardering

De verplichtingen worden jaarlijks gewaardeerd door een erkende actuaaris.

De periodieke premiebijdragen voor die aanvullende pensioenregelingen worden ten laste van het resultaat geboekt op het ogenblik dat ze verschuldigd zijn.

Pensioenregeling 'toegezegde pensioenregelingen'

De voorzieningen voor pensioenen en overige collectieve verplichtingen worden op de balans geboekt in overeenstemming met IAS 19 (Personeelsbeloningen) op basis van de 'projected unit credit'-methode (PUCM - *Projected Unit Credit Method*).

De contante waarde van de vergoedingen na uitdiensttreding wordt op elke balansdatum bepaald op basis van veronderstellingen wat betreft het geschatte salaris op het einde van de loopbaan, de inflatie, de levensverwachting, het personeelsverloop en de verwachte pensioenleeftijd. De contante waarde van de verplichtingen in geval van de toegezegde pensioenregelingen wordt bepaald met behulp van een disconteringsvoet die overeenstemt met de rentevoeten op hoogwaardige obligaties die vervaldatum hebben die de gewogen termijnen van de betrokken plannen benaderen en die zijn uitgedrukt in de munt waarin de voordelen worden betaald. Als het verwachte rendement op de dekkingsactiva lager is dan de disconteringsvoet, wordt deze laatste verminderd.

Indien fondsbeleggingen van een aanvullende pensioenregeling verzekeringscontracten omvatten die qua bedrag en looptijd exact overeenstemmen met het bedrag en de looptijd van sommige of alle vergoedingen die uit hoofde van de regeling zijn verschuldigd, wordt de reële waarde van deze verzekeringscontracten geacht de contante waarde van de gerelateerde verplichtingen te zijn (behoudens elke vereiste vermindering indien de bedragen die uit hoofde van de verzekeringscontracten opeisbaar zijn, niet volledig kunnen worden geïnd).

Het geboekte bedrag met betrekking tot de vergoedingen na uitdiensttreding stemt overeen met het verschil tussen de contante waarde van de toekomstige verplichtingen en de reële waarde van de fondsbeleggingen ter dekking van de regeling. Wanneer het resultaat van deze berekening een tekort is, wordt een verplichting opgenomen aan de passiefzijde van de balans. In het ander geval wordt een actief geboekt ten bedrage van het surplus van de regeling 'toegezegde pensioenregeling', gelimiteerd tot de huidige waarde van elke toekomstige terugbetaling van het plan of van elke vermindering van toekomstige bijdragen aan het plan.

De herwaardering van netto-activa of -verplichtingen omvatten:

- actuariële winsten en verliezen op verplichtingen uit hoofde van pensioenverplichtingen als gevolg van ervaringsaanpassingen en wijzigingen in actuariële veronderstellingen (inclusief het effect van
- een wijziging van de disconteringsvoet);
- de rendementen van de fondsbeleggingen (exclusief netto-rentebedragen) en wijzigingen in de beperking van het opgenomen netto-actief (exclusief netto-rentebedragen).

Deze herwaarderingen zijn direct in eigen vermogen ('Other comprehensive Income') geboekt via de andere elementen van het totaalresultaat.

Pensioenregeling 'toegezegde bijdrageregelingen'

De verplichtingen van de groep met betrekking tot de pensioenregeling 'toegezegde bijdrageregelingen' beperken zich tot het in resultaat nemen van de gestorte werkgeversbijdragen.

Actuariële winsten en verliezen met betrekking tot andere personeelsvoordelen op lange termijn

De andere personeelsvoordelen op lange termijn worden geboekt op dezelfde wijze dan de voordelen na uitdiensttreding maar de herwaarderingen worden volledig via het financieel resultaat geboekt in het boekjaar waarin deze zich voordoen.

2.17. Rentedragende verplichtingen

De rentedragende verplichtingen worden geboekt ten belope van het verkregen nettobedrag. Na de initiële boeking worden de rentedragende verplichtingen geboekt tegen de afgeschreven kostprijs (*amortised cost*). Het verschil tussen de kostprijs minus afschrijving en de aflossingswaarde wordt in het resultaat verwerkt in functie van de reële rentevoet over de looptijd van de verplichtingen.

2.18. Handelsschulden

De handelsschulden worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde.

Indien de tijdswaarde van het geld een invloed van betekenis heeft, worden de handelsschulden verdisconteerd.

2.19. Tegoeden, rechten, schulden en verplichtingen in vreemde valuta

Boeking bij het afsluiten van de verrichting

De vorderingen en schulden in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de dagkoers van de verrichting.

Waardering op het einde van het boekjaar

Op het einde van het boekjaar en overeenkomstig IAS 21 (Effecten van wisselkoerswijzigingen), worden de monetaire activa en passiva alsook de rechten en verplichtingen gewaardeerd tegen de slotkoers op balansdatum.

Die herwaardering geeft aanleiding tot wisselkoersverschillen die gegroepeerd per valuta in het resultaat worden geboekt.

2.20. Boeking van opbrengsten

De opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde (*fair value*) van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, indien die opbrengsten door de onderneming worden verworven en hun reële waarde op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

De gereguleerde opbrengsten die door de groep worden ontvangen, kunnen aanleiding geven tot een bonus of malus ten opzichte van de billijke marge bedoeld voor het vergoeden van het geïnvesteerde vermogen. De boni worden overgedragen en geboekt als regulatoire verplichtingen (onder de lang- of kortlopende rentedragende verplichtingen), terwijl de verworven opbrengsten overeenstemmend met een malus als bedrijfsopbrengsten worden opgenomen met als tegenpost de boeking van een regulatorisch actief (onder de langlopende leningen en vorderingen of onder de vlottende handels- en overige vorderingen).

2.21. Belastingen

De actuele belastingverplichtingen worden bepaald in overeenstemming met de lokale belastingvoorschriften en berusten op het resultaat van de moederonderneming, de dochterondernemingen en de gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen geven respectievelijk de aftrekbare of belastbare tijdelijke verschillen weer tussen de boekwaarden en de fiscale waarden.

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen de belastingvoeten die naar verwachting van toepassing zullen zijn in de periode waarin de vordering zal worden gerealiseerd of aan de verplichting zal worden voldaan, als de nieuwe belastingvoeten aangenomen of quasi aangenomen zijn op balansdatum.

De uitgestelde belastingvorderingen worden alleen geboekt indien het waarschijnlijk is dat belastbare winsten zullen worden behaald waarmee de uitgestelde belastingvorderingen zullen kunnen worden verrekend.

Toelichting 3. Verwervingen, overdrachten en herstructureringen

Consolidatiekring

In vergelijking met 2014 bevat de consolidatiekring bovendien de vennootschap Balansys.

In het kader van de integratie van de Belgische en Luxemburgse netwerken hebben Fluxys Belgium en Creos op 7 mei 2015 de vennootschap Balansys opgericht, een joint venture waarin Fluxys Belgium en Creos elk 50% aanhouden. Het is voorzien dat die vennootschap in 2016 de commerciële balanceringsactiviteiten van de geïntegreerde markt overneemt.

Verwerving

Op 7 december 2015 nam Fluxys Belgium alle activiteiten over van de onderneming Huberator voor een bedrag van 52,8 miljoen EUR. Vanuit boekhoudkundig en fiscaal standpunt vond die transactie plaats met ingang van 1 september 2015 en heeft ze geen materiële impact op de resultaten 2015 van Fluxys Belgium.

Sinds 2016 vallen de hubdiensten voor de Belgische markt onder de gereguleerde transportactiviteiten. Fluxys Belgium breidt zo zijn dienstenaanbod uit met een pakket dat de fysieke en notionele verhandeling van gasvolumes bevordert. De gereguleerde tarieven voor de hubdiensten werden goedgekeurd op 29 oktober 2015 en werden van kracht op 1 januari 2016.

In de schoot van de raad van bestuur van Fluxys Belgium werd een comité van onafhankelijke bestuurders opgericht volgens artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen, om die transactie tussen verbonden ondernemingen te onderzoeken (zie specifiek hoofdstuk in de Corporate Governance Verklaring, p. 222).

Informatie over de deelnemingen

Volgens de integrale consolidatiemethode geconsolideerde ondernemingen

Naam van de dochteronderneming	Zetel	Ondernemingsnummer	Procentueel aandeel in het kapitaal	Hoofdactiviteit	Munt	Balansdatum
Fluxys LNG NV	Guimardstraat 4 B - 1040 Brussel	0426 047 853	100,00%	LNG-terminalling	EUR	31 december
Flux Re NV	Rue de Merl 74 L - 2146 Luxemburg	-	100,00%	Herverzekeringsmaatschappij	EUR	31 december

Volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen ondernemingen

Naam van de onderneming	Zetel	Ondernemingsnummer	Procentueel aandeel in het kapitaal	Hoofdactiviteit	Munt	Balansdatum
Balansys NV	Rue de Bouillon 59-61 L - 1248 Luxemburg	-	50,00%	Onderneming verantwoordelijk voor de balancering van de netwerken	EUR	31 december

Aard en reikwijdte van de beperkingen verbonden aan de activa en passiva van de groep

Bijzondere rechten in de onderneming Fluxys Belgium werden toegekend aan het bijzonder aandeel van de Belgische Staat, buiten de gemeenschappelijke rechten verbonden aan alle andere aandelen. Die bijzondere rechten worden uitgeoefend door de federale Minister bevoegd voor Energie en kunnen als volgt worden samengevat:

- het recht zich te verzetten tegen elke afstand, elke overdracht ten titel van zekerheid of elke wijziging in de bestemming van de strategische activa van Fluxys Belgium waarvan de lijst werd opgenomen in de bijlage tot het Koninklijk besluit van 16 juni 1994, indien de federale Minister bevoegd voor Energie die ingreep als schadelijk voor het nationaal belang in het domein van de energie beschouwt;
- het recht om twee vertegenwoordigers van de regering aan te stellen, welke een raadgevende stem hebben in de Raad van bestuur en in het Strategisch comité van Fluxys Belgium;

- het recht van de vertegenwoordigers van de federale regering om, binnen een termijn van vier werkdagen, op basis van objectieve, niet discriminerende en transparante criteria, zoals gedefinieerd in het Koninklijk Besluit van 5 december 2000, beroep aan te tekenen bij de federale Minister bevoegd voor Energie tegen elke beslissing van de Raad van bestuur of het Strategisch comité van Fluxys Belgium (met inbegrip van het investerings- en activiteitenplan evenals het betrokken budget) dat zij beschouwen als tegengesteld aan de richtlijnen van de energiepolitiek van het land, met inbegrip van de doelstellingen van de regering betreffende de energiebevoorrading van het land. Het beroep is opschortend. Indien de federale Minister bevoegd voor Energie de betrokken beslissing niet binnen een termijn van acht dagen na het beroep heeft geannuleerd, wordt ze definitief;
- speciaal stemrecht in geval van blokkering in de schoot van de Algemene vergadering betreffende een kwestie welke de federale energiepolitiek aangaat.

Er zijn geen andere belangrijke beperkingen welke de mogelijkheden van de groep beperken inzake toegang tot haar activa of om ze te gebruiken en de verplichtingen te regelen. Noteren we niettemin dat de activa van Flux Re bestemd zijn om het risico, opgelopen door de vennootschap in het kader van haar activiteiten van herverzekering, te dekken. Het totaalbedrag van het actief van de balans van Flux Re bedraagt 168,4 MEUR op 31-12-2015 tegenover 161,8 MEUR op 31-12-2014.

Toelichting 4. Bedrijfsopbrengsten

Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun aard:

Bedrijfsopbrengsten	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Vervoer in België	4.1	396.963	416.718	-19.755
Opslag in België	4.1	31.552	30.777	775
Terminalling in België	4.1	91.259	93.297	-2.038
Overige bedrijfsopbrengsten	4.2	18.233	14.165	4.068
Totaal		538.007	554.957	-16.950

De bedrijfsopbrengsten van het boekjaar 2015 bedragen 538.007 kEUR, tegenover 554.957 kEUR voor het boekjaar 2014, hetzij een daling van 16.950 kEUR.

De vervoers-, opslag- en terminallingdiensten in België vallen onder de Gaswet.

Die opbrengsten moeten een voldoende rentabiliteit op het geïnvesteerde kapitaal verzekeren en de exploitatielasten verbonden aan de diensten en de toegestane afschrijvingen dekken, alsook het niet afgeschreven gedeelte in de tarieven van de buiten gebruik gestelde *Regulated Asset Base*. De terugvordering van die laatste is steeds beperkt tot het investeringsbedrag van het boekjaar.

- 4.1. De opbrengsten uit de vervoersactiviteit kenden een daling van 19.755 kEUR ten opzichte van vorig boekjaar. De daling van het bedrag voor de gefactureerde vervoersdiensten kan worden verklaard door de tariefverlaging van 7% die wordt toegekend sinds januari 2015 evenals door een lichte daling van de verkochte capaciteit. De omzet die toegestaan is door de regulering neemt af door de daling van de kosten die moeten worden gedekt door de tarieven, daling die voornamelijk verbonden is met de bereikte efficiëntie-inspanningen en de historische lage OLO rentevoeten.

In een uitdagende marktcontext voor opslagactiviteiten is Fluxys Belgium erin geslaagd om een omzet te behouden die in lijn ligt met het vorige boekjaar.

De omzet van de terminallingdiensten daalt ten opzichte van het vorige boekjaar. De gefactureerde diensten halen voordeel uit de ontwikkeling van diensten voor kleinschalig LNG, terwijl de omzet die toegestaan is door de regulering wordt beïnvloed door de daling van de kosten die moeten worden gedekt door de tarieven, daling die voornamelijk verbonden is met de evolutie van het toegelaten rendement. Met 41 losbeurten en 28 laadbeurten (waarvan 17 kleinschalige) kende de LNG-terminal in Zeebrugge een gunstige gebruiksgraad.

- 4.2. Deze opbrengsten betreffen in hoofdzaak de werken en diensten gepresteerd voor derden evenals de terbeschikkingstelling van installaties.

De stijging van 4.068 kEUR in vergelijking met 2014 vloeit voort uit de werken voor rekening van derden en uit de hubactiviteiten die door Fluxys Belgium werden overgenomen met ingang van 1 september 2015 (zie Toelichting 3).

Toelichting 5. Overige exploitatiebaten

Overige exploitatiebaten	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Overige exploitatiebaten	12.205	17.873	-5.668

De overige exploitatiebaten bevatten in hoofdzaak diverse terugvorderingen bij verzekeringsmaatschappijen en bij overige debiteuren, alsook opbrengsten uit de terbeschikkingstelling van goederen en personen.

De evolutie van de overige exploitatiebaten wordt verklaard door de niet-recurrente elementen die werden geboekt in 2014, met name de gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van kussengas afkomstig van de opslaginstallatie te Loenhout en de recuperatie van kosten verbonden aan de ontmanteling van de piekbesnoeiïngsinstallatie te Dudzele.

Toelichting 6. Exploitatielasten

Exploitatielasten met uitsluiting van nettotoevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	6.1	-3.920	-4.232	312
Diensten en diverse goederen	6.2	-123.635	-138.555	14.920
Personeelslasten	6.3	-112.072	-117.428	5.356
Overige exploitatielasten	6.4	-18.668	-20.190	1.522
Totaal der exploitatielasten		-258.295	-280.405	22.110
Waarvan kosten verbonden aan gewone huurovereenkomsten		-11.954	-12.150	196

6.1. Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen

Deze rubriek bevat hoofdzakelijk de kosten van het vervoersmateriaal dat uit de voorraad wordt genomen voor onderhouds- en herstellingsprojecten en de kosten van de werkzaamheden voor derden.

6.2. Diensten en diverse goederen

De diensten en diverse goederen bestaan uit aankopen van exploitatiemateriaal, huurgelden en huurlasten (zie Toelichting 32.5), onderhouds- en herstellingskosten, leveringen aan de onderneming, retributies aan derden, vergoedingen en bijdragen, niet-personeelsgebonden verzekeringen, vervoers- en verplaatsingskosten, telecommunicatiekosten, publicatie- en informatiekosten en tot slot kosten van tijdelijk en ondersteunend personeel.

De evolutie van deze rubriek wordt in hoofdzaak verklaard door de efficiëntie-inspanningen die de groep in 2015 heeft gerealiseerd, evenals door een daling van de onderhoudskosten. In 2014 werden onder diensten en diverse goederen de definitieve vergoedingen geboekt betaald aan de private slachtoffers van het ongeval in Ghislenghien in 2004, evenals de kosten voor de sluiting van de piekbesnoeiingsinstallatie in Dudzele. Die kostendaling in 2015 wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de kostprijs van de verzekering die werd gesloten in het kader van het 'transshipment'-project van de LNG-terminal in Zeebrugge.

De bezoldigingen die aan de onderneming Deloitte werden betaald in het kader van de commissarismandaten in de groep bedragen 153.383,00 EUR. Daarnaast heeft die onderneming ook andere opdrachten uitgevoerd voor een totaal bedrag van 14.000 EUR.

6.3. Personeelslasten

De personeelslasten dalen met 5.356 kEUR. Dat wordt voornamelijk verklaard door de evolutie van het gemiddeld aantal effectieve werknemers.

Het gemiddeld aantal effectieven van de groep daalt van 1.026 personen in 2014 tot 981 personen in 2015. Uitgedrukt in gemiddeld VTE (voltijds equivalent) worden die cijfers respectievelijk 949,7 in 2015 tegenover 1.000,4 in 2014.

Tewerkstelling

	Boekjaar		Vorig boekjaar	
	Totaal in eenheden	Totaal in VTE	Totaal in eenheden	Totaal in VTE
Gemiddeld aantal werknemers	981	949,7	1.026	1.000,4
Fluxys Belgium	942	911,9	987	961,2
Kaderleden	286	279,4	301	295,3
Statutair personeel	656	632,5	686	665,9
Fluxys LNG	38	37,4	38	38,7
Kaderleden	3	2,6	2	2,4
Statutair personeel	35	34,8	36	36,3
Flux Re	1	0,4	1	0,5
Aantal werknemers per einde boekjaar	967	935,3	1.008	981,2
Fluxys Belgium	930	898,5	969	942,9
Kaderleden	281	274,2	294	288,7
Statutair personeel	649	624,3	675	654,2
Fluxys LNG	37	36,8	38	37,8
Kaderleden	2	2,0	3	3,0
Statutair personeel	35	34,8	35	34,8
Flux Re	0	0,0	1	0,5

6.4. Overige exploitatielasten

De overige exploitatielasten bevatten de onroerende voorheffing, de lokale belastingen evenals de minderwaarden op de overdracht of buitengebruikstelling van materiële vaste activa. Die laatste vertegenwoordigen in 2015 een kost ten belope van 12.554 kEUR, ten opzichte van 13.531 kEUR in 2014.

Netto toevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Afschrijvingen	6.5	-143.068	-147.266	4.198
Immateriële vaste activa		-6.996	-6.798	-198
Materiële vaste activa		-136.072	-140.468	4.396
Waardeverminderingen		-537	-1.902	1.365
Op voorraden		-537	-1.902	1.365
Voorzieningen voor risico's en kosten	6.6	2.268	3.030	-762
Totaal der netto toevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen		-141.337	-146.138	4.801

6.5. Afschrijvingen

De daling van de afschrijvingen op materiële vaste activa valt te verklaren door het feit dat bepaalde installaties volledig afgeschreven zijn.

6.6. Voorzieningen voor risico's en kosten

De voorzieningen betreffende geschillen en schadegevallen zijn in 2015 netto gedaald met 1,9 MEUR ten opzichte van 0,6 MEUR in 2014. De in 2015 geboekte aanwending heeft voornamelijk betrekking op de dekking van de schadegevallen betaald door Flux Re.

Het saldo van de beweging in de aangewende voorzieningen betreft hoofdzakelijk de voorzieningen voor personeelsbeloningen.

Toelichting 7. Financiële opbrengsten

Financiële opbrengsten	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen		7	8	-1
Financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten	7.1	137	182	-45
Rente op geldbeleggingen en kasequivalenten aan de reële waarde via de resultatenrekening	7.2	1.581	2.146	-565
Andere interesten	7.2	1.645	845	800
Desactualisering van de voorzieningen	7.3	1.630	0	1.630
Overige financiële opbrengsten		61	13	48
Totaal		5.061	3.194	1.867

- 7.1. De financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten hebben betrekking op de installaties Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT – zie Toelichting 17).
- 7.2. De stijgende evolutie van de opbrengsten uit beleggingsinstrumenten en geldmiddelen vloeit voornamelijk voort uit een stijging van het volume aan geldbeleggingen (+347,2 MEUR) waarvan het effect gedeeltelijk werd gecompenseerd door een daling van het gemiddeld verkregen rendement (-17 basispunten). De evolutie van het volume van de geldmiddelen valt te verklaren door de uitgifte, op het einde van 2014, van de obligatielening door Fluxys Belgium vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die eind 2015 verviel.

De rendementsdaling weerspiegelt de evolutie van de marktrente tussen 1 januari en 31 december 2015.

- 7.3. In 2015 resulteren de effecten van verdiscontering van de voorzieningen in de boeking van een opbrengst. De rentevoet aangewend voor de actualisatie van de verbintenissen met betrekking tot personeelsbeloningen (1,96% in 2015 ten opzichte van 1,45% in 2014) verklaart het merendeel van die evolutie (zie Toelichting 8.2). De evolutie wordt geanalyseerd in Toelichting 26 'Voorzieningen' en Toelichting 27 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen'.

Toelichting 8. Financieringskosten en reële waardeschommelingen van financiële instrumenten

Financieringskosten		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Rentekosten op schulden	8.1	-59.462	-51.862	-7.600
Desactualisering van de voorzieningen	8.2	39	-5.902	5.941
Overige financieringskosten		-116	-120	4
Totaal		-59.539	-57.884	-1.655

- 8.1. De kosten van schulden bestaan grotendeels uit rente op de financiële leaseovereenkomsten VTN, op de leningen afgesloten bij de Europese Investeringsbank en Fluxys Finance, op de obligatieleningen alsook op regulatoire schulden.

De obligatielening die eind 2014 door Fluxys Belgium werd uitgegeven vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die eind 2015 verviel, verklaart de tijdelijke stijging van de interestlasten.

- 8.2. De kosten met betrekking tot de verdiscontering van de voorzieningen zijn gedaald (zie Toelichting 7.3). In 2014 woog de daling van de toegepaste actualisatievoet voor verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen (1,45% in 2014 tegenover 3,05% in 2013) op de financieringskosten.

Reële waardeschommelingen van financiële instrumenten		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Kosten en waardeschommelingen van financiële instrumenten	8.3	-494	269	-763
Totaal		-494	269	-763

- 8.3. De evolutie van deze rubriek valt voornamelijk te verklaren door de boeking tegen reële waarde van beleggingsinstrumenten en kasequivalenten.

Toelichting 9. Winstbelastingen

De winstbelastingen kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Winstbelastingen	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Verschuldigde belastingen	9.1	-52.701	-50.419	-2.282
Uitgestelde belastingen	9.2	18.129	18.992	-863
Totaal	9.3	-34.572	-31.427	-3.145

De winstbelastingen zijn 3.145 kEUR hoger in vergelijking met 2014. Dat verschil is als volgt te verklaren:

9.1. Verschuldigde belastingen	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	-53.133	-51.653	-1.480
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	-51.864	-48.070	-3.794
Overschotten aan betaalde belastingen of voorheffingen (naar activa geboekt)	0	0	0
Geraamde belastingsupplementen (naar passiva geboekt)	-1.269	-3.583	2.314
Aanpassingen aan verschuldigde belastingen van voorgaande boekjaren	432	1.234	-802
Totaal	-52.701	-50.419	-2.282

De verschuldigde belastingen stijgen met 2.282 kEUR in verhouding tot vorig boekjaar. De wijziging is hoofdzakelijk te verklaren door de lichte stijging van het resultaat voor belastingen en door een daling van de gunstige impact van de belastingen met betrekking tot voorgaande boekjaren.

9.2. Uitgestelde belastingen	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
In verband met het ontstaan of de omkering van verschillen in de tijd	18.129	18.992	-863
Verschillen als gevolg van de waardering van vaste activa	21.959	20.336	1.623
Verschillen uit voorzieningen	-4.005	-1.261	-2.744
Overige verschillen	175	-83	258
In verband met wijzigingen in belastingtarieven of de onderworpenheid aan nieuwe belastingen	0	0	0
In verband met wijzigingen van boekhoudkundige principes en fundamentele fouten	0	0	0
In verband met wijzigingen van het fiscale statuut van een onderneming of haar aandeelhouders	0	0	0
Totaal	18.129	18.992	-863

De uitgestelde belastingen worden hoofdzakelijk beïnvloed door het verschil tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de materiële vaste activa. De toename van de desinvestering van verouderde installaties verklaart de evolutie van de uitgestelde belastingen met betrekking tot de waardering van vaste activa.

De actualisatie van de verplichtingen voor personeelsbeloningen (zie Toelichting 7.3 en Toelichting 8.2) verklaart de evolutie van de verschillen uit de voorzieningen.

9.3. Aansluiting van het toepasbare belastingtarief met het gemiddelde effectieve belastingtarief

In duizenden euro's

	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Winstbelastingen op basis van het toepasbare belastingtarief - Boekjaar	-32.518	-31.225	-1.293
Resultaat vóór belastingen	95.668	91.864	3.804
Toepasbaar belastingtarief	33,99%	33,99%	
Elementen die het verschil met het gemiddelde effectieve belastingtarief verklaren	-2.486	-1.436	-1.050
Verschillende tarieven van andere rechtsgebieden	409	430	-21
Niet-belastbare opbrengsten	0	0	0
Niet-afrekbare kosten	-2.952	-2.158	-794
Belastbaar deel van dividenden	-357	-379	22
Afrekbare notionele interesten	414	671	-257
Overige	0	0	0
Winstbelastingen op basis van het gemiddelde effectieve belastingtarief - Boekjaar	-35.004	-32.661	-2.343
Resultaat vóór belastingen	95.668	91.864	3.804
Gemiddelde effectieve belastingtarief	36,59%	35,55%	1,04%
Taxatie van de belastingvrije reserves	0	0	0
Aanpassingen met betrekking tot verschuldigde belastingen van voorgaande boekjaren	432	1.234	-802
Totaal der belastingen	-34.572	-31.427	-3.145

Het gemiddelde effectieve belastingtarief voor het boekjaar 2015 bedraagt 36,59% tegenover 35,55% vorig boekjaar.

Toelichting 10. Netto winst (verlies) van het boekjaar

Winst (verlies) van het boekjaar	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Gedeelte minderheidsbelangen	0	0	0
Gedeelte van de groep	61.096	60.437	659
Totale winst (verlies) van het boekjaar	61.096	60.437	659

Het geconsolideerde nettoresultaat van het boekjaar bedraagt 61.096 kEUR, wat een stijging van 659 kEUR betekent ten opzichte van 2014.

Het nettoresultaat van de geregleerde activiteiten wordt in hoofdzaak bepaald door het geïnvesteerde eigen vermogen, de financiële structuur en de intrestvoeten (OLO).

De rentevoeten, aangewend als referentie voor de berekening van het toegelaten rendement op de geregleerde activiteiten, zijn die van de lineaire obligaties op 10 jaar, uitgegeven door de Belgische Staat. Die rentevoeten bereiken de voorbije jaren historische laagten. Het gemiddeld rendement in 2015 bedraagt 0,86% tegenover 1,73% in 2014. Hieruit volgt een daling van 13,6 MEUR van het toegelaten geregleerd netto resultaat, indien alle andere factoren ongewijzigd zouden zijn gebleven.

Die impact werd gedeeltelijk gecompenseerd door het gunstige effect van de efficiëntiewinsten, door de herwaarderingsmeerwaarden gecupereerd bij desinvesteringen en door de impact van de verwerving van de hubactiviteiten voor de Belgische markt.

Toelichting 11. Winst (verlies) per aandeel

Teller (in duizenden euro's)	31-12-2015	31-12-2014
Winst (verlies) per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	61.096	60.437
Winst (verlies)	61.096	60.437
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	61.096	60.437
Winst (verlies) per aandeel uit bedrijfsactiviteiten die werden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0	0
Winst (verlies)	0	0
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel uit bedrijfsactiviteiten die werden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0	0
Winst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	61.096	60.437
Winst (verlies)	61.096	60.437
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	61.096	60.437
Noemer (in eenheden)	31-12-2015	31-12-2014
Gemiddeld aantal aandelen in omloop	70.263.501	70.263.501
Verwateringseffect	0	0
Gemiddeld aantal aandelen in omloop, na verwatering	70.263.501	70.263.501
Winst (verlies) per aandeel (in euro's)	31-12-2015	31-12-2014
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,8695	0,8601
Verwaterde winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,8695	0,8601
Winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten die worden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,0000	0,0000
Verwaterde winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten die worden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,0000	0,0000
Winst (verlies) toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,8695	0,8601
Verwaterde winst (verlies) toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,8695	0,8601

Toelichting 12. Materiële vaste activa

Mutaties in de materiële vaste activa				
	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag *
Brutoboekwaarde				
Per 31-12-2013	42.085	139.717	3.237.656	381.214
Investeringen	7.224	157	15.361	2.067
Ontvangen subsidies	0	0	-20.100	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-324	-41	-26.673	-3.098
Interne overboekingen	2	0	3.498	387
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Per 31-12-2014	48.987	139.833	3.209.742	380.570
Investeringen	577	7.602	107.997	700
Ontvangen subsidies	0	0	0	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-2.201	-90	-58.383	-4.252
Interne overboekingen	0	7.171	105.049	631
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Per 31-12-2015	47.363	154.516	3.364.405	377.649

* installaties onderworpen aan de Gaswet

In duizenden euro's				
LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & vooruitbetalingen	Totaal
1.041.714	43.182	47.846	142.828	5.076.242
749	143	2.598	66.108	94.407
0	0	0	-2.579	-22.679
0	0	0	0	0
-204	0	-3.337	-4.585	-38.262
0	0	0	-3.887	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1.042.259	43.325	47.107	197.885	5.109.708
1.524	90	4.970	64.634	188.094
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-4	0	-2.013	-290	-67.233
1.222	0	0	-114.073	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1.045.001	43.415	50.064	148.156	5.230.569

Mutaties in de materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag *
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen				
Per 31-12-2013	0	-73.798	-1.684.737	-180.589
Geboekte afschrijvingen	0	-4.804	-100.272	-11.010
Geboekte afschrijvingen op ontvangen subsidies	0	0	4.003	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	0	18.337	1.721
Interne overboekingen	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Per 31-12-2014	0	-78.602	-1.762.669	-189.878
Geboekte afschrijvingen	0	-2.840	-100.349	-10.970
Geboekte afschrijvingen op ontvangen subsidies	0	0	6.962	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	84	47.611	2.584
Interne overboekingen	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Per 31-12-2015	0	-81.358	-1.808.445	-198.264
Nettoboekwaarde per 31-12-2015	47.363	73.158	1.555.960	179.385
Nettoboekwaarde per 31-12-2014	48.987	61.231	1.447.073	190.692

* installaties onderworpen aan de Gaswet

In duizenden euro's

LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & voorstelbetalingen	Totaal
-684.928	-42.759	-32.116	0	-2.698.927
-24.209	-98	-4.078	0	-144.471
0	0	0	0	4.003
0	0	0	0	0
6	0	3.335	0	23.399
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-709.131	-42.857	-32.859	0	-2.815.996
-24.366	-104	-4.405	0	-143.034
0	0	0	0	6.962
0	0	0	0	0
0	0	1.762	0	52.041
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-733.497	-42.961	-35.502	0	-2.900.027
311.504	454	14.562	148.156	2.330.542
333.128	468	14.248	197.885	2.293.712

Mutaties in de materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag *
Nettoboekwaarde per 31-12-2015, waarvan:	47.363	73.158	1.555.960	179.385
Materiële vaste activa volgens kostprijsmodel	47.363	73.158	1.555.960	179.385
Materiële vaste activa volgens herwaarderingsmodel	0	0	0	0
Nettoboekwaarde per 31-12-2015 van vaste activa in financiële lease	0	0	0	0
Aanvullende informatie				
Nettoboekwaarde van de vaste activa die tijdelijk buiten gebruik zijn	110	0	0	0

* installaties onderworpen aan de Gaswet

De materiële vaste activa bestaan grotendeels uit installaties voor vervoersactiviteiten, voor opslagactiviteiten in Loenhout en voor terminallingactiviteiten in Zeebrugge.

In 2015 heeft de groep Fluxys Belgium investeringen gedaan ten bedrage van 188.094 kEUR. De belangrijkste investeringen zijn:

- de aanleg van vervoersinstallaties (126.151 kEUR, grotendeels met betrekking tot de installaties Alveringem-Maldegem),
- opslaginstallaties te Loenhout (1.535 kEUR), en
- de LNG-installatie (59.500 kEUR, voornamelijk voor de tweede steiger en het overslagproject.

In het raam van de lopende of geplande investeringen heeft de groep op 31-12-2015 voor een bedrag van 195,2 MEUR Engineering, Procurement and Construction overeenkomsten aangegaan.

De leningskosten geactiveerd op de investeringen in aanbouw bedragen 776 kEUR in 2015 tegen 1.340 kEUR in 2014. De gebruikte interestvoet is gebaseerd op de OLO conform de betrokken leningen.

De gedurende het jaar geboekte desinvesteringen betreffen hoofdzakelijk vervangen of uit gebruik genomen leidingen, installaties of delen van installaties die aan het eind van hun gebruiksduur kwamen evenals het kussengas te Loenhout.

In duizenden euro's					
LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & vooruitbetalingen	Totaal	
311.504	454	14.562	148.156	2.330.542	
311.504	454	14.562	148.156	2.330.542	
0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	
0	0	0	0	110	

De geboekte afschrijvingen gedurende het boekjaar bedragen 136.072 kEUR en weerspiegelen het ritme volgens hetwelk de groep verwacht om de economische voordelen die aan die materiële vaste activa zijn verbonden, te zullen aanwenden.

De vaste activa gebruikt in het kader van de gereguleerde marktactiviteiten worden afgeschreven over de gebruiksduur zoals beschreven in punt 8 van de 'Boekhoudkundige methoden' (Toelichting 2), zonder rekening te houden met een restwaarde, gelet op de specifieke aard van de activiteiten van de sector.

De andere vaste activa worden afgeschreven over de door de groep verwachte gebruiksduur, in functie van de gesloten of nog te sluiten overeenkomsten en aanvaardbare markthypothese en dat op basis van het principe van het toerekenen van kosten en opbrengsten. Aan die installaties wordt geen enkele restwaarde toegekend, gelet op de specificiteit van de activiteit.

De groep heeft op balansdatum geen materieel vast actiefbestanddeel in onderpand tot zekerheid van schulden gegeven.

Op balansdatum heeft de groep geen enkele aanwijzing of gebeurtenis vastgesteld die erop zou kunnen wijzen dat een materieel vast actiefbestanddeel in waarde zou zijn verminderd.

Toelichting 13. Immateriële vaste activa

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa				In duizenden euro's
	Toepassings- software	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissierechten CO ₂	Totaal
Brutoboekwaarde				
Per 31-12-2013	52.344	0	0	52.344
Investerings	2.564			2.564
Verwervingen via bedrijfscombinaties				0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-10.873			-10.873
Omrekeningsverschillen				0
Mutaties in de consolidatiekring				0
Overige				0
Per 31-12-2014	44.035	0	0	44.035
Investerings	3.319	52.800		56.119
Verwervingen via bedrijfscombinaties				0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-10.502			-10.502
Omrekeningsverschillen				0
Mutaties in de consolidatiekring				0
Overige				0
Per 31-12-2015	36.852	52.800	0	89.652

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa

In duizenden euro's

	Toepassings- software	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissierechten CO ₂	Totaal
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Per 31-12-2013	-36.170	0	0	-36.170
Toevoegingen aan de afschrijvingen	-6.798			-6.798
Waardeverminderingen				0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	10.873			10.873
Omrekeningsverschillen				0
Mutaties in de consolidatiekring				0
Overige				0
Per 31-12-2014	-32.095	0	0	-32.095
Toevoegingen aan de afschrijvingen	-5.800	-1.196		-6.996
Waardeverminderingen				0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	10.425			10.425
Omrekeningsverschillen				0
Mutaties in de consolidatiekring				0
Overige				0
Per 31-12-2015	-27.470	-1.196	0	-28.666

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa

In duizenden euro's

	Toepassingssoftware	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissierechten CO ₂	Totaal
Nettoboekwaarde per 31-12-2014	11.940	0	0	11.940
Nettoboekwaarde per 31-12-2015	9.382	51.604	0	60.986

De immateriële vaste activa bevatten de nettoboekwaarde van de toepassingssoftware, de 'Hub' klantenportefeuille en de emissierechten.

De toepassingssoftware, opgenomen onder de immateriële vaste activa, is deze die werd ontwikkeld of aangeschaft door de groep en een investeringskarakter vertoont. Die software wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar. De belangrijkste investeringen die in het boekjaar gerealiseerd werden, betreffen de software die ontwikkeld werd in het kader van het beheer van gasstromen en de daarop betrekking hebbende administratieve hulpmiddelen.

In 2015 verwierf Fluxys Belgium alle activiteiten van de vennootschap Huberator voor een bedrag van 52,8 miljoen EUR. Die immateriële vaste activa zullen afgeschreven worden over een periode van 8 jaar en 4 maanden (zie Toelichting 3).

De installaties voor aardgasvervoer in België zijn opgenomen in het uitwisselingssysteem van emissierechten voor broeikasgassen. Zo heeft de groep Fluxys Belgium voor het boekjaar 2015 kosteloos een hoeveelheid van 49.670 ton CO₂ emissierechten ontvangen voor de sites waar compressie-, opslag- en terminallingactiviteiten plaatsvinden. In overeenstemming met de boekhoudkundige methode vermeld in Toelichting 2, worden de kosteloos verkregen rechten die niet werden gebruikt voor een nulwaarde geactiveerd in de immateriële vaste activa.

De groep benadrukt dat op balansdatum geen enkele aanwijzing of gebeurtenis werd vastgesteld die erop zou kunnen wijzen dat een immaterieel vast actiefbestanddeel in waarde zou zijn verminderd.

Toelichting 14. Goodwill

Op balansdatum beschikt de groep Fluxys Belgium over geen enkele goodwill.

Toelichting 15. Deelnemingen geboekt volgens de vermogensmutatiemethode

In het kader van de integratie van de Belgische en de Luxemburgse markt hebben Fluxys Belgium en Creos op 7 mei 2015 de vennootschap Balansys opgericht, een joint venture waarin Fluxys Belgium en Creos elk 50% aanhouden.

Die vennootschap wordt geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

Toelichting 16. Overige financiële vaste activa

Overige financiële activa	In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014
Tegen kostprijs gewaardeerde aandelen	16.1	24	24
Beleggingen tegen reële waarde via de resultatenrekening	16.2	48.046	44.429
Overige financiële activa tegen kostprijs	16.3	554	70
Totaal		48.624	44.523

- 16.1. De aandelen, gewaardeerd tegen kostprijs, betreffen de deelneming van Fluxys Belgium in de onderneming Prisma European Capacity Platform opgericht door de belangrijkste beheerders van de Europese vervoersnetwerken.

16.2. Mutaties in de overige financiële activa – Beleggingen tegen reële waarde via resultatenrekening	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
Beginsaldo	44.429	33.340
Brutowaarde	44.429	33.340
Gecumuleerde waardeverminderingen	0	0
Toevoegingen	3.617	11.089
Terugbetalingen	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0
Overige	0	0
Eindsaldo	48.046	44.429
Brutowaarde	48.046	44.429
Gecumuleerde waardeverminderingen	0	0

De beleggingen tegen reële waarde langs de resultatenrekening betreffen de geldbeleggingen onder de vorm van obligaties of kortlopend schuld papier met een vervaldag op meer dan een jaar. Zij worden hoofdzakelijk uitgegeven door Flux Re waarvan de geldmiddelen bestemd zijn om het risico, opgelopen door de vennootschap in het kader van haar herverzekeringsactiviteiten, te dekken. De vervaldatum van die beleggingen situeert zich tussen 2017 en 2021. Een bedrag van 26,9 MEUR werd geplaatst bij Fluxys Finance, de vennootschap waarin het beheer van de thesaurie en de financieringen van de groep Fluxys is gecentraliseerd.

16.3. Mutaties in de overige financiële activa - Overige activa tegen kostprijs		In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014	
Beginsaldo	70	91	
Brutowaarde	70	91	
Gecumuleerde bijzondere waardevermindingsverliezen	0	0	
Toevoegingen	500	0	
Terugbetalingen	-16	-21	
Omrekeningsverschillen	0	0	
Overige	0	0	
Eindsaldo	554	70	
Brutowaarde	554	70	
Gecumuleerde bijzondere waardevermindingsverliezen	0	0	

De in deze rubriek opgenomen activa komen overeen met garanties betaald door de groep in verband met de uitoefening van haar activiteiten.

Toelichting 17. Vorderingen uit financiële lease

Vorderingen uit financiële lease	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Vorderingen m.b.t. vaste activa	12.805	16.641	-3.836
Vorderingen m.b.t. vlottende activa	3.836	3.334	502
Totaal	16.641	19.975	-3.334

In de rubriek 'Vorderingen uit financiële lease' wordt de overeenkomst geboekt met betrekking tot de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT): in toepassing van IAS 17 wordt die leaseovereenkomst - die werd afgesloten met IZT CVBA - als financiële lease aangemerkt. De overeenkomst nam een aanvang in 1998 en heeft een duur van 20 jaar. Op dat ogenblik kan de lessee (leasingnemer) een aankoopoptie lichten. Op de vordering is een variabele rentevoet van toepassing (basis: Euribor).

Overzicht van de looptijden van de vorderingen uit financiële lease per 31-12-2015	In duizenden euro's			
	Op maximum	Meer dan 1 jaar	Meer dan	Totaal
	1 jaar	tot max. 5 jaar	5 jaar	
Vorderingen uit financiële lease	3.836	12.805	0	16.641
Totaal	3.836	12.805	0	16.641

Vorderingen uit financiële lease:				
Contante waarde van de minimale lease-betalingen aan marktconforme rente	3.969	13.024	0	16.993
Totaal der minimale lease-betalingen (A)	3.969	13.024	0	16.993
Interesten (B)	133	219	0	352
Totaal der vorderingen uit financiële lease (A-B)	3.836	12.805	0	16.641

Overzicht van de looptijden van de vorderingen uit financiële lease per 31-12-2014	In duizenden euro's			
	Op maximum	Meer dan 1 jaar	Meer dan	Totaal
	1 jaar	tot max. 5 jaar	5 jaar	
Vorderingen uit financiële lease	3.334	16.641	0	19.975
Totaal	3.334	16.641	0	19.975

Vorderingen uit financiële lease:				
Contante waarde van de minimale lease-betalingen aan marktconforme rente	3.478	16.870	0	20.348
Totaal der minimale lease-betalingen (A)	3.478	16.870	0	20.348
Interesten (B)	144	229	0	373
Totaal der vorderingen uit financiële lease (A-B)	3.334	16.641	0	19.975

De totale waarde van de minimale lease-betalingen komt overeen met de, op balansdatum, best mogelijke schatting van de te ontvangen lease-betalingen, ongeacht of ze betrekking hebben op het te ontvangen kapitaal (vorderingen uit financiële lease), de te ontvangen rente (intresten) of de koopoptie (vorderingen uit financiële lease). Die betalingen worden nadien verdisconteerd aan de marktconforme rentevoet om de contante waarde van de minimale lease-betalingen te bekomen.

Toelichting 18. Langlopende leningen, vorderingen en overige activa

Langlopende leningen en vorderingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Regulatoire activa	18.1	4.218	8.009	-3.791
Totaal		4.218	8.009	-3.791

- 18.1. In deze rubriek wordt de regulatoire vordering opgenomen met betrekking tot de opslagactiviteit. De daling van deze rubriek in 2015 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de efficiëntie-inspanningen en door het gerealiseerde verschil op de billijke marge, gekoppeld aan de daling van de rentevoet (OLO).

Overige vaste activa		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Overschot van de dekkingsactiva 'IAS 19 personeelsbeloningen'	27	25.790	16.889	8.901
Over te dragen verzekeringslasten	18.2	7.592	0	7.592
Totaal		33.382	16.889	16.493

- 18.2. Fluxys LNG is verzekerd bij Credendo tegen bepaalde risico's in het kader van het 'transshipment' project. Deze dekking strekt zich uit tot 2021. Het lopende deel van de betaalde premie is in deze rubriek opgenomen voor wat betreft het gedeelte op meer dan een jaar, terwijl het gedeelte dat binnen het jaar vervalt, is opgenomen onder 'Overige vlottende activa' (zie Toelichting 23).

Toelichting 19. Voorraden

Boekwaarde van de voorraden	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Verskil
Voorraden hulpstoffen	17.929	23.139	-5.210
Brutoboekwaarde	25.652	31.807	-6.155
Waardeverminderingen	-7.723	-8.668	945
Voorraden handelsgoederen	7.875	6.679	1.196
Brutoboekwaarde	9.357	6.679	2.678
Waardeverminderingen	-1.482	0	-1.482
Bestellingen in uitvoering	312	30	282
Brutoboekwaarde	312	30	282
Waardeverminderingen	0	0	0
Totaal	26.116	29.848	-3.732

De voorraad materieel van de transportactiviteit daalt ingevolge het verbruik in het kader van de investeringsprojecten in 2015.

Het volume gas op voorraad met betrekking tot de opslagactiviteit is gestegen. Er werd een waardevermindering geboekt voor de aardgasvoorraden, om ze te herleiden tot de marktwaarde op het einde van het boekjaar.

Impact van de voorraadbewegingen op het resultaat	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Verskil
Voorraadopbouw of -gebruik	-3.195	-14.991	11.796
Waardeverminderingen	-537	-1.902	1.365
Totaal	-3.732	-16.893	13.161

Toelichting 20. Belastingvorderingen

Belastingvorderingen	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Terug te vorderen belastingen en taksen	774	1.305	-531
Totaal	774	1.305	-531

Toelichting 21. Handelsvorderingen en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Bruto handelsvorderingen		74.410	71.621	2.789
Waardeverminderingen		-1.525	-1.513	-12
Netto handelsvorderingen	21.1	72.885	70.108	2.777
Overige vorderingen	21.2	4.352	23.724	-19.372
Totaal		77.237	93.832	-16.595

- 21.1 De groep Fluxys Belgium beperkt zijn blootstelling aan kredietrisico's, zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van kredietconcentratie, door de beperking van het betalingsuitstel dat aan klanten wordt gegeven (betaling binnen de maand), door een strikt beleid inzake opvolging van handelsvorderingen en door de systematische beoordeling van de financiële draagkracht van zijn tegenpartijen.

De handelsvorderingen kunnen als volgt uitgesplitst worden volgens hun ouderdom:

Netto handelsvorderingen: ouderdomsbalans		In duizenden euro's		
		31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Niet vervallen vorderingen		70.325	67.570	2.755
Vorderingen < 3 maanden		2.493	2.538	-45
Vorderingen 3 – 6 maanden		0	0	0
Vorderingen > 6 maanden		0	0	0
Betwiste of dubieuze vorderingen		67	0	67
Totaal		72.885	70.108	2.777

Betwiste of dubieuze handelsvorderingen hebben voornamelijk betrekking op netgebruikers. Het merendeel van die vorderingen heeft een waardevermindering ten belope van 100% ondergaan.

- 21.2 De overige debiteuren betreffen hoofdzakelijk diverse vorderingen zoals te recupereren voorheffingen en BTW. Op 31-12-2014 bevatte deze rubriek eveneens het saldo van de te ontvangen subsidies in het kader van de 'Noord-Zuid' investeringen voor een bedrag van 20,1 MEUR (zie Toelichting 12). Dat bedrag werd in januari 2015 ontvangen.

Toelichting 22. Geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten

De geldbeleggingen omvatten beleggingen onder de vorm van obligaties, kortlopend schuldpapier (*commercial paper*) en bankdeposito's op meer dan drie maanden en maximum een jaar.

De geldmiddelen en kasequivalenten stemmen hoofdzakelijk overeen met beleggingen in EUR, onder de vorm van kortlopend schuldpapier, die op het ogenblik van verwerving een maximale looptijd van drie maanden hebben, met deposito's bij Fluxys Finance (*cash pooling*), met termijndeposito's bij kredietinstellingen, banktegoeden in rekening courant en kasgelden.

Korte termijnbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Geldbeleggingen	96.487	411.271	-314.784
Geldmiddelen en kasequivalenten	327.061	240.937	86.124
Kasequivalenten en cash pooling	310.205	234.549	75.656
Kortlopende rekeningen	14.275	4.250	10.025
Banktegoeden	2.573	2.125	448
Kasgeld	8	13	-5
Totaal	423.548	652.208	-228.660

In 2015 bedroeg de gemiddelde rentevoet op geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten 0,48% tegenover 0,65% in 2014. Het gemiddeld belegd kapitaalvolume evolueerde van 384,2 MEUR in 2014 naar 731,4 MEUR in 2015. De uitgifte van de private obligatielening, eind 2014, voor een bedrag van 350 MEUR, vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die eind 2015 verviel, verklaart het tijdelijk hoge niveau van de geldbeleggingen en kasequivalenten van de groep in 2015.

Toelichting 23. Overige vlottende activa

Overige vlottende activa		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Verkregen opbrengsten		463	444	19
Over te dragen kosten		12.656	12.717	-61
Overige vlottende activa	23.1	2.149	1.536	613
Totaal		15.268	14.697	571

De overige vlottende activa zijn hoofdzakelijk samengesteld uit voorafbetaalde kosten ten belope van 12.656 kEUR (verzekeringen, bijdragen, huurgelden, ...) en uit diverse te ontvangen opbrengsten.

- 23.1 De overige vlottende activa omvatten het korte termijn deel van de overschotten van dekkingsactiva tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de verbintenissen van de groep op het vlak van pensioenen (zie Toelichtingen 18 en 27).

Toelichting 24. Eigen vermogen

Op 31-12-2015 bedraagt het eigen vermogen 736.222 kEUR. De daling van 13.282 kEUR in vergelijking met het vorig boekjaar vloeit voort uit de dividenden betaald in 2015 (-84.316 kEUR), een daling welke gedeeltelijk werd gecompenseerd door het totaalresultaat van de periode (+71.034 kEUR).

Toelichting over de aandelen van de moederonderneming

	Gewone aandelen	Preferente aandelen	Totaal
I. Mutaties in het aantal aandelen			
1. Aantal aandelen, beginsaldo	70.263.501	0	70.263.501
2. Aantal uitgegeven aandelen			0
3. Aantal ingetrokken of verminderde gewone aandelen (-)			0
4. Aantal terugbetaalde, omgezette of verminderde preferente aandelen (-)			0
5. Andere toename (afname)			0
6. Aantal aandelen, eindsaldo	70.263.501	0	70.263.501
II. Overige informatie			
1. Nominale waarde van de aandelen	Zonder vermelding van nominale waarde		
2. Aantal aandelen in het bezit van de vennootschap zelf	0	0	0
3. Interimdividend betaald tijdens het boekjaar			0

Het kapitaal van Fluxys Belgium NV wordt vertegenwoordigd door 70.263.501 maatschappelijke aandelen zonder vermelding van nominale waarde die, naast het specifiek aandeel, zijn verdeeld over 2 categorieën.

De maatschappelijke aandelen van de categorie B zijn en blijven op naam. Die categorie aandelen is in handen van een stabiele aandeelhouder.

De maatschappelijke aandelen van categorie D zijn aandelen op naam of gedematerialiseerde aandelen en zijn grotendeels in handen van het publiek.

De Belgische Staat bezit overigens één bijzonder aandeel op naam, met name 'maatschappelijk aandeel nr. 1' dat tot geen enkel van de bovenstaande categorieën behoort en hierna 'bijzonder aandeel' wordt genoemd. Volgens de huidige statuten van Fluxys Belgium zijn bijzondere rechten verbonden aan dat 'bijzonder aandeel'. Die bijzondere rechten blijven aan dat aandeel verbonden, bovenop de rechten verbonden aan de gewone aandelen van Fluxys Belgium (vroeger Distrigas), zolang dat aandeel eigendom is van de Belgische Staat, zoals vastgelegd in de artikelen drie tot en met vijf van het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994. Die rechten worden uitgeoefend door de federale Minister bevoegd voor Energie. In aanvulling op die bijzondere rechten geeft dat 'bijzonder aandeel' ook recht op het ontvangen van honderd keer het dividend of enige andere uitkering van de onderneming aan haar aandeelhouders, dan die verbonden aan de aandelen van de categorie B of D.

Toelichting 25. Rentedragende verplichtingen

Langlopende rentedragende verplichtingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Obligatieleningen	25.2	696.160	695.658	502
Overige leningen	25.3	611.500	383.000	228.500
Overige financieringen	25.4	112.154	0	112.154
Overige schulden	25.5	359.120	397.763	-38.643
Totaal		1.778.934	1.476.421	302.513
Waarvan schulden gewaarborgd door overheidsinstellingen of zakelijke zekerheden		0	0	0

Kortlopende rentedragende verplichtingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Financiële leaseovereenkomsten	25.1	0	19.700	-19.700
Obligatieleningen	25.2	10.804	361.214	-350.410
Overige leningen	25.3	33.325	33.497	-172
Overige financieringen	25.4	2.046	0	2.046
Overige schulden	25.5	27.154	65.383	-38.229
Totaal		73.329	479.794	-406.465
Waarvan schulden gewaarborgd door overheidsinstellingen of zakelijke zekerheden		0	0	0

- 25.1. De schulden uit financiële leaseovereenkomsten betreffen hoofdzakelijk het contract in verband met de installaties voor grens-tot-grensvervoer Zeebrugge-Zelzate/Eynatten (VTN). In overeenstemming met IAS 17 werd de met Finpipe ESV gesloten leaseovereenkomst voor de VTN-installaties als financiële leasing erkend. Die overeenkomst had een looptijd van 17 jaar en verviel in 2015. Fluxys Belgium heeft de koopoptie gelicht met effect op 15-09-2015.
- 25.2. Fluxys Belgium heeft in april 2012 en in november 2014 obligatieleningen uitgegeven voor bedragen tussen 100 MEUR en 350 MEUR. Die obligaties bieden een jaarlijkse brutocoupon tussen 2,802% en 4,25%. Ze vervallen tussen 2018 en 2034.

De in 2009 uitgegeven obligatielening ten bedrage van 350 MEUR werd eind 2015 terugbetaald.

- 25.3. De overige leningen bestaan uit:
- Een lening op 10 jaar tegen een vaste rentevoet van 4,747% die in augustus 2007 werd afgesloten bij de Europese Investeringsbank (EIB) ter financiering van de capaciteitsversterkende werken op de LNG-terminal in Zeebrugge waarvan het saldo 17.000 kEUR beloopt op 31-12-2015.
  - Een lening op 25 jaar ten belope van 400.000 kEUR, tegen een vaste rentevoet, die in december 2008 werd afgesloten bij de EIB ter financiering van de investeringen voor de ontwikkeling van het gasvervoersnet, waarvan het saldo 366.000 kEUR beloopt op 31-12-2015.
  - Een lening van 257.000 kEUR bij Fluxys Finance in afwachting van een langetermijnfinanciering bestemd voor de financiering van de investeringen die vereist zijn voor de overslagdiensten in de LNG-terminal in Zeebrugge.
  - Pro rata interesten voor een bedrag van 4.825 kEUR.
- 25.4. De overige financieringen stemmen overeen met de bedragen die voor de groep beschikbaar zijn voor de financiering van de bouwwerken van de tweede steiger in Zeebrugge, enerzijds, en de kosten die verband houden met de conversie van een deel van het gastransportnet, anderzijds. Op die bedragen wordt voor een deel een rentevoet op 10 jaar toegepast en de gemiddelde 'Euribor 1 jaar' rentevoet voor het saldo.
- 25.5. De regulatoire verplichtingen in de rubriek 'Overige schulden' komen overeen met het positieve verschil tussen de gefactureerde en de verworven gereguleerde tarieven. De regulatoire verplichtingen die op meer dan één jaar terugbetaald dienen te worden, zijn opgenomen in de rubriek 'Langlopende verplichtingen', terwijl die welke binnen het jaar terugbetaald moeten worden zich onder de 'Kortlopende verplichtingen' bevinden. Op die bedragen wordt de gemiddelde 'Euribor 1 jaar' rentevoet toegepast.

Looptijden van de rentedragende verplichtingen per 31-12-2015				In duizenden euro's
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Obligatieleningen	10.804	349.887	346.273	706.964
Overige leningen	33.325	88.500	523.000	644.825
Overige financieringen	2.046	23.155	88.999	114.200
Overige schulden	27.154	187.570	171.550	386.274
Totaal	73.329	649.112	1.129.822	1.852.263
Bijkomende informatie				
Financiële leaseovereenkomsten:				
Contante waarde van de minimale lease- betalingen tegen marktconforme rente	0	0	0	0
Totaal van de minimale betalingen	0	0	0	0
Interesten	0	0	0	0

Looptijden van de rentedragende verplichtingen per 31-12-2014				In duizenden euro's
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Financiële leaseovereenkomsten	19.700	0	0	19.700
Obligatieleningen	361.214	349.385	346.273	1.056.872
Overige leningen	33.497	97.000	286.000	416.497
Overige financieringen	0	0	0	0
Overige schulden	65.383	226.733	171.030	463.146
Totaal	479.794	673.118	803.303	1.956.215
Bijkomende informatie				
Financiële leaseovereenkomsten:				
Contante waarde van de minimale lease- betalingen tegen marktconforme rente	19.924	0	0	19.924
Totaal van de minimale betalingen	20.295	0	0	20.295
Interesten	595	0	0	595

De totale waarde van de minimale betalingen komt overeen met de best mogelijke schatting op balansdatum van de te betalen leasingbetalingen, ongeacht of ze betrekking hebben op het terug te betalen kapitaal (financiële leaseovereenkomsten), de te betalen rente (interesten) of de aankoopoptie (financiële leaseovereenkomsten). Die betalingen worden nadien verdisconteerd aan de marktconforme rente om de contante waarde van de minimale betalingen te bekomen.

Toelichting 26. Voorzeningen

26.1. Voorzeningen (behalve voorzieningen voor personeelsbeloningen)

Voorzeningen voor:	In duizenden euro's		
	Geschillen en schadegevallen	Milieu en heraanleg van sites	Totaal uitgezonderd personeelsbeloningen
Voorzeningen per 31-12-2014	4.271	6.563	10.834
Toevoegingen	32	0	32
Bestedingen	-1.895	-22	-1.917
Terugnemingen	0	0	0
Kosten m.b.t. verdiscontering	0	-39	-39
Voorzeningen per 31-12-2015 waarvan:	2.408	6.502	8.910
Langlopende voorzieningen	2.408	0	2.408
Kortlopende voorzieningen	0	6.502	6.502

De toepassingen van voorzieningen in het boekjaar hebben hoofdzakelijk tot doel de kosten te dekken van de schadegevallen betaald door Flux Re.

26.2. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Voorzieningen voor personeelsbeloningen	In duizenden euro's
Voorzieningen per 31-12-2014	70.869
Toevoegingen	6.665
Bestedingen	-7.048
Terugnemingen	0
Kosten m.b.t. verdiscontering	2.864
Actuariële verschillen opgenomen in het resultaat (anciënniteitspremies)	-2.375
Verwacht rendement	-2.119
Actuariële verschillen rechtstreeks in eigen vermogen geboekt	-15.056
Overdracht naar activa	9.514
Voorzieningen per 31-12-2015 waarvan:	63.314
Langlopende voorzieningen	59.781
Kortlopende voorzieningen	3.533

De voorzieningen voor personeelsbeloningen die niet worden voorgefinancierd, kennen een daling die hoofdzakelijk het gevolg is van de gestegen actualisatievoet gebruikt in 2015 (1,96%) in vergelijking met 2014 (1,45%). De toegezegde pensioenregelingen vertonen een overschot van de dekkingsactiva tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de geschatte verplichtingen van de groep op 31-12-2015. Dat bedrag werd bijgevolg op het actief van de balans overgeboekt naar de rubriek 'Andere niet-courante activa' en 'Andere courante activa.' Die voorzieningen worden verder gedetailleerd in Toelichting 27.

26.3 Bewegingen in de winst-en-verliesrekening en overzicht van de looptijden van de voorzieningen

De bewegingen van de voorzieningen in de winst-en-verliesrekening worden als volgt uitgesplitst:

Impact		In duizenden euro's		
	Toevoegingen	Bestedingen en terugnemingen	Totaal	
Bedrijfsresultaat	6.697	-8.965	-2.268	
Financieel resultaat	2.864	-4.533	-1.669	
Totaal	9.561	-13.498	-3.937	

Looptijden van de voorzieningen per 31-12-2015		In duizenden euro's		
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Geschillen en schadegevallen	0	0	2.408	2.408
Milieu en heraanleg van sites	6.502	0	0	6.502
Subtotaal	6.502	0	2.408	8.910
Personeelsbeloningen	3.533	14.132	45.649	63.314
Totaal	10.035	14.132	48.057	72.224

Looptijden van de voorzieningen per 31-12-2014		In duizenden euro's		
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Geschillen en schadegevallen	1.895	0	2.376	4.271
Milieu en heraanleg van sites	6.050	513	0	6.563
Subtotaal	7.945	513	2.376	10.834
Personeelsbeloningen	4.046	15.791	51.032	70.869
Totaal	11.991	16.304	53.408	81.703

Verdisconteringsvoet

Er dient aangestipt te worden dat de voorzieningen op lange termijn systematisch verdisconteerd worden op basis van rentevoeten welke - in functie van de looptijd - als volgt geëvolueerd zijn:

	31-12-2015	31-12-2014
Van 1 tot 5 jaar	0,65%	0,45%
Van 6 tot 10 jaar	0,95%	0,81%
Boven 10 jaar	1,96%	1,45%

Voorzieningen voor geschillen en schadegevallen

Deze voorzieningen zijn aangelegd voor eventuele betalingen in het kader van geschillen zoals de bouw van de LNG-terminal in Zeebrugge (1983).

De raming van de voorzieningen gebeurt ofwel op basis van het bedrag van de ingediende claims, ofwel op basis van het geraamde bedrag van het gelopen risico.

Voorzieningen voor milieu en wederin staatstelling van sites

Deze voorzieningen dekken in hoofdzaak uitgaven ter bescherming, sanering en wederin staatstelling van sites die momenteel worden gesloten.

Die voorzieningen worden aangelegd in overeenstemming met de regionale milieuwetgeving in België en de Gaswet. Voor de uitvoering van de werkzaamheden in kwestie moeten actieplannen worden uitgewerkt en diverse studies worden verricht in samenwerking met de verschillende beleidsniveaus en de daartoe opgerichte instellingen.

Toelichting 27. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Beschrijving van de voornaamste pensioenregelingen en aanverwante voordelen

In België worden de rechten van het personeel uit de elektriciteits- en gasector bij collectieve overeenkomsten geregeld.

Toegezegde pensioenregelingen

Deze overeenkomsten, van toepassing op het gebaremiseerd personeel dat voor 1 juni 2002 werd aangeworven en op het kaderpersoneel dat voor 1 mei 1999 werd aangeworven, geven de aangeslotenen de mogelijkheid om van een kapitaal te genieten dat volgens een formule berekend wordt die rekening houdt met het jaarsalaris aan het einde van de loopbaan en de verworven anciënniteit bij pensionering. Het gaat hier om toegezegde pensioenregelingen.

De verplichtingen die uit die pensioenregelingen voortvloeien, worden gefinancierd bij verschillende pensioenfondsen die zijn opgezet voor de Elektriciteits- en Gasector en bij verzekeringsmaatschappijen.

De pensioenplannen worden gefinancierd door werknemers- en werkgeversbijdragen. De werkgeversbijdragen worden jaarlijks bepaald op basis van een actuariële waardering. De bedoeling ervan is om ervoor te zorgen dat aan de wettelijke verplichtingen inzake minimumfinanciering wordt voldaan en dat de financiering van de pensioenuitkeringen op lange termijn gewaarborgd is.

Andere personeelsvoordelen op lange termijn

De groep Fluxys Belgium kent ook brugpensioenregelingen toe en verleent andere voordelen na uitdiensttreding, zoals de terugbetaling van medische kosten en tariefverminderingen, alsook andere voordelen op lange termijn (anciënniteitspremies). Die voordelen worden niet allemaal voorgefinancierd.

Toestand van de financiering van toegezegde pensioenregelingen

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2015	2014	2015	2014
Actuele waarde van de verplichtingen uit toegezegde pensioenregelingen	-126.627	-143.198	-55.088	-60.578
Reële waarde van de activa	146.340	151.332	0	0
Financiële toestand van de regelingen	19.713	8.134	-55.088	-60.578
Impact op de minimale vereiste financiering / impact van de plafonnering van de activa	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Netto toestand van de toegezegde regelingen	19.713	8.134	-55.088	-60.578
Waarvan activa	27.939	18.425	0	0
Waarvan passiva	-8.226	-10.291	-55.088	-60.578

* De pensioenen omvatten eveneens niet-voorgefinancierde verplichtingen inzake brugpensioen en voortijdig vertrek.

** De rubriek 'Andere' bevat de anciënniteitspremies evenals andere voordelen na de tewerkstelling (terugbetaling van medische kosten en tariefvoordelen).

Mutaties in de actuele waarde van de verplichtingen uit hoofde van toegezegde regelingen

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2015	2014	2015	2014
Bij het begin van de periode	-143.198	-129.483	-60.578	-44.435
Kost van de geleverde diensten	-4.198	-3.805	-2.161	-1.811
Kosten van brugpensioenering	12	-731	0	0
Financiële kost (-) / opbrengst (+)	-2.008	-3.774	-856	-1.490
Bijdragen van de werknemers	-305	-297	0	0
Wijzigingen in de demografische veronderstellingen	2.806	4.102	-618	-4.181
Wijzigingen in de financiële veronderstellingen	6.588	-17.623	2.345	-11.094
Ervaringsaanpassingen	4.775	2.485	5.207	667
Kost van verstreken diensttijd	0	0	0	0
Betaalde prestaties	8.901	5.928	1.573	1.766
Andere				
Aan het eind van de periode	-126.627	-143.198	-55.088	-60.578

Mutaties in de reële waarde van de activa van de pensioenplannen

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2015	2014	2015	2014
Bij het begin van de periode	151.332	139.528	0	0
Interestinkomsten	2.119	4.127	0	0
Rendement der activa van de pensioenplannen (uitgezonderd netto intrestopbrengsten)	-3.672	7.228	0	0
Werkgeversbijdragen	5.157	6.080	1.573	1.766
Werknemersbijdragen	305	297	0	0
Betaalde vergoedingen	-8.901	-5.928	-1.573	-1.766
Andere	0	0	0	0
Aan het eind van de periode	146.340	151.332	0	0
Werkelijk rendement van de pensioenplannen	-1.553	11.355	0	0

In resultaat geboekte pensioenkosten

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2015	2014	2015	2014
Kost				
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	-4.198	-3.805	-2.161	-1.811
Kosten van vervroegde pensionering	12	-731	0	0
Kost van verstreken diensttijd	0	0	0	0
Actuariële winst/(verlies) op de andere lange termijn personeelsbeloningen	0	0	2.375	-4.725
Netto rentekosten op de netto voorziening voor personeelsverplichtingen				
Rentekosten	-2.008	-3.774	-856	-1.490
Rendement op activa van de pensioenplannen	2.119	4.127	0	0
In het resultaat opgenomen kosten van toegezegde regelingen	-4.075	-4.183	-642	-8.026

Actuariel verlies (winst) opgenomen in de andere componenten van het totaalresultaat

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2015	2014	2015	2014
Veranderingen in demografische veronderstellingen	2.806	4.102	-618	-4.181
Veranderingen in financiële veronderstellingen	6.588	-17.623	-30	-6.369
Ervaringsaanpassingen	4.775	2.485	5.207	667
Rendement op de activa van de pensioenplannen (exclusief rentebaten)	-3.672	7.228	0	0
Actuariel verlies (winst) opgenomen in de andere componenten van het totaalresultaat	10.497	-3.808	4.559	-9.883

Overzicht van de toegezegde pensioenregelingen volgens het type deelnemer

In duizenden euro's	2015	2014
Actieve deelnemers	-149.275	-167.172
Niet-actieve deelnemers met uitgestelde voordelen	-3.446	-2.918
Gepensioneerden en begunstigen	-28.994	-33.686
Totaal	-181.715	-203.776

Overzicht van de toegezegde pensioenregelingen per voordeel

In duizenden euro's	2015	2014
Pensioenen en overlijdens	-126.627	-143.198
Andere vergoedingen na einde loopbaan (gezondheidszorg en tarifaire voordelen)	-34.255	-38.154
Anciënniteitspremies	-20.833	-22.424
Totaal	-181.715	-203.776

Voornaamste toegepaste actuariële veronderstellingen

	2015	2014
Verdisconteringsvoet	1,96%	1,45%
Verwachte gemiddelde loonstijging *	2,00%	2,00%
Verwachte inflatie	1,75%	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten	2,75%	2,75%
Verwachte stijging van de tarifaire voordelen *	1,75%	1,75%
Verwachte gemiddelde pensioenleeftijd	63	62
Sterftetabel	IABE prospectief	MR/FR aangepast op basis van de ervaring uit het verleden
Levensverwachting uitgedrukt in jaren:		
Voor een 65-jarige op balansdatum		
- Man	20	22
- Vrouw	24	22
Voor een 65-jarige binnen 20 jaar		
- Man	22	22
- Vrouw	26	22

* Exclusief inflatie

Beschrijving van de voornaamste actuariële risico's

In het kader van de toegezegde pensioenregelingen wordt de groep blootgesteld aan risico's verbonden met genomen actuariële hypothesen op het vlak van investeringen, rentevoeten, levensverwachtingen en salarisevoluties.

De actuele waarde van verplichtingen met betrekking tot toegezegde pensioenregelingen wordt vastgelegd, gebruik makend van een verdisconteringsvoet gebaseerd op obligaties van hoge kwaliteit.

Ieder jaar wordt de verdisconteringsvoet, gebruikt voor het berekenen van de financiering van de pensioenverplichtingen en de minimale financiële vereisten, vergeleken met het verwachte rendement van de dekkingsactiva. Dat laatste wordt bekomen, vertrekkend van de risicoloze rentevoeten op de financiële markten op balansdatum, de risicopremies voor elke categorie van activa in portefeuille en hun overeenkomstige volatiliteit. Indien het verwachte rendement lager is dan de verdisconteringsvoet wordt die laatste verlaagd.

De hypothesen betreffende de salarisstijgingen, de inflatie, de personeelsbewegingen en de verwachte gemiddelde pensioenleeftijd worden vastgelegd op basis van historische statistieken van de maatschappij. De gebruikte sterftetabellen zijn die gepubliceerd door het IABE (Instituut van Actuarissen in België).

De toegezegde pensioenregelingen vertonen een overschot van de dekkingsactiva tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de geschatte verplichtingen van de groep op 31-12-2015. Dat bedrag werd bijgevolg op het actief van de balans overgeboekt naar de rubriek 'Andere niet-courante activa' en 'Andere courante activa.' Die overschotten zullen geleidelijk worden verrekend met een verlaging van de toekomstige te storten bijdragen.

De reële waarde van de activa van de plannen is volgens volgende belangrijke categorieën onderverdeeld

	2015	2014
Beursgenoteerde participaties	78,62%	82,29%
Aandelen - Eurozone	17,33%	16,33%
Aandelen - niet-Eurozone	13,72%	13,40%
Staatsobligaties - Eurozone	5,00%	4,84%
Andere obligaties - Eurozone	33,16%	38,25%
Andere obligaties - niet-Eurozone	9,41%	9,47%
Niet beursgenoteerde participaties	21,38%	17,71%
Verzekeringscontracten	1,91%	0,00%
Onroerende goederen	3,91%	4,18%
Kas en kasequivalenten	2,48%	0,83%
Andere	13,08%	12,70%
Totaal (in %)	100,00%	100,00%
Totaal (in duizenden euro's)	146.340	151.332

Sensitiviteitsanalyse

Impact op de verplichtingen betreffende de toegezegde pensioenregelingen	In duizenden euro's Toename(-) / Afname (+)
Toename van de verdisconteringsvoet (0,5%)	10.533
Toename van de gemiddelde loonstijging – zonder inflatie (0,5%)	-5.213
Stijging van de inflatievoet (0,25%)	-11.914
Stijging van de gezondheidszorg (1%)	-4.004
Toename van de tarifaire voordelen (0,5%)	-1.201
Stijging van de levensverwachting van gepensioneerden (1 jaar)	-1.414

Gewogen gemiddelde duur van de verplichtingen inzake toegezegde regelingen

	2015	2014
Gewogen gemiddelde duur van de verplichtingen inzake toegezegde regelingen	13	12

De gewogen gemiddelde duur van de verplichtingen met betrekking tot toegezegde regelingen is ongeveer 13 jaar. Die plannen zijn afgesloten, wat de relatieve korte duur verklaart.

Raming van de verwachte te storten bijdragen voor de toegezegde regelingen

	In duizenden euro's
Verwachte bijdrage in 2016	5.179

Toegezegde bijdrageregelingen

Het 'gebaremiseerd' personeel, in België aangeworven sinds 1 juni 2002, het 'kaderpersoneel', aangeworven sinds 1 mei 1999 evenals de directieleden genieten van pensioenregelingen met vaste bijdragen.

De pensioenplannen worden gevormd door de bijdragen van de werknemers en werkgevers. De bijdragen van de werkgevers zijn een veelvoud van de bijdragen van de werknemers. De verplichtingen welke voortvloeien uit die pensioenplannen worden gefinancierd bij diverse pensioenfondsen opgericht voor de sector Elektriciteit en Gas en bij verzekeringsmaatschappijen voor de bijdragen van de werknemers.

De activa van de pensioenfondsen zijn verdeeld over de volgende diverse risicocategorieën:

- *Low risk*: de verplichtingen van de eurozone en/of van hoge kwaliteit.
- *Medium risk*: spreiding van de risico's over obligaties, converteerbare obligaties, onroerende goederen en eigen vermogensinstrumenten.
- *High risk*: eigen vermogensinstrumenten, onroerende goederen, ...
- *Dynamic Asset Allocation*: snelle aanpassing van de portefeuillestructuur in functie van specifieke gebeurtenissen teneinde de verliezen in de stressperiodes te beperken.

De Belgische wetgeving verplicht de werkgever de minimale rendementspercentages te waarborgen voor de regimes met vastgelegde bijdragen. Die percentages verschillen naargelang van de op de markt vastgestelde percentages.

De door de werkgever minimale gegarandeerde rendementen zijn:

- Voor premies betaald sinds 01/01/2016 is het minimale rendement variabel in functie van de OLO-rente, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de huidige koers werd het gegarandeerd minimumrendement in eerste instantie vastgelegd op 1,75%.
- Voor premies betaald tot 31/12/2015 is een minimaal rendement van 3,25% voor de werkgeversbijdragen en 3,75% voor de werknemersbijdrage van toepassing tot die datum.

De boekhoudkundige methode die door de groep wordt gebruikt om de regelingen van 'toegezegde bijdragen' met gegarandeerd minimumrendement te waarderen is identiek aan de methode gebruikt voor de regelingen 'toegezegde pensioenregeling' (zie Toelichting 2.16).

Omschrijving van de voornaamste risico's

De pensioenregelingen met vastgelegde bijdragen stellen de werkgever bloot aan het risico van het gewaarborgd rendement van de activa van de pensioenfondsen die geen voldoende gewaarborgd rendement bieden.

De bijdragen van de werknemers worden gestort bij verzekeringsmaatschappijen welke een minimum rendement, verhoogd met winstdeelnames, waarborgen. De huidige daling van de rentevoeten leidt de verzekeraars ertoe een verlaging van het gewaarborgd rendementspercentage te vragen; die vermindering zou het risico voor de werkgever in de materie kunnen verhogen.

Kwantitatieve analyse

Op 31-12-2015 bedragen de minimum gewaarborgde reserves van de toegezegde bijdrageregelingen met vastgelegde bijdragen 20,4 MEUR terwijl de gecumuleerde bijdragen op basis van het effectief rendement op balansdatum 22,0 MEUR bedragen.

In duizenden euro's	2015	2014
Minimum gewaarborgde reserves van de toegezegde bijdrageregelingen	20.374	13.437
Gecumuleerde bijdragen op basis van het effectief rendement op balansdatum	-21.956	-15.433
Verschil	-1.582	-1.996

Vermits de gecumuleerde reële rendementen op 31-12-2015 hoger zijn dan het minimum gewaarborgd rendement voor elk individueel lid werd geen voorziening aangelegd.

Raming van de verwachte te storten bijdragen voor de toegezegde bijdrageregelingen

	In duizenden euro's
Betaalde bijdrage in 2015	3.249
Verwachte bijdrage in 2016	2.556

De te betalen bijdragen voor de regimes met toegezegde bijdrageregelingen zijn afhankelijk van de loonmassa van de betrokken populatie.

Toelichting 28. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen opgenomen in de balans	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Waardering van de vaste activa	264.840	286.124	-21.284
Te ontvangen opbrengsten	3.881	4.565	-684
Reële waarde van de financiële instrumenten	489	613	-124
Voorzieningen voor personeelsbeloningen of niet-aanvaarde voorzieningen	35.448	26.325	9.123
Overige normatieve verschillen	337	379	-42
Totaal	304.995	318.006	-13.011

De uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden per fiscale entiteit gecompenseerd.

De eerste belangrijke bron van uitgestelde belastingen is het verschil tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de materiële vaste activa. Enerzijds is dat verschil toe te schrijven aan het feit dat de materiële vaste activa op de openingsbalans worden geboekt tegen de reële waarde die overeenstemt met de veronderstelde kostprijs en anderzijds aan de inboeking aan reële waarde van de activa en verplichtingen ontstaan uit de bedrijfscombinaties SEGEO en Distrigas & C° in 2008.

De volgens IAS 19 (Personeelsbeloningen) geboekte voorzieningen en de volgens de Belgische normen geboekte, maar volgens IFRS niet aanvaarde voorzieningen, vormen de andere belangrijke bron van uitgestelde belastingen.

Alle uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden geboekt, behalve de uitgestelde belastinglatenties berekend op de overgedragen resultaten van de dochterondernemingen. Die uitgestelde belastinglatenties worden voor Fluxys LNG geschat op 3 kEUR aan uitgestelde belastingverplichtingen.

Beweging van de periode	In duizenden euro's	
	Toelichting	Uitgestelde belastingen
Op 31-12-2014		318.006
Uitgestelde belastingen - Resultatenrekening	9	-18.129
Uitgestelde belastingen - Andere componenten van het totaalresultaat		5.118
Andere		0
Op 31-12-2015		304.995

Toelichting 29. Belastingverplichtingen

Belastingverplichtingen	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Te betalen belastingen en taksen	1.821	5.567	-3.746
Totaal	1.821	5.567	-3.746

De belastingvorderingen en de belastingverplichtingen worden afzonderlijk per juridische entiteit geboekt.

Toelichting 30. Kortlopende handelsschulden en overige schulden

Kortlopende handelsschulden en overige schulden	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Leveranciers	29.349	35.994	-6.645
Schulden m.b.t. sociale lasten en bezoldigingen	22.650	22.772	-122
Overige schulden	16.490	15.612	878
Totaal	68.489	74.378	-5.889

De betaling van de vervallen schulden ten aanzien van de leveranciers verklaart grotendeels de evolutie van deze rubriek.

Toelichting 31. Overige kortlopende verplichtingen

Overige kortlopende verplichtingen	In duizenden euro's		
	31-12-2015	31-12-2014	Vershil
Over te dragen opbrengsten	1.335	1.560	-225
Toe te rekenen kosten	3	5	-2
Totaal	1.338	1.565	-227

De overige kortlopende verplichtingen bevatten opbrengsten die naar het volgende boekjaar worden overgedragen en niet-ervallen te betalen kosten.

Toelichting 32. Voorwaardelijke activa en verplichtingen – rechten en verbintenissen van de groep

32.1. De geschillen

32.1.1. Geschillen met betrekking tot de petroleumactiviteit

Op grond van een op 9 november 1979 ondertekende overeenkomst heeft de Belgische Staat aan Fluxys Belgium NV (voorheen Distrigas) de opdracht gegeven te onderhandelen met het Koninkrijk Saoedi-Arabië over de aankoop van ruwe olie. Fluxys Belgium NV (voorheen Distrigas) heeft die opdracht aanvaard op voorwaarde dat de Belgische Staat zich borg stelde voor de dekking van alle daarmee gepaard gaande kosten, verliezen en risico's die inherent zijn aan de opdracht.

Naar aanleiding van de beslissing om de petroleumactiviteit stop te zetten, werden gerechtelijke stappen ondernomen tegen de Belgische Staat en Fluxys Belgium NV (voorheen Distrigas).

Het risico dat Fluxys Belgium NV (voorheen Distrigas) loopt, wordt gedekt door de waarborg van de Belgische Staat (Koninklijk Besluit van 3 februari 1981 – Belgisch Staatsblad van 17 februari 1981) en overeenkomstig het contract dat op 9 november 1979 werd afgesloten tussen de Belgische Staat en Fluxys Belgium NV (voorheen Distrigas) en de brief van 30 december 1983 van de Ministers van Financiën en Economische zaken.

32.1.2. Overige geschillen

Winstbelastingen

De administratie der belastingen heeft berichten tot wijziging verstuurd omtrent het aanslagjaar 2005. De inkohieringen hiervan werden ontvangen voor een bedrag van 527 kEUR en hebben geleid tot een betaling op de vervaldag. Die werden door Fluxys Belgium evenwel betwist en werden niet ten laste van het resultaat genomen. De groep verwacht ter zake in 2016 een positieve afloop gezien de overige betrokken jaren in 2014 werden terugbetaald.

Ghislenghien

Zoals aangekondigd sinds 2011 heeft Fluxys Belgium, in onderling akkoord met de verzekeringsmaatschappijen en de overige betrokken partijen, de private slachtoffers van het ongeval te Ghislenghien in 2004 definitief vergoed. Hoewel het grootste deel van de slachtoffers vergoed werd in 2012 werden enkele dossiers in het afgelopen boekjaar afgesloten terwijl andere in de komende maanden zullen worden afgesloten. Fluxys Belgium evalueert die dossiers naar mate hun evolutie. Geen enkele betrouwbare inschatting kan in het huidig stadium worden gemaakt. Bijgevolg werd geen voorziening aangelegd op 31-12-2015.

Vordering met betrekking tot de 'Open Rack Vaporizer'

Een vordering ter compensatie van bijkomende werken werd ingesteld door een leverancier in het kader van de investering 'Open Rack Vaporizer' door Fluxys LNG. Die laatste betwist de vordering en een expert werd aangesteld teneinde het dossier te evalueren. Geen enkele betrouwbare inschatting kan in het huidige stadium worden gemaakt. Bijgevolg werd geen voorziening aangelegd op 31-12-2015.

Overige zaken in beroep

Andere gerechtelijke procedures in verband met de exploitatie van onze installaties zijn aanhangig, maar de potentiële impact daarvan is verwaarloosbaar.

32.2. Goederen en waarden gehouden voor rekening en in naam van derden maar ten bate en op risico van ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen

In het kader van haar activiteiten beheert de groep Fluxys Belgium aardgas dat toebehoort aan haar klanten, zowel in de opslaginstallaties in Loenhout, als in de leidingen en in de tanks van de LNG-terminal in Zeebrugge.

32.3. Ontvangen zekerheden

De bankwaarborgen in het voordeel van de groep bevatten enerzijds waarborgen ontvangen van aannemers in het kader van de goede uitvoering van de werkzaamheden die ze vervullen en anderzijds bankwaarborgen ontvangen van klanten. Per 31-12-2015 bedragen die ontvangen zekerheden 126.001 kEUR.

32.4. Zekerheden door derden gesteld voor rekening van de onderneming

De huurwaarborgen gesteld in het voordeel van de eigenaars van in België gelegen panden die door de groep worden gehuurd, bedragen 59 kEUR per 31-12-2015.

Per 31-12-2015 werden nog andere zekerheden opgebouwd ten belope van 2.136 kEUR.

32.5. Langlopende huurovereenkomsten en verbintenissen tot terbeschikkingstelling

Ten behoeve van haar activiteiten had Fluxys Belgium langlopende huurovereenkomsten ondertekend waarvan de toekomstige minimumbetalingen 528 kEUR bedroegen per 31-12-2015. Die huurovereenkomsten werden in 2015 niet verlengd.

De groep Fluxys Belgium beschikt tevens over verbintenissen tot terbeschikkingstelling van sites door derden (met inbegrip van de domaniale concessies) waarop installaties van de groep zijn gebouwd. Die overeenkomsten vervallen tussen 2017 en 2112.

32.6. Verbintenissen in het kader van de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT)

De leasingovereenkomst betreffende IZT voorziet een koopoptie voor de lessee (leasingnemer) op datum van 1-10-2018 ten belope van 4.593 kEUR. In het kader van die verrichting werden rechten van opstal toegekend.

32.7. Verbintenissen in het kader van de 'capacity subscription agreement' overeenkomsten

De capaciteitsonderschrijvende contracten (*Capacity Subscription Agreements* of CSA) die met de gebruikers van de LNG-terminal in Zeebrugge werden afgesloten, voorzien in de terbeschikkingstelling van 1.161 aanmeervensters (*slots*) van 2016 tot 2027.

32.8. Verbintenissen jegens de Europese Investeringsbank (EIB) en in het kader van financieringen

De groep Fluxys Belgium heeft financieringscontracten afgesloten met de Europese Investeringsbank (EIB). Die leningen omvatten contractuele clausules (*financial covenants*) aan dewelke werd voldaan door de groep per 31-12-2015. Die leningen bevatten eveneens een clausule *Pari Passu*, net als de obligatieleningen.

32.9. Andere toegezegde en ontvangen verbintenissen

De groep Fluxys Belgium heeft andere verbintenissen toegezegd of ontvangen, maar de mogelijke impact ervan is te verwaarlozen.

Toelichting 33. Financiële instrumenten

Principes voor het beheer van de financiële risico's

In het kader van zijn beleid is de groep Fluxys Belgium blootgesteld aan kredietrisico's en risico's verbonden aan de tegenpartij, liquiditeits- en interestrisico's, wisselrisico's en marktrisico's. Die risico's kunnen de activa en de verplichtingen van de groep beïnvloeden.

De administratieve organisatie, de beleidscontrole en de financiële rapportering verzekeren te allen tijde de follow-up en het beheer van de risico's.

De groep mag financiële instrumenten uitsluitend gebruiken met het oog op dekkingsdoeleinden en niet met speculatieve of onderhandelingsdoeleinden. Alle tussenkomsten en transacties die de groep uitvoert, hebben als doel tegemoet te komen aan de liquiditeitsbehoeften. Geen enkele transactie kan als enige motivatie een speculatieve winst tot doel hebben.

Beleid inzake thesauriebeheer

De thesaurie van de groep Fluxys Belgium wordt beheerd in het kader van een algemeen beleid dat door de raad van bestuur werd goedgekeurd.

Dat beleid voorziet in de beleggingen van thesaurieoverschotten bij Fluxys Finance NV in het kader van de overeenkomsten inzake *cash pooling*. Ter herinnering, Fluxys Finance is de vennootschap waarin het beheer van de geldmiddelen en de financiering van de groep Fluxys wordt gecentraliseerd.

Het doel van het beleid is om de thesaurieposities binnen de groep te optimaliseren. Die verrichtingen gebeuren op basis van een vergoeding tegen marktconforme voorwaarden.

Het financieel beleid van de groep preciseert dat de thesaurieoverschotten, behalve deze die hierboven worden aangehaald, worden belegd, hetzij bij eersterangs financiële instellingen, hetzij onder de vorm van financiële instrumenten uitgegeven door ondernemingen met een notering van hoog niveau, hetzij in financiële instrumenten van emittenten waarvan de meerderheid van de aandeelhouders publiek is of die aanspraak kunnen maken op de waarborg van een Europese lidstaat. Die externe beleggingen worden voor concurrentie opengesteld zowel op niveau van het aanbod als op het niveau van de producten en worden in voldoende mate gediversifieerd om de concentratie van risico's verbonden aan de tegenpartij te vermijden. Die beleggingen worden permanent opgevolgd en maken geval per geval het voorwerp uit van een risicoanalyse.

Per 31-12-2015 bedragen de lange en korte termijngeldbeleggingen, de geldmiddelen en kasequivalenten 471.594 kEUR tegenover 696.637 kEUR op 31-12-2014. De lening die in 2015 werd aangegaan door Fluxys LNG, bestemd voor de financiering van de vereiste investeringen voor de overslagdiensten, en de uitgifte van de private obligatielening in 2014 verklaren het tijdelijk gestegen niveau van de geldbeleggingen en geldmiddelen van de groep op het einde van de respectieve periode.

Kredietrisico's en risico's verbonden aan de tegenpartij

De groep evalueert systematisch de financiële draagkracht van zijn tegenpartijen en past een strikt opvolgingsbeleid toe van zijn vorderingen. In het kader van zijn beleid inzake risico's verbonden aan de tegenpartij, onderwerpt de groep zijn potentiële klanten of leveranciers voorafgaandelijk aan een gedetailleerde financiële analyse (liquiditeit, solvabiliteit, rentabiliteit, reputatie en risico's). De groep doet beroep op interne en externe informatiebronnen zoals officiële analyses door gespecialiseerde ondernemingen (Moody's, Standard & Poor's en Fitch). Die laatste evalueren de ondernemingen in functie van het risico en kennen hen een standaardnotering (rating) toe. De groep doet eveneens beroep op databanken met algemene, financiële en marktinformatie om zijn dossier over de potentiële klant of leverancier te vervolledigen. Daarenboven kan de groep van de mogelijkheid, waarover hij in het merendeel van zijn activiteiten beschikt, gebruik maken om aan zijn tegenpartijen, op contractuele basis, een waarborg te vragen hetzij in de vorm van een bankwaarborg hetzij door een storting in geld. Op die manier beperkt de groep zijn blootstelling aan kredietrisico's zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van concentratie van klanten.

Met het oog op het concentratierisico valt op te merken dat drie klanten voor 61% aan de bedrijfsopbrengsten bijdragen.

Wisselrisico

De activiteiten van de groep zijn hoofdzakelijk uitgedrukt in €.

In het kader van onze politiek moeten alle posities in vreemde munten principieel gedekt zijn. Residuele posities mogen voor korte perioden open blijven op voorwaarde dat ze op de belangrijkste munteenheden betrekking hebben en voor zover de som van die posities globaal de tegenwaarde van 1 MEUR niet overschrijdt.

Een sensibiliteitsanalyse is dus niet relevant voor het risico dat inherent is aan die financiële instrumenten.

Rentevoetrisico

De schuldenlast van de groep bestaat hoofdzakelijk uit leningen met vaste rentevoet waarvan het saldo 1.351.789 kEUR bedraagt op 31 december 2015 en die tussen 2016 en 2034 vervallen. Het saldo van de leningen met vaste rentevoet bedroeg 1.473.369 kEUR op 31-12-2014.

De rentedragende verplichtingen van de groep bevatten bovendien overige financieringen en verplichtingen die aangewend moeten worden binnen het regelgevende kader. Zoals beschreven in Toelichting 25, dragen die verplichtingen voor een deel rente aan een rentevoet op 10 jaar en aan de gemiddelde Euribor rentevoet op 1 jaar voor het saldo. De groep loopt geen rentevoetrisico's op dat niveau.

Een sensitiviteitsanalyse is daarom niet representatief voor het risico dat inherent verbonden is aan die financiële instrumenten.

Besluit: de blootstelling van de Fluxys Belgium groep aan het rentevoetrisico is zeer beperkt.

Liquiditeitsrisico

Het beheer van het liquiditeitsrisico is essentieel vermits een maximale liquiditeit en de aanwending van de thesaurie een belangrijk objectief vormen binnen de groep Fluxys Belgium. Het bedrag van de beleggingen en de beleggingstermijn dekken in de mate van het mogelijke de termijnplanning van de thesauriebehoeften, rekening houdend met exploitatierisico's.

Het overzicht van de looptijd van de rentedragende passiva wordt weergegeven in Toelichting 25.

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum.

De belangrijkste financiële instrumenten bestaan uit financiële en commerciële vorderingen en schulden, termijnbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten.

De tabel hierna bevat de toestand van de financiële instrumenten op 31 december 2015:

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum		In duizenden euro's		
31-12-2015	Categorieën	Boekwaarde	Reële waarde	Niveaus
I. Vaste activa				
Overige financiële activa	1 & 2	48.624	48.624	1 & 2
Vorderingen uit financiële lease	1	12.805	12.805	2
Leningen en vorderingen	1	4.218	4.218	2
II. Vlottende activa				
Vorderingen uit financiële lease	1	3.836	3.836	2
Handels- en overige vorderingen	1	77.237	77.237	2
Geldbeleggingen	1 & 2	96.487	96.487	1 & 2
Geldmiddelen en kasequivalenten	1 & 2	327.061	327.061	1 & 2
Totaal der financiële instrumenten op het actief		570.268	570.268	
I. Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	1	1.778.934	1.799.926	2
II. Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	1	73.329	73.329	2
Handels- en overige schulden	1	68.489	68.489	2
Totaal der financiële instrumenten op het passief		1.920.752	1.941.744	

De categorieën stemmen overeen met volgende financiële instrumenten:

1. Financiële activa (inclusief leningen en vorderingen) of financiële verplichtingen tegen afgeschreven kostprijs.
2. Activa of verplichtingen tegen de reële waarde via de resultatenrekening.

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum

In duizenden euro's

31-12-2014	Categorieën	Boekwaarde	Reële waarde	Niveaus
I. Vaste activa				
Overige financiële activa	1 & 2	44.523	44.523	1 & 2
Vorderingen uit financiële lease	1	16.641	16.641	2
Leningen en vorderingen	1	8.009	8.009	2
II. Vlottende activa				
Vorderingen uit financiële lease	1	3.334	3.334	2
Handels- en overige vorderingen	1	93.832	93.832	2
Geldbeleggingen	1 & 2	411.271	411.271	1 & 2
Geldmiddelen en kasequivalenten	1 & 2	240.937	240.937	1 & 2
Totaal der financiële instrumenten op het actief		818.547	818.547	
I. Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	1	1.476.421	1.506.940	2
II. Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	1	479.794	478.701	2
Handels- en overige schulden	1	74.378	74.378	2
Totaal der financiële instrumenten op het passief		2.030.593	2.060.019	

Het geheel van de financiële instrumenten van de groep zijn van de niveaus 1 en 2 in de hiërarchie der reële waarden. De evaluatie van hun reële waarde gebeurt op geregelde tijdstippen.

Niveau 1 in de hiërarchie der reële waarden betreft termijnbeleggingen en kasequivalenten waarvan de reële waarde gebaseerd is op genoteerde waarden. Zij bestaan hoofdzakelijk uit obligaties.

Niveau 2 in de hiërarchie der reële waarden betreft de overige financiële activa en passiva waarvan de reële waarde gebaseerd is op andere gegevens welke voor de betrokken activa of passiva kunnen vastgesteld worden, hetzij direct, hetzij indirect.

De waarderingstechnieken voor de reële waarde van de financiële instrumenten van niveau 2 zijn de volgende:

- De rubrieken 'rentedragende passiva' bevatten de obligatieleningen tegen vaste rente, uitgegeven door Fluxys Belgium, waarvan de reële waarde vastgesteld wordt aan de hand van rentetarieven op actieve markten, doorgaans aangeleverd door financiële instellingen.
- De reële waarde van de overige financiële activa en passiva van niveau 2 is nagenoeg gelijk aan hun boekwaarde:
  - o hetzij omdat zij een vervaldag op korte termijn hebben (zoals commerciële vorderingen en schulden),
  - o hetzij omdat zij rente dragen tegen markttarieven op datum van afsluiting van de financiële staten.

Toelichting 34. Verbonden partijen

Fluxys Belgium en haar filialen worden gecontroleerd door de vennootschap Fluxys, zelf onder controle van Publigas.

De geconsolideerde staten omvatten de verrichtingen tussen verbonden partijen die werden geleverd door Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen aan niet in de consolidatie opgenomen verbonden of geassocieerde ondernemingen in het kader van hun normale activiteiten. Die transacties worden tegen marktconforme voorwaarden verricht en betreffen hoofdzakelijk transacties gerealiseerd met Fluxys (IT- en housing-diensten), Finpipe (leaseovereenkomst RTR), Huberator (verlening van hubdiensten), Interconnector (VK) (inspectie- en reparatiediensten), IZT (leaseovereenkomst IZT en diensten voor de inwerkingstelling en het onderhoud van de installaties), Dunkerque LNG (informaticaontwikkelingen en andere diensten), Gaz-Opale (verlening van terminallingdienst) en Fluxys Finance, de onderneming waarin het beheer van de thesaurie en financieringen van de groep Fluxys gecentraliseerd is.

Verbonden partijen

In duizenden euro's

	31-12-2015				31-12-2014			
	Joint ventures	Geassocieerde ondernemingen	Overige verbonden partijen	Totaal	Joint ventures	Geassocieerde ondernemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
I. ACTIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	0	1.656	350.045	351.701	0	0	244.049	244.049
1. Overige financiële activa	0	0	26.887	26.887	0	0	27.511	27.511
1.1. Effecten andere dan aandelen	0	0	26.887	26.887	0	0	27.511	27.511
1.2. Leningen	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Overige vaste activa	0	0	12.805	12.805	0	0	16.641	16.641
2.1. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	12.805	12.805	0	0	16.641	16.641
2.2. Overige langlopende vorderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Handels- en overige vorderingen	0	1.656	8.290	9.946	0	0	5.318	5.318
3.1. Klanten	0	1.656	4.454	6.110	0	0	1.984	1.984
3.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	3.836	3.836	0	0	3.334	3.334
3.3. Overige vorderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Geldmiddelen en kasequivalenten	0	0	302.063	302.063	0	0	194.579	194.579
5. Overige vlottende activa	0	0	0	0	0	0	0	0
II. PASSIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	0	67	257.428	257.495	0	0	20.181	20.181
1. Kort- en langlopende rentedragende verplichtingen	0	0	257.007	257.007	0	0	19.652	19.652
1.1. Leningen bij banken	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	0	0	0	19.652	19.652
1.3. Bankvoorschotten in rekening courant	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4. Overige leningen	0	0	257.007	257.007	0	0	0	0
2. Handels- en overige schulden	0	67	210	277	0	0	238	238
2.1. Handelsschulden	0	67	210	277	0	0	238	238
2.2. Overige schulden	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Overige kortlopende verplichtingen	0	0	211	211	0	0	291	291
III. TRANSACTIES TUSSEN VERBONDEN PARTIJEN								
1. Verkopen van vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Aankopen van vaste activa [-]	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dienstprestaties en levering van goederen	0	0	10.839	10.839	0	0	6.604	6.604
4. Ontvangen dienstprestaties [-]	0	0	-546	-546	0	0	-349	-349
5. Financiële resultaten	0	0	-1.609	-1.609	0	0	-1.571	-1.571
6. Vergoeding aan directieleden en bestuurders			1.781	1.781			1.884	1.884
waarvan vergoedingen op korte termijn			1.574	1.574			1.599	1.599
waarvan vergoedingen na uitdiensttreding			207	207			285	285

Toelichting 35. Gesegmenteerde informatie

Operationele segmenten

De groep Fluxys Belgium volgt zijn activiteiten op via een opdeling in de volgende segmenten: vervoers-, opslag- en terminallingactiviteiten in België, en overige activiteiten.

Die segmenten vormen de basis voor het opstellen van de gesegmenteerde informatie.

De vervoersactiviteiten bevatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met vervoer in België.

De opslagactiviteiten bevatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met de opslag in België te Loenhout.

De terminallingactiviteiten omvatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met de LNG-terminal in België te Zeebrugge.

Het segment 'overige activiteiten' bevat andere door de groep Fluxys Belgium verstrekte diensten zoals de deelneming in de IZT en ZPT terminals⁴ in België, alsook werkzaamheden voor derden.

De groep Fluxys België is in hoofdzakelijk actief in België en publiceert derhalve geen informatie per geografische sector.

Boekhoudkundige overeenkomst betreffende de transacties tussen operationele segmenten

De transacties tussen de operationele segmenten betreffen hoofdzakelijk capaciteitsreservaties door een activiteit onderworpen aan de Gaswet, bij een andere.

Hun waarde wordt bepaald op basis van de in voege zijnde gereguleerde tarieven.

Informatie omtrent de belangrijkste klanten

De belangrijkste klanten van de groep zijn de gebruikers van vervoers- en opslagdiensten en van de LNG-terminal in Zeebrugge.

---

⁴ Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT) en Zeepipe Terminal (ZPT)

Gesegmenteerde winst-en-verliesrekening per 31-12-2015

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Eliminatie tussen segmenten	Totaal
Bedrijfsopbrengsten						
Verkopen en prestaties aan externe klanten	396.963	31.552	91.259	18.233	0	538.007
Transacties met andere segmenten	7.503	6.402	3.917	7.656	-25.478	0
Verkoop van gas voor balanceren en operationele behoeften	50.337	720	7.095	525	-3.573	55.104
Overige bedrijfsopbrengsten	2.642	464	729	8.370	0	12.205
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	-3.559	2.437	-47	-2.751	0	-3.920
Aankopen van gas voor balanceren en operationele behoeften	-50.337	-720	-7.098	-462	3.573	-55.044
Diensten en diverse goederen	-97.927	-7.748	-31.747	-11.691	25.478	-123.635
Personeelslasten	-84.387	-8.607	-14.475	-4.603	0	-112.072
Overige bedrijfskosten	-14.044	-2.284	-2.114	-226	0	-18.668
Nettotoevoegingen aan de afschrijvingen	-105.292	-11.232	-25.143	-1.401	0	-143.068
Nettotoevoegingen aan voorzieningen voor risico's en kosten	144	-43	-77	2.244	0	2.268
Nettotoevoegingen aan de waardeverminderingen	-509	0	-28	0	0	-537
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten	101.534	10.941	22.271	15.894	0	150.640
Waardeverschillen op financiële instrumenten				-494		-494
Financiële opbrengsten	1.230	145	2	3.684		5.061
Financiële lasten	-49.445	-5.852	-1.463	-2.779		-59.539
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten na financieel nettoresultaat	53.319	5.234	20.810	16.305	0	95.668
Winstbelastingen						-34.572
Winst (verlies) van het boekjaar						61.096

Het operationeel resultaat vertoont tegenover 2014 een lichte stijging. Dat wordt door de volgende elementen verklaard:

- De rentetarieven, aangewend als referentie voor de berekening van het toegelaten rendement op de gereguleerde activa, zijn die van de lineaire obligaties op 10 jaar, uitgegeven door de Belgische Staat. Het gemiddelde voor het jaar 2015 (0,86%) vertoont een daling tegenover het gemiddelde voor het jaar 2014 (1,73%). Hieruit volgt een daling van het bedrijfsresultaat van 20,6 MEUR.
- Die impact wordt gecompenseerd door het gunstige effect van de efficiëntie-inspanningen, door de herwaarderingsmeerwaarden gerecupereerd bij desinvesteringen, door de financiële kosten die gedekt moeten worden door de tarieven, en door de impact van de overname van de hubactiviteiten voor de Belgische markt.

Gesegmenteerde balans per 31-12-2015						In duizenden euro's
	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Niet toegewezen	Totaal
Materiële vaste activa	1.706.283	187.649	431.528	5.082	0	2.330.542
Immateriële vaste activa	59.932	1	192	861	0	60.986
Voorraden	22.706	2.786	312	312	0	26.116
Vorderingen uit financiële lease	0	0	0	16.641	0	16.641
Nettohandelsvorderingen	58.283	2.960	3.282	8.360	0	72.885
Overige activa					530.182	530.182
						3.037.352
Rentedragende verplichtingen	1.116.663	129.369	402.000	204.231	0	1.852.263
Overige passiva					1.185.089	1.185.089
						3.037.352
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar	126.151	1.535	59.500	908	0	188.094
Investeringen in immateriële vaste activa tijdens het boekjaar	56.025	0	94	0	0	56.119

Gesegmenteerde winst-en-verliesrekening per 31-12-2014

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Eliminatie tussen segmenten	Totaal
Bedrijfsopbrengsten						
Verkopen en prestaties aan externe klanten	416.718	30.777	93.297	14.165	0	554.957
Transacties met andere segmenten	10.008	5.909	7.469	7.953	-31.339	0
Verkoop van gas voor balanceren en operationele behoeften	39.057	864	472	0	0	40.393
Overige exploitatiebaten	3.295	5.798	937	7.843	0	17.873
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	-1.869	-35	-37	-2.291	0	-4.232
Aankopen van gas voor balanceren en operationele behoeften	-39.057	-864	-3.429	0	2.955	-40.395
Diensten en diverse goederen	-117.044	-9.101	-31.463	-9.331	28.384	-138.555
Personeelslasten	-91.416	-8.855	-14.031	-3.126	0	-117.428
Overige exploitatielasten	-16.201	-1.336	-2.330	-323	0	-20.190
Nettotoevoegingen aan de afschrijvingen	-110.519	-11.329	-24.985	-433	0	-147.266
Nettotoevoegingen aan voorzieningen voor risico's en kosten	54	589	30	2.357	0	3.030
Nettotoevoegingen aan de waardeverminderingen	-1.902	0	0	0	0	-1.902
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten	91.124	12.417	25.930	16.814	0	146.285
Waardeverschillen op financiële instrumenten	122	0	0	147	0	269
Financiële opbrengsten	303	37	4	2.850	0	3.194
Financieringskosten	-44.258	-5.373	-1.797	-6.456	0	-57.884
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten na financieel nettoresultaat	47.291	7.081	24.137	13.355	0	91.864
Winstbelastingen						-31.427
Winst (verlies) van het boekjaar						60.437

Gesegmenteerde balans per 31-12-2014

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Niet toegewezen	Totaal
Materiële vaste activa	1.693.134	199.069	397.141	4.368	0	2.293.712
Immateriële vaste activa	11.721	15	204	0	0	11.940
Goodwill	0	0	0	0	0	0
Voorraden	29.296	0	522	30	0	29.848
Overige financiële vlottende activa	0	0	0	0	0	0
Vorderingen uit financiële lease	0	0	0	19.975	0	19.975
Nettohandelsvorderingen	59.958	4.087	1.308	4.755	0	70.108
Overige activa					761.355	761.355
						3.186.938
Rentedragende verplichtingen	1.494.565	138.087	139.075	184.488	0	1.956.215
Overige financiële kortlopende verplichtingen	0	0	0	0	0	0
Overige passiva	0	0	0	0	1.230.723	1.230.723
						3.186.938
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar	63.797	3.057	27.205	348	0	94.407
Investeringen in immateriële vaste activa tijdens het boekjaar	2.371	0	193	0	0	2.564

Toelichting 36. Vergoeding aan de bestuurders en de directieleden

In overeenstemming met artikel 11 van de statuten, bestaat de Raad van bestuur van Fluxys Belgium NV uit minstens 3 en maximum 24 leden, niet uitvoerende bestuurders. Daarnaast verleent het 'bijzonder aandeel' de Minister het recht twee vertegenwoordigers van de federale regering in de Raad van bestuur aan te stellen. Momenteel woont een vertegenwoordiger van de federale regering de vergaderingen van de Raad van bestuur en de vergaderingen van het Strategisch comité bij.

De gewone Algemene Vergadering heeft beslist om de emolumenten van de bestuurders en van de regeringsvertegenwoordigers vast te leggen op maximaal 360.000 EUR (waarde 01-01-2007) geïndexeerd, door de Raad van bestuur te verdelen onder haar leden, en een zitpenning van 250 EUR toe te kennen per vergadering van de Raad van bestuur en van de comités.

Artikel 17.5 van de statuten bepaalt dat de Raad van Bestuur gemachtigd is om bijzondere bezoldigingen te betalen aan een bestuurder die met bijzondere taken voor de vennootschap zou belast worden. De Raad heeft ook het recht om de reiskosten en onkosten van zijn leden terug te betalen.

De groep Fluxys Belgium heeft geen enkele lening toegekend aan de bestuurders; bovendien hebben de bestuurders geen enkele ongewone transactie met de groep uitgevoerd. Aan de bestuurders werden geen aandelen of opties op aandelen toegekend.

Voor meer details hierover verwijzen we de lezer naar het hoofdstuk 'Corporate Governance Verklaring' in het jaarverslag en naar Toelichting 34 'Verbonden partijen' voor wat betreft de uitsplitsing van de vergoedingen per categorie.

Toelichting 37. Gebeurtenissen na balansdatum

Er heeft zich na balansdatum geen enkele gebeurtenis voorgedaan die een wezenlijke impact heeft op de voorgestelde financiële staten.

IV. Verlag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde financiële staten afgesloten op 31 december 2015

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde financiële staten, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde financiële staten omvatten de geconsolideerde balans op 31 december 2015, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verlag over de geconsolideerde financiële staten – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde financiële staten van Fluxys Belgium NV (“de vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde balans bedragen 3.037.352 (000) EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 61.096 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die geen afwijking van materieel belang bevatten, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde financiële staten tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing - ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde financiële staten geen afwijking van materieel belang bevatten.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde financiële staten opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde financiële staten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde financiële staten als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geven de geconsolideerde financiële staten van Fluxys Belgium NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2015, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verlag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde financiële staten te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde financiële staten en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 4 april 2016

De commissaris
DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Gert Vanhees

3.4. Statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium NV volgens de Belgische normen

Rekening houdend met het belang van het eigen vermogen en de omzet van de moedermaatschappij binnen de geconsolideerde rekeningen, zou de gedetailleerde publicatie van de statutaire jaarrekening en haar toelichtingen grotendeels overlappen met de informatie die bij de geconsolideerde financiële staten wordt gegeven.

Conform artikel 105 van het wetboek van vennootschappen werd beslist om een ingekorte versie van de statutaire jaarrekening van de vennootschap Fluxys Belgium NV te publiceren.

De Commissaris heeft een verslag zonder voorbehoud uitgebracht over de statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium NV.

De statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium NV en het verslag van de Commissaris werden neergelegd bij de nationale Bank van België.

Ze zijn beschikbaar op de website van Fluxys Belgium (www.fluxys.com/belgium) en zijn ook op aanvraag kosteloos verkrijgbaar op het volgende adres:

Fluxys Belgium NV
Departement Communication
Kunstlaan 31 - 1040 Brussel

I. Balans

Activa	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa	2.141.468	2.089.157
Oprichtingskosten	1.720	2.082
Immateriële vaste activa	60.793	11.736
Materiële vaste activa	1.993.516	1.990.400
Financiële vaste activa	85.439	84.939
Vlottende activa	213.948	657.062
Voorraden en bestellingen in uitvoering	25.804	29.326
Vorderingen op ten hoogste één jaar	79.030	74.893
Geldbeleggingen	1.275	351.191
Liquide middelen	92.576	181.816
Overlopende rekeningen	15.263	19.836
Totaal	2.355.416	2.746.219

Passiva	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
Eigen vermogen	728.539	764.326
Kapitaal	60.272	60.272
Uitgiftepremies	38	38
Herwaarderingsmeerwaarden	530.954	583.516
Reserves	50.937	34.090
Overgedragen winst	30.924	39.668
Kapitaalsubsidies	55.414	46.742
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	38.475	34.311
Voorzieningen voor risico's en kosten	8.408	8.656
Uitgestelde belastingen	30.067	25.655
Schulden	1.588.402	1.947.582
Schulden op meer dan één jaar	1.087.006	1.081.822
Schulden op ten hoogste één jaar	182.245	548.278
Overlopende rekeningen	319.151	317.482
Totaal	2.355.416	2.746.219

II. Resultatenrekening

Resultatenrekening	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
Bedrijfsopbrengsten	551.011	553.340
Bedrijfskosten	432.755	440.947
Bedrijfsresultaat	118.256	112.393
Financiële opbrengsten	29.694	26.450
Financiële kosten	58.023	51.680
Financieel resultaat	-28.329	-25.230
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	89.927	87.163
Uitzonderlijke opbrengsten	1	4
Uitzonderlijke kosten	0	0
Uitzonderlijk resultaat	1	4
Winst van het boekjaar vóór belasting	89.928	87.167
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	2.420	1.412
Belastingen op het resultaat	-43.099	-40.794
Winst van het boekjaar	49.249	47.785
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	103	100
Te bestemmen winst van het boekjaar	49.352	47.885

III. Resultaatverwerking

Resultaatverwerking	In duizenden euro's	
	31-12-2015	31-12-2014
Te bestemmen winstsaldo	89.020	92.971
Te bestemmen winst van het boekjaar	49.352	47.885
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	39.668	45.086
Onttrekking aan het eigen vermogen	43.170	40.717
Aan de reserves	43.170	40.717
Toevoeging aan het eigen vermogen	16.950	9.704
Aan de wettelijke reserve	0	0
Aan de overige reserves	16.950	9.704
Over te dragen resultaat	30.924	39.668
Over te dragen winst	30.924	39.668
Uit te keren winst	84.316	84.316
Vergoeding van het kapitaal	84.316	84.316
Indien de hierboven vermelde verdeling wordt aanvaard en rekening houdend met de fiscale voorschriften, wordt het bedrag van het jaarlijks nettodividend vastgelegd op:	0,88€	0,90€

In 2015 werd er geen voorschot op het dividend uitgekeerd. Het te verdelen bruto eenheidsdividend voor het boekjaar 2015 bedraagt 1,20€ per aandeel (0,88€ netto). Het zal betaalbaar zijn vanaf 20 mei 2016.

IV. Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar

Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar				
				31-12-2015
Geplaatst kapitaal (in duizenden euro's)				
Per einde van het vorige boekjaar				60.272
Per einde van het boekjaar				60.272
Samenstelling van het kapitaal				
Aandelen op naam				62.212.399
Gedematerialiseerde aandelen				8.051.102
Aandeelhoudersstructuur				
Aangever	Aangifte datum	Aandelencategorie	Aantal aangegeven stemrechten	%
Fluxys	31-08-2015	B/D	63.217.100	89,97

De Belgische Staat beschikt over één bijzonder aandeel.

V. Belastingen op het resultaat

Belastingen op het resultaat	In duizenden euro's
	31-12-2015
Detail van de rubriek 670/3 *	
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	43.488
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	42.697
Geraamde belastingoverschotten	0
Geraamde belastingssupplementen	791
Belastingen op het resultaat van voorgaande boekjaren	0
Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen	0
Belastingssupplementen (geraamd of waarvoor voorzieningen zijn aangelegd)	0
Vershil tussen winst vóór belastingen en geraamde belastbare winst	
Winst vóór belastingen	89.928
Fiscale elementen	38.015
Definitief belaste inkomsten	-22.344
Verworpen uitgaven	10.250
Notionele interesten	0
Belastbare reserves	47.586
Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	103
Onttrekking aan uitgestelde belastingen	2.420
Totaal	127.943

* De regularisatie van belastingen (rekeningen 77) ten belope van -389k€ in 2015 werd niet opgenomen in deze rubriek.

VI. Sociale balans

Nr RSZ: 030012851238

Nr Paritair comité: 326

Staat van de tewerkgestelde personen

A. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

1a. Tijdens het boekjaar			
	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	822,9	700,1	122,8
Deeltijds	118,9	58,3	60,6
Totaal in voltijds equivalenten (VTE)	911,9*	743,8*	168,1*
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	1.216.517	1.041.673	174.844
Deeltijds	133.899	64.951	68.948
Totaal	1.350.416	1.106.624	243.792
Personeelskosten			
Voltijds	104.079.648	91.714.967	12.364.681
Deeltijds	10.253.007	5.467.790	4.785.217
Totaal	114.332.655	97.182.757	17.149.898
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1.585.674	1.347.823	237.851

1b. Tijdens het vorige boekjaar			
	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	961,2*	780,5*	180,7*
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1.416.410	1.156.849	259.561
Personeelskosten	114.545.224	96.217.988	18.327.236
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1.587.558	1.333.549	254.009

* in voltijdse equivalenten

2.Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

	Voltijds	Deeltijds	Totaal VTE*
a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	804	126	898,5
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	777	126	871,5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	27	0	27,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	0	0	0,0
c. Volgens het geslacht en het studieniveau			
Mannen	687	61	732,5
Lager onderwijs	0	0	0,0
Secundair onderwijs	303	29	324,7
Hoger niet-universitair onderwijs	173	14	183,9
Universitair onderwijs	211	18	223,9
Vrouwen	117	65	166,0
Lager onderwijs	0	0	0,0
Secundair onderwijs	27	22	43,4
Hoger niet-universitair onderwijs	47	34	72,5
Universitair onderwijs	43	9	50,1
d. Volgens de beroepscategorie			
Directiepersoneel	255	26	274,2
Bedienden	549	100	624,3
Arbeiders	0	0	0,0
Andere	0	0	0,0

* in voltijdse equivalenten

B. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Tijdens het boekjaar	Uitzendkrachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	5,4	0,0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	10.644	0
Kosten voor de onderneming	284.262	0

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

	Voltijds	Deeltijds	Totaal VTE *
Ingetreden			
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	23	1	23,5
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	6	1	6,5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	17	0	17,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	0	0	0,0
Uitgetreden			
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	62	1	62,8
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	50	1	50,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	12	0	12,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	0	0	0,0
c. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	19	1	19,8
Brugpensioen	0	0	0,0
Afdanking	16	0	16,0
Andere reden	27	0	27,0
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	0	0	0,0

* totaal in voltijdse equivalenten

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Mannen	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	679	143
Aantal gevolgde opleidingsuren	24.835	2.624
Nettokosten voor de onderneming	3.311.118	346.960
Waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	3.311.118	346.960
Waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	0	0
Waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	0	0
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	307	64
Aantal gevolgde opleidingsuren	4.113	748
Nettokosten voor de onderneming	408.201	69.560
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	0	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	0	0
Nettokosten voor de onderneming	0	0

RAAD VAN BESTUUR

Daniël Termont, *voorzitter van de raad van bestuur en ondervoorzitter van het strategisch comité*

Claude Grégoire, *ondervoorzitter van de raad van bestuur en voorzitter van het strategisch comité*

Marianne Basecq *

Valentine Delwart *

Hélène Deslauriers *

Mireille Deziron

André Farber *, *voorzitter van het corporate governance comité*

Andries Gryffroy

Luc Hujoel

Ludo Kelchtermans, *voorzitter van het auditcomité*

Eric Lachance

Monique Lievens *

Patrick Moenaert

Renaud Moens

Walter Nonneman *

Josly Piette

Henriette Van Caenegem *

Christian Viaene, *voorzitter van het benoemings- en vergoedingscomité*

Sandra Wauters *

Luc Zabeau

François Fontaine, *vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem*

Pascal De Buck, *voorzitter van het directiecomité en CEO, genodigde met raadgevende stem*

Het secretariaat van de raad van bestuur wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

• *Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.*

STRATEGISCH COMITÉ

Claude Grégoire, *voorzitter*

Daniël Termont, *ondervoorzitter*

Valentine Delwart

Luc Hujoel

Eric Lachance

Patrick Moenaert

Walter Nonneman

Sandra Wauters

Christian Viaene, *waarnemer met raadgevende stem*

François Fontaine, *vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem*

Pascal De Buck, *voorzitter van het directiecomité en CEO, genodigde met raadgevende stem*

Het secretariaat van het strategisch comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

AUDITCOMITÉ

Ludo Kelchtermans, *voorzitter*

Marianne Basecq

André Farber

Eric Lachance

Renaud Moens

Henriette Van Caenegem

Sandra Wauters

Het secretariaat van het auditcomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING

CORPORATE GOVERNANCE COMITÉ

André Farber, *voorzitter*
Valentine Delwart
Hélène Deslauriers
Andries Gryffroy
Monique Lievens
Henriette Van Caenegem
Luc Zabeau

Het secretariaat van het corporate governance comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

BENOEMINGS- EN VERGOEDINGSCOMITÉ

Christian Viaene, *voorzitter*
Marianne Basecq
Valentine Delwart
Hélène Deslauriers
Mireille Deziron
Luc Hujoe
Walter Nonneman

Het secretariaat van het benoemings- en vergoedingscomité wordt verzorgd door Anne Vander Schueren, Director Human Resources.

DIRECTIE VAN DE ONDERNEMING

De operationele leiding van de onderneming, inclusief het dagelijks bestuur en de vertegenwoordiging ervan ten aanzien van derden, is toevertrouwd aan het directiecomité, dat de volgende samenstelling heeft:

Pascal De Buck, Voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer
Arno Bùx, Lid van het directiecomité en Chief Commercial Officer
Paul Tummers, Lid van het directiecomité en Chief Financial Officer
Peter Verhaeghe, Lid van het directiecomité en Chief Technical Officer

Het directiecomité wordt bijgestaan door de volgende directieleden en gezamenlijk vormen ze het *executive committee*:

Huberte Bettonville, Director Commercial Regulated
Gérard Kimus, Director Planning & ICT
Anne Vander Schueren, Director Human Resources
Rafael Van Elst, Director Installations & Grid
Carlo van Eysendyck, Director Construction, Engineering & Gas Flow

Het secretariaat wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Corporate Governance Verklaring: inhoudstafel

4.1.	Evolutie in 2015	211
4.2.	Regels voor de benoeming en vervanging van de leden van de raad van bestuur en voor de wijziging van de statuten	212
4.3.	Raad van bestuur	213
4.3.1.	Samenstelling van de raad van bestuur	213
4.3.2.	Activiteitenverslag	219
4.3.3.	Overname van de Huberator-activiteiten: toepassing van artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen	222
4.4.	Comités samengesteld door de raad van bestuur	224
4.4.1.	Strategisch comité	224
4.4.2.	Auditcomité	227
4.4.3.	Benoemings- en vergoedingscomité	231
4.4.4.	Corporate governance comité	233
4.5.	Evaluatie van de raad van bestuur en de raadgevende comités	235
4.6.	Directie van de vennootschap in 2015	235
4.7.	Remuneratieverslag	237
4.7.1.	Raad van bestuur: procedures, principes en emolumenten	237
4.7.2.	Directiecomité: procedures, principes en bezoldiging	241
4.7.3.	Remuneratiebeleid voor de komende twee boekjaren	244
4.8.	Stemrechten en bijzondere zeggenschapsrechten	245
4.9.	Wettelijke of statutaire beperkingen bij overdracht van effecten	246
4.10.	Transacties en andere contractuele banden	247
4.11.	Inkoop of uitgifte van aandelen	248
4.12.	Commissaris	249

4.13.	Dochterondernemingen	249
4.14.	Openbaarmaking van belangrijke deelnemingen	249
4.15.	Risicobeheer	250
4.15.1.	Interne controle- en risicobeheersystemen	250
4.15.2.	Marktrisico	252
4.15.3.	Tegenpartijrisico	253
4.15.4.	Risico's op aantasting van de integriteit van of incidenten op het netwerk	254
4.15.5.	Beschikbaarheid, betrouwbaarheid en beveiliging van ICT	256
4.15.6.	Verzekeringen en bankgaranties	256

Fluxys Belgium heeft de Belgische Corporate Governance Code 2009 ('Code 2009') aangenomen als referentie-code. Daarnaast is eveneens regelgeving over deugdelijk bestuur van toepassing op Fluxys Belgium voorzien in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, zoals later gewijzigd ('Gaswet'), en de Europese Richtlijn 2009/73/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG ('Richtlijn'). De door Fluxys Belgium toegepaste regelgeving vindt u via internet:

- Code 2009: www.corporategovernancecommittee.be
- Gaswet: www.just.fgov.be
- Richtlijn: eur-lex.europa.eu

Fluxys Belgium past de regels voor de duurtijd van de bestuursmandaten van de Code 2009 niet toe. De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een periode van 6 jaar en niet, zoals de Code 2009 naar voor schuift, voor 4 jaar. Die duur is echter verantwoord in het licht van de technische, financiële en juridische eigenheid en complexiteit van de taken en verantwoordelijkheden die aan de netbeheerder voor aardgas worden toevertrouwd.

4.1. Evolutie in 2015

Evolutie van de samenstelling van de raad van bestuur. Tijdens de gewone algemene vergadering van 12 mei 2015 werden de mandaten van de bestuurders Luc Hujoel en Daniël Termont hernieuwd voor een periode van 6 jaar, tot aan de gewone algemene vergadering van 2021, en werden de mandaten van de bestuurders Mireille Deziron, Christian Viaene en Patrick Moenaert hernieuwd voor een periode van 1 jaar, tot aan de gewone algemene vergadering van 2016. Het mandaat van onafhankelijke bestuurder Walter Nonneman werd hernieuwd voor een periode van 6 jaar, tot aan de gewone algemene vergadering van 2021.

Renaud Moens en Eric Lachance, die voorlopig werden gecoöpteerd door de raad van bestuur van 24 september 2014, werden door dezelfde vergadering definitief verkozen als bestuurders van de onderneming. Het mandaat van Renaud Moens verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van 2016 en dat van Eric Lachance na afloop van de gewone algemene vergadering van 2017.

Daarnaast heeft de algemene vergadering van 12 mei 2015 beslist om, op voorstel van de raad van bestuur en na advies van het benoemings- en vergoedingscomité Andries Gryffroy te benoemen als bestuurder ter vervanging van Luc Janssens. Zijn mandaat eindigt na afloop van de gewone algemene vergadering van 2021.

De procedure voor hernieuwing van de mandaten en de nieuwe benoemingen bij het benoemings- en vergoedingscomité en het corporate governance comité werd nageleefd.

Wijzigingen statuten en corporate governance charter. De statuten en het corporate governance charter van Fluxys Belgium werden, naast enkele wijzigingen aan de vorm, aangepast op 12 mei 2015 ten einde ze in overeenstemming te brengen met de wet van 14 december 2005 houdende afschaffing van de effecten aan toonder.

Wijziging in de samenstelling van het directiecomité. Sinds 1 januari 2015 is Pascal De Buck aangesteld als voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer. Op 30 september 2015 heeft de raad van bestuur unaniem beslist Arno Bux aan te stellen als lid van het directiecomité en Chief Commercial Officer vanaf 1 december 2015.

4.2. Regels voor de benoeming en vervanging van de leden van de raad van bestuur en voor de wijziging van de statuten

Benoeming en vervanging van bestuurders. De bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering voor hoogstens 6 jaar en kunnen door de algemene vergadering worden ontslagen.

Artikel 11 en 12 van de statuten bepalen dat de vennootschap bestuurd wordt door een raad van bestuur bestaande uit niet uitvoerende bestuurders, die voor hoogstens zes jaar worden benoemd en door de algemene vergadering kunnen worden ontslagen. De mandaten van de aftredende bestuurders die niet herkozen zijn onmiddellijk eindigen na de gewone algemene vergadering. In geval van vacature van één of verschillende bestuurdersmandaten, kunnen de overblijvende bestuurders, met gewone meerderheid van stemmen, voorlopig in de vacature voorzien. In zulk geval zal de algemene vergadering in haar eerstvolgende bijeenkomst de definitieve benoeming doen. In geval van vacature voor het vervallen van de termijn van een mandaat, beëindigt de nieuw benoemde bestuurder het mandaat van de bestuurder die hij vervangt.

Wijziging van de statuten. De statuten van de onderneming kunnen gewijzigd worden door de algemene vergadering en worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Bij beraadslaging over een wijziging aan de statuten kan de algemene vergadering slechts geldig beraadslagen en beslissen over de wijziging aan de statuten als degenen die op de vergadering aanwezig zijn of vertegenwoordigd zijn minstens de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Er wordt geen enkele wijziging toegelaten die geen drie vierden van de stemmen haalt.

4.3. Raad van bestuur

4.3.1. Samenstelling van de raad van bestuur

Artikel 11 van de statuten bepaalt dat de raad van bestuur minstens 3 en maximaal 24 niet-uitvoerende bestuurders telt, zonder de vertegenwoordiger(s) van de federale regering mee te tellen.

Om te beantwoorden aan de voorwaarden gesteld in de Gaswet zijn minstens één derde bestuurders onafhankelijk volgens de Gaswet. Zij zijn gekozen ten dele op basis van hun kennis inzake financieel beheer, ten dele omwille van hun nuttige technische kennis en vooral op basis van hun relevante kennis van de energiesector; één derde bestuurders van een ander geslacht dan de overige leden.

Ten minste de helft van de bestuurders hebben een courante kennis van het Nederlands en ten minste de andere helft een courante kennis van het Frans.

Tevens verleent het 'bijzonder aandeel' de federale Minister voor Energie het recht twee vertegenwoordigers van de federale regering in de raad van bestuur te benoemen.

De bestuurders van de vennootschap kunnen niet tegelijkertijd lid zijn van de raad van toezicht, van de raad van bestuur, of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van een onderneming die werkzaam is in de productie of levering van aardgas, en kunnen ook geen rechten uitoefenen op zulk een onderneming.

Bestuurders

Daniël Termont *voorzitter van de raad van bestuur en ondervoorzitter van het strategisch comité*

Daniël Termont is burgemeester van de stad Gent en voorzitter van Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 1998 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Mireille Deziron *bestuurder*

Mireille Deziron is de zaakvoerder van TRigger-M. Ze werd als bestuurder aangesteld in juni 2009 op voorstel van Publigas en haar huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2016.

Claude Grégoire *bestuurder, ondervoorzitter van de raad van bestuur en voorzitter van het strategisch comité*

Claude Grégoire is burgerlijk ingenieur en gedelegeerd bestuurder van Socofe. Hij werd als bestuurder aangesteld in oktober 1994 op voorstel van Publigas. Zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2018.

Andries Gryffroy *bestuurder (sedert 12 mei 2015)*

Andries Gryffroy is Industrieel Ingenieur E.M. en master in de Marketing. Hij heeft verschillende bijscholingen gevolgd in de energiesector en ook verschillende functies uitgeoefend in die sector alvorens een ingenieurbureau gespecialiseerd in energieprojecten op te richten. Recent verkocht hij zijn onderneming en is nu consultant in techniek en energie. Hij is tevens Vlaams volksvertegenwoordiger en deelstaatsenator. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2015 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Luc Hujoel *bestuurder*

Luc Hujoel is master in economische wetenschappen. Hij is directeur-generaal van de intercommunale Sibelga en Brussels Network Operations. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2009 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Luc Janssens *bestuurder (tot 12 mei 2015)*

Luc Janssens is licentiaat in de rechten en advocaat bij Elegis – Huybrechts, Engels, Craen en vennoten in Antwerpen. Hij is tevens schepen in de gemeente Kapellen. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2008 op voorstel van Publigas en zijn mandaat liep af op de gewone algemene vergadering van mei 2015.

Ludo Kelchtermans *bestuurder, voorzitter van het auditcomité*

Ludo Kelchtermans is licentiaat Economische Wetenschappen en maakt als venoot/accountant deel uit van Foederer DFK België, een onafhankelijk kantoor van revisoren, accountants, fiscalisten en consultants. Hij is algemeen directeur van de N.V. Nutsbedrijven Houdstermaatschappij (NUHMA) en lid van het auditcomité van Aspiravi. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2012 op voorstel van Publigas. Zijn mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2020.

Eric Lachance *bestuurder*

Eric Lachance heeft een bachelordiploma handel, financiën en economie behaald aan de McGill University en is sinds 2000 erkend financieel analist. Hij is regionale directeur voor Europa bij CDPQ France S.A.S., een dochteronderneming van Caisse de dépôt et placement du Québec. Hij leidt het team dat toezicht houdt op de investeringen van Caisse in de infrastructuursector in Europa. Hij werd gecoöpteerd als bestuurder door de raad van bestuur met ingang van 24 september 2014 op voorstel van Caisse en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2017.

Patrick Moenaert *bestuurder*

Patrick Moenaert studeerde politieke en sociale wetenschappen (sociologie) aan de KUL, is ere-burgemeester van de stad Brugge, oprichter en gewezen voorzitter van de Vlaamse Centrumsteden (VMSG), en gewezen voorzitter van de intercommunale Finiwo. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 1998 en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2016.

Renaud Moens *bestuurder*

Renaud Moens behaalde een diploma handelsingenieur aan de Ecole de Commerce Solvay van de ULB. Hij is directeur-generaal van de intercommunale IGRETEC en bestuurder van Sambrinvest. Hij is eveneens lid van Publigas, Publi-T en Intermixt. Hij werd gecoöpteerd als bestuurder door de raad van bestuur van 24 september 2014 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2016.

Josly Piette *bestuurder*

Josly Piette is gegradueerde sociale arbeidswetenschappen en licentiaat economische en sociale wetenschappen. Hij is burgemeester van Bassenge, eresecretaris-generaal van CSC (Confédération des Syndicats Chrétiens) en bestuurder van Socofe en Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2009 op voorstel van Publigas. Zijn mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2020.

Christian Viaene *bestuurder, voorzitter van het benoemings- en vergoedingscomité*

Christian Viaene is handelsingenieur en licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen. Hij is directeur-generaal van de Brusselse intercommunales voor gas en elektriciteit en secretaris-generaal van Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in maart 2005 op voorstel van Publigas. Zijn huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2016.

Luc Zabeau *bestuurder*

Luc Zabeau is handelsingenieur en licentiaat handels- en financiële wetenschappen. In 2003 trad hij in dienst bij Sibelga waar hij momenteel de functie bekleedt van directeur Financiën. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2009 op voorstel van Publigas. Zijn huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2017.

Onafhankelijke bestuurders in de betekenis van de Gaswet:

Marianne Basecq *bestuurder*

Marianne Basecq is licentiate zakelijke administratie met een aanvullende opleiding openbaar beheersrecht. Ze is algemeen raadgever van de holding Socofe NV. Ze werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2007 op voorstel van Publigas. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Valentine Delwart *bestuurder*

Valentine Delwart is licentiate in de rechten en heeft een Master in Europees recht gevolgd. Ze is schepen van Sociale Zaken in Ukkel en sinds maart 2011 bekleedt ze de functie van secretaris-generaal van de Mouvement Réformateur. Ze is ook bestuurder bij de NMBS. In mei 2013 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Hélène Deslauriers *bestuurder*

Hélène Deslauriers heeft rechten gestudeerd aan de universiteit van Montréal en heeft daarna een LL.M behaald aan het University College van Londen. Ze is lid van de balie van Quebec en van de International Bar Association. Ze was gedurende 13 jaar ondervoorzitter van Bombardier Transport. In mei 2011 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2017.

André Farber *bestuurder, voorzitter van het corporate governance comité*

André Farber is doctor in de toegepaste economische wetenschappen, emeritus aan de Université Libre de Bruxelles. Hij werd aangesteld als bestuurder in december 2003 en als onafhankelijk bestuurder door de buitengewone algemene vergadering van 14 januari 2004. Zijn mandaat als onafhankelijk bestuurder werd door de raad van bestuur bevestigd op voorstel van het benoemings- en vergoedingscomité. Zijn mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2016.

Monique Lievens *bestuurder*

Monique Lievens is licentiate economische wetenschappen met een specialisatie in bedrijfseconomie. Ze is Human Resources Advisor bij de Nationale Bank van België en werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2007 op voorstel van Publigas. Haar huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Walter Nonneman *bestuurder*

Walter Nonneman is professor emeritus economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij is bestuurder van een financiële holding en van verschillende verenigingen. Hij behaalde een doctoraat in de toegepaste economische wetenschappen aan de UFSIA en studeerde aan de Harvard Graduate School of Business Administration. Walter Nonneman werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2009 op voorstel van het benoemings- en vergoedingscomité en zijn huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Henriette Van Caenegem *bestuurder*

Henriette Van Caenegem is licentiate in de rechten en was tot eind 2013 Chief Legal Officer van Tessengerlo Group, een chemische multinational met hoofdzetel in België. Zij is sindsdien ondermeer actief als onafhankelijk juridisch adviseur en projectmanager voor acquisitie- en desinvesteringsprojecten. Ze werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2006 en haar mandaat van onafhankelijk bestuurder werd bevestigd door de raad van bestuur na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2018.

Sandra Wauters *bestuurder*

Sandra Wauters heeft een Doctoraat Burgerlijk Ingenieur Scheikunde behaald aan de universiteit van Gent. Ze is momenteel werkzaam als Manager Energiebeleid bij BASF Antwerpen, en ze is verantwoordelijke voor de coördinatie binnen BASF Antwerpen m.b.t. energie- en klimaatgerelateerde thema's. In mei 2013 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Vertegenwoordiger van de federale regering

François Fontaine

François Fontaine is licentiaat in de rechten en in fiscaal recht. Hij is algemeen adviseur van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij. Hij werd op 4 februari 2009 tot vertegenwoordiger van de federale regering benoemd door de minister van Energie voor de Franse taalrol. Hij heeft bijzondere bevoegdheden zoals bepaald in de wetten van 26 juni 2002 en 29 april 1999 en de Koninklijke Besluiten van 16 juni 1994 en 5 december 2000, beschreven in artikel 21 van de statuten en in het Corporate Governance Charter. Het mandaat van François Fontaine als vertegenwoordiger van de federale regering in de raad van bestuur van Fluxys Belgium werd hernieuwd bij Koninklijk Besluit van 14 december 2012 met inwerkingtreding op 14 januari 2013.

De vertegenwoordiger van de federale regering zetelt met raadgevende stem op de vergaderingen van de raad van bestuur en het strategisch comité.

Aanwezigheid van de voorzitter van het directiecomité

Pascal De Buck was in 2015 als voorzitter van het directiecomité permanent uitgenodigd op de vergaderingen van de raad van bestuur en de raadgevende comités met raadgevende stem.

Secretariaat

Het secretariaat van de raad van bestuur wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

4.3.2. Activiteitenverslag

Onderwerpen van beraadslagingen

De leden van de raad van bestuur beogen in hun besluitvorming een consensus. De voornaamste behandelde punten zijn:

- De strategie van Fluxys Belgium en van Fluxys met inbegrip van de Europese ontwikkelingen en strategische allianties
- Het budget 2015-2016
- Het investeringsprogramma op 10 jaar (2016-2025)
- Plan op middellange termijn 2016-2024
- Het HSEQ-beleid
- Het risicobeheer
- De voorbereiding van de jaarlijkse en halfjaarlijkse rekeningen van de onderneming en haar dochterondernemingen en de persberichten over die rekeningen
- Het opstellen van het jaarlijks financieel verslag van het boekjaar 2014 en van het halfjaarlijks financieel verslag op 30 juni 2015
- Het opstellen van de tussentijdse verklaringen van 12 mei en 18 november 2015
- Projecten of het onderzoek van projecten gericht op de verdere ontwikkeling van de activiteiten in België, met onder meer:
  - o Yamal LNG
  - o Marktintegratie Belux
  - o Opslagcapaciteit

- o Leiding Alveringem-Maldegem
- o Conversie L-gas naar H-gas
- o De aanleg van de 2de steiger
- o De voornaamste infrastructuurprojecten
- De evolutie van het wettelijk en regulerend kader, met onder meer:
  - o De tarieven, het tariefvoorstel en de tariefmethodologie
  - o De regulering van Huberator, de adviezen van een comité 524 en de overdracht van algemeenheid onder bezwarende titel van de NV Huberator
  - o Opvolging van de geschillen en vorderingen ingediend om de belangen van de vennootschap te verdedigen
  - o Tariff Network Code
  - o De certificering en verwerving van de controle door de groep Fluxys van Interconnector (UK)
  - o De toekomstige regulering van de Zwitserse aardgasmarkt
  - o Het ontbreken van economische rendabiliteit van de installaties van de menger in Lillo en Loenhout
- De commerciële activiteiten, met onder meer de markt voor aardgasopslag, de vraag om vermindering van transitcapaciteit, capaciteitsreservering voor elektriciteitscentrales, de vervoerstarieven en terminalling
- De oproeping voor de gewone en buitengewone algemene vergaderingen
- De wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur en van de raadgevende comités
- De wijzigingen in de samenstelling van het directiecomité
- Wijzigingen aan de statuten
- Wijzigingen aan het corporate governance charter
- Het onderzoek van de verslagen van het strategisch comité, het auditcomité, het benoemings- en vergoedingscomité en het corporate governance comité
- Het onderzoek van het verslag van de raad van bestuur van Fluxys LNG
- De organisatie en *succession planning* binnen Fluxys Belgium
- De evaluatieprocedure van de raad van bestuur en de comités

Werking

De raad van bestuur kan slechts beraadslagen en beslissingen nemen indien ten minste de helft van de bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn. De beslissingen van de raad van bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders. In 2015 nam de raad van bestuur al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders.

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

	Deelname zittingen
Daniël Termont	6 op 6 uitnodigingen
Claude Grégoire	6 op 6 uitnodigingen
Marianne Basecq	6 op 6 uitnodigingen
Valentine Delwart	6 op 6 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	5 op 6 uitnodigingen
Mireille Deziron	4 op 6 uitnodigingen
André Farber	6 op 6 uitnodigingen
Andries Gryffroy	3 op 3 uitnodigingen
Luc Hujoel	5 op 6 uitnodigingen
Luc Janssens	1 op 3 uitnodigingen
Ludo Kelchtermans	6 op 6 uitnodigingen
Eric Lachance	6 op 6 uitnodigingen
Monique Lievens	6 op 6 uitnodigingen
Patrick Moenaert	4 op 6 uitnodigingen
Renaud Moens	6 op 6 uitnodigingen
Walter Nonneman	5 op 6 uitnodigingen
Josly Piette	6 op 6 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	6 op 6 uitnodigingen
Christian Viaene	6 op 6 uitnodigingen
Sandra Wauters	5 op 6 uitnodigingen
Luc Zabeau	6 op 6 uitnodigingen

4.3.3. Overname van de Huberator-activiteiten: toepassing van artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen

Op 7 december 2015 nam Fluxys Belgium de tradingdiensten over van zusterbedrijf Huberator (zie p. 29). Om de overdracht voor te bereiden tussen de verbonden bedrijven werd in de schoot van de raad van bestuur van Fluxys Belgium een comité opgericht van onafhankelijke bestuurders volgens artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen.

Het advies van het comité bevestigde dat de transactieprijs van €52,8 miljoen niet nadelig is voor de onderneming en haar minderheidsaandeelhouders. Op basis van dat advies gaat de raad van bestuur akkoord met de beslissing. Aan de commissaris werd gevraagd een oordeel te verlenen over de getrouwheid van de gegevens die vermeld staan in het advies van het comité van onafhankelijke bestuurders en in de notulen van de raad van bestuur.

Besluiten van het comité van onafhankelijke bestuurders. "Na onderzoek van de betrokken documentatie, rekening houdende met de adviezen van de financiële en juridische experts, en na evaluatie van de financiële gevolgen van de verrichtingen voor de vennootschap en haar aandeelhouders, besluit het comité dat de verrichting niet van die aard is de vennootschap enig onrechtmatig nadeel te berokkenen in het licht van het beleid dat de vennootschap voert.

Het comité geeft de raad van bestuur dus een positief advies met betrekking tot de bovenvermelde en voornoemde verrichting.

Het advies van het comité is gebaseerd op de informatie waarover het beschikt op datum van 23 september 2015.

Opgesteld te Brussel op 30 september 2015,
Het Comité 524"

Extract van de notulen van de raad van bestuur. "De raad van bestuur keurt het Voorstel tot Overdracht unaniem goed en verleent mandaat aan de voorzitter van het directiecomité van de maatschappij, met mogelijkheid tot subdelegatie (i) voor de ondertekening van het Voorstel tot Overdracht, (ii) om over te gaan tot de notarisatie ervan bij het notariskantoor Berquin Notarissen en geassocieerde notarissen, waarvan het kantoor gelegen is in de Lloyd Georgelaan 11 te 1000 Brussel en (iii) om over te gaan tot de indiening van dit project

bij de griffie van de bevoegde rechtbank van koophandel en de uitvoering van alle andere nodige formaliteiten.”

Oordeel van de commissaris. “In het kader van onze opdracht hebben wij volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- a) wij hebben de notulen van de raad van bestuur van 30 september 2015 bekomen en de conclusie vergeleken met de conclusie opgenomen in het advies van het comité van de onafhankelijke bestuurders;
- b) wij zijn nagegaan of de financiële gegevens die vermeld zijn in het advies van het comité van de onafhankelijke bestuurders en in de notulen van de raad van bestuur getrouw zijn weergegeven.

Op basis van bovenstaande werkzaamheden kunnen wij besluiten dat:

- a) de conclusie opgenomen in de notulen van de raad van bestuur van 30 september 2015 overeen stemt met de conclusie in het advies van het comité van de onafhankelijke bestuurders;
- b) de financiële gegevens die vermeld staan in het advies van het comité van de onafhankelijke bestuurders en in de notulen van de raad van bestuur getrouw zijn weergegeven. Dit betekent evenwel niet dat wij de transactiewaarde noch de opportuniteit van de beslissing van de raad van bestuur beoordeeld hebben.

De raad van bestuur en het comité van onafhankelijke bestuurders heeft bij haar beslissing gesteund op de omstandige verslagen van onafhankelijke financiële en juridische experts. Ons verslag kan enkel gebruikt worden in het kader van de hierboven beschreven transactie en kan niet voor andere doeleinden aangewend worden. Dit verslag heeft enkel betrekking op de gegevens die hierboven vermeld werden en niet op andere gegevens.

Diegem, 19 november 2015
De commissaris
DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Gert Vanhees

4.4. Comités samengesteld door de raad van bestuur

4.4.1. Strategisch comité

Samenstelling van het strategisch comité

Het strategisch comité bestaat uit acht niet-uitvoerende bestuurders, onder wie ten minste één derde onafhankelijk moet zijn conform de Gaswet.

Voorzitter

Claude Grégoire

Ondervoorzitter

Daniël Termont, voorzitter van de raad van bestuur

Leden

Valentine Delwart*

Luc Hujuel

Eric Lachance

Patrick Moenaert

Walter Nonneman*

Sandra Wauters*

* Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.

Vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem

François Fontaine

Genodigden met raadgevende stem

Pascal De Buck was in 2015 als voorzitter van het directiecomité permanent uitgenodigd op de vergaderingen van het strategisch comité.

Christian Viaene, bestuurder

Secretariaat

Het secretariaat van het strategisch comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het strategisch comité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur, overeenkomstig artikel 17.3 van de statuten. Het comité heeft geen beslissingsbevoegdheid, maar heeft de taak om de beslissingen voor te bereiden die ter goedkeuring aan de raad van bestuur zullen worden voorgelegd, met inachtneming van de toepasselijke wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen. In hetzelfde kader ziet het ook toe op de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur. De leden van het strategisch comité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2015 heeft het strategisch comité de volgende dossiers onderzocht:

- De strategie van Fluxys Belgium en van Fluxys met inbegrip van de Europese ontwikkelingen en strategische allianties
- Het investeringsprogramma op 10 jaar (2016-2025)
- Plan op middellange termijn 2016 -2024
- Het HSEQ-beleid
- Het budget 2015 en 2016
- Projecten of het onderzoek van projecten gericht op de verdere ontwikkeling van de activiteiten in België, met onder meer:
  - o Yamal LNG
  - o Marktintegratie Belux
  - o Opslagcapaciteit
  - o Leiding Alveringem-Maldegem
  - o Conversie L-gas naar H-gas
  - o De voornaamste infrastructuurprojecten
  - o De aanleg van de 2de steiger
- De evolutie van het wettelijk en regulerend kader, met onder meer:
  - o De tarieven, het tariefvoorstel en de tariefmethodologie Opgvolging van de geschillen en vorderingen ingediend om de belangen van de vennootschap te verdedigen
  - o Tariff Network Code
  - o De certificering en verwerving van de controle door de groep Fluxys van Interconnector (UK)
  - o De toekomstige regulering van de Zwitserse aardgasmarkt
  - o Het ontbreken van economische rendabiliteit van de installaties van de menger in Lillo en Loenhout

- o De regulering van Huberator en de overdracht van algemeenheid onder bezwarende titel van de NV Huberator
- De commerciële activiteiten, met onder meer de markt voor aardgasopslag, de vraag om vermindering van transitcapaciteit, capaciteitsreservering voor elektriciteitscentrales, de vervoerstarieven en terminalling
- Het risicobeheer
- De commerciële activiteiten en de exploitatie van het net
- Informatie in verband met exploitatie en veiligheid
- De financiële situatie van de vennootschap

Werking

De beslissingen van het strategisch comité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2015 nam het strategisch comité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage IV van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement strategisch comité (www.fluxys.com/belgium).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het strategisch comité is 6 keer bijeengekomen in 2015. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het strategisch comité in 2015 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Claude Grégoire	6 op 6 uitnodigingen
Daniël Termont	6 op 6 uitnodigingen
Valentine Delwart	4 op 6 uitnodigingen
Luc Hujoel	3 op 6 uitnodigingen
Eric Lachance	5 op 6 uitnodigingen
Patrick Moenaert	5 op 6 uitnodigingen
Walter Nonneman	6 op 6 uitnodigingen
Christian Viaene	6 op 6 uitnodigingen
Sandra Wauters	5 op 6 uitnodigingen

4.4.2. Auditcomité

Samenstelling van het auditcomité

Het auditcomité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de meerderheid onafhankelijk moet zijn. Ten minste één onafhankelijk bestuurder beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit.

Voorzitter

Ludo Kelchtermans

Leden

Marianne Basecq*

André Farber*

Eric Lachance

Renaud Moens

Henriette Van Caenegem*

Sandra Wauters*

* Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.

Deskundigheid van de onafhankelijke bestuurders van het auditcomité op het gebied van boekhouding en audit⁴

Marianne Basecq :

- Licentie in Zakelijke Administratie (handels- en beheerswetenschappen) aan de ULG, met een specialisatie in financiën en een bijkomende opleiding in consolidatie van maatschappelijke rekeningen.
- Ze is lid van verschillende auditcomités en benoemings- en vergoedingscomités.
- Ze is bestuurder bij verschillende ondernemingen in de milieusector en de sector van hernieuwbare energie.

---

⁴ In overeenstemming met het Wetboek van Vennootschappen (art. 96) moet de verantwoording van de onafhankelijkheid en deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit van ten minste één lid van het auditcomité worden opgenomen in het jaarverslag.

André Farber :

- Doctor in de toegepaste economische wetenschappen, professor emeritus aan de Université Libre de Bruxelles.
- Hij doceerde meer dan 30 jaar financiën aan de universiteit en was directeur (ad interim) van de boekhouding aan de Université Libre de Bruxelles. Daarnaast is hij voorzitter van de raad van bestuur van een Belgische bank. Hij zat hij ook het comité voor toezicht op financiële risico's voor binnen die bank en was lid van het auditcomité van de bank.

Henriette Van Caenegem:

- Licentiate in de rechten Universiteit Gent, Master of Laws (LL.M. Cantab, Cambridge)
- Als bedrijfsjurist is risicobeheer steeds één van haar kerntaken geweest en als voormalige General Counsel van UCB en Chief Legal Officer van Tessenderlo Group en projectmanager op het gebied van fusies en acquisities heeft ze een goede kennis van de financiële aspecten van het bedrijfsleven, mede door het behandelen van veelvuldige overnamedossiers.

Sandra Wauters:

- Diploma Doctoraat Burgerlijk Ingenieur Scheikunde
- In haar functie binnen Operations bij BASF Antwerpen heeft zij ervaring opgedaan op het vlak van HAZOP studies en technical risk assessments.

Secretariaat

Het secretariaat van het auditcomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het auditcomité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur met de bedoeling bijstand te verlenen aan de raad van bestuur. Dat comité heeft de bevoegdheden die de wet toekent aan een auditcomité alsook de andere bevoegdheden die hem kunnen worden toegekend door de raad van bestuur. De leden van het auditcomité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2015 boog het auditcomité zich voornamelijk over volgende onderwerpen:

- De rekeningen op 31 december 2014 en op 30 juni 2015 en de persberichten over die rekeningen (financieel gedeelte)
- Het jaarlijks financieel verslag van het boekjaar 2014 en het halfjaarlijks financieel verslag op 30 juni 2015
- De principes voor de afsluiting van de rekeningen
- De tussentijdse verklaringen van 12 mei en 18 november 2015
- Het onderzoek van de werkzaamheden van de commissaris
- Het onderzoek van het systeem van interne controle en risicobeheer
- De doelstellingen, planning en activiteiten van de interne audit voor 2015
- De interne auditplanning voor 2016
- De opvolging van de door de interne audit geformuleerde aanbevelingen in 2014
- Voorstelling van de gegevensfiches 2015 van de dochterondernemingen van Fluxys Belgium NV
- Het risicobeheer

Werking

De beslissingen van het auditcomité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2015 nam het auditcomité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage II van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement auditcomité (www.fluxys.com/belgium).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het auditcomité is 4 keer bijeengekomen in 2015. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het auditcomité in 2015 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Ludo Kelchtermans	4 op 4 uitnodigingen
Marianne Basecq	3 op 4 uitnodigingen
André Farber	4 op 4 uitnodigingen
Eric Lachance	3 op 4 uitnodigingen
Renaud Moens	4 op 4 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	4 op 4 uitnodigingen
Sandra Wauters	4 op 4 uitnodigingen

4.4.3. Benoemings- en vergoedingscomité

Samenstelling van het benoemings- en vergoedingscomité

Het benoemings- en vergoedingscomité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de meerderheid onafhankelijk moet zijn. Het comité beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van remuneratiebeleid.

Voorzitter

Christian Viaene

Leden

Marianne Basecq*

Valentine Delwart*

Hélène Deslauriers*

Mireille Deziron

Luc Hujoel

Walter Nonneman*

* Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.

Secretariaat

Het secretariaat van het benoemings- en vergoedingscomité wordt verzorgd door Anne Vander Schueren.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het benoemings- en vergoedingscomité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur om deze bij te staan in alle zaken met betrekking tot de benoeming en vergoeding van de bestuurders en de directieleden. Dat comité heeft de bevoegdheden die de wet toekent aan een remuneratiecomité alsook de andere bevoegdheden die hem kunnen worden toegekend door de raad van bestuur. De leden van het benoemings- en vergoedingscomité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2015 behandelde het benoemings- en vergoedingscomité voornamelijk volgende punten:

- Het opstellen van het ontwerp van remuneratieverslag
- Het advies over de benoeming van nieuwe bestuurders

- Het advies over de herbenoeming van (onafhankelijke) bestuurders van wie het mandaat afliep
- Het advies over de benoeming van een nieuw lid van het directiecomité
- De doelstellingen van de voorzitter en de leden van het directiecomité
- De evaluatie van de voorzitter en de leden van het directiecomité
- De aanbeveling over de bezoldiging van de voorzitter van het directiecomité (vaste en variabele bezoldiging).
- De aanbeveling over de bezoldiging van de andere leden van het directiecomité (vaste en variabele bezoldiging) op voorstel van de voorzitter van het directiecomité.
- De organisatie en *succession planning* binnen Fluxys Belgium

Werking

De beslissingen van het benoemings- en vergoedingscomité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2015 nam het benoemings- en vergoedingscomité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage III van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement benoemings- en vergoedingscomité (www.fluxys.com/belgium).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het benoemings- en vergoedingscomité is 7 keer bijeengekomen in 2015. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het comité in 2015 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Christian Viaene	7 op 7 uitnodigingen
Marianne Basecq	6 op 7 uitnodigingen
Valentine Delwart	6 op 7 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	3 op 7 uitnodigingen
Mireille Deziron	4 op 7 uitnodigingen
Luc Hujoel	6 op 7 uitnodigingen
Walter Nonneman	6 op 7 uitnodigingen

4.4.4. Corporate governance comité

Samenstelling van het corporate governance comité

Het corporate governance comité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, onder wie ten minste twee derden onafhankelijk moeten zijn overeenkomstig de Gaswet.

Voorzitter

André Farber*

Leden

Valentine Delwart*

Hélène Deslauriers*

Andries Gryffroy (*sedert 12 mei 2015*)

Luc Janssens (*tot 12 mei 2015*)

Monique Lievens*

Henriette Van Caenegem*

Luc Zabeau

* Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.

Secretariaat

Het secretariaat van het corporate governance comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het corporate governance comité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur teneinde de taken te volbrengen die krachtens de Gaswet aan dit comité zijn opgedragen.

De leden van het corporate governance comité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2015 boog het corporate governance comité zich voornamelijk over volgende punten:

- De voorbereiding van het jaarverslag 2014 van het corporate governance comité opgesteld op basis van artikel 8/3 § 5, 3° van de Gaswet

- Het advies over de herbenoeming van een onafhankelijke bestuurder van wie het mandaat afliep
- Het advies over de benoeming van een nieuw lid van het directiecomité

Werking

De beslissingen van het corporate governance comité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2015 nam het corporate governance comité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage I van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement corporate governance comité (www.fluxys.com/belgium).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het corporate governance comité is 3 keer bijeengekomen in 2015 en heeft één keer een beslissing genomen bij eenparig schriftelijk akkoord van de bestuurders, conform haar huishoudelijk reglement. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het corporate governance comité in 2015 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
André Farber	3 op 3 uitnodigingen
Valentine Delwart	2 op 3 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	0 op 3 uitnodigingen
Andries Gryffroy	2 op 2 uitnodigingen
Luc Janssens	0 op 1 uitnodiging
Monique Lievens	3 op 3 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	3 op 3 uitnodigingen
Luc Zabeau	3 op 3 uitnodigingen

4.5. Evaluatie van de raad van bestuur en de raadgevende comités

Het Corporate Governance Charter voorziet onder meer dat de raad van bestuur, onder leiding van zijn voorzitter

- regelmatig, en minstens één keer elke drie jaar, zijn eigen doelmatigheid en de efficiëntie van de beheersstructuur van de onderneming en van haar comités (grootte, samenstelling) onderzoekt en beoordeelt, en in het bijzonder de rol en de missie van de verschillende comités van de raad van bestuur;
- zijn interactie met het directiecomité jaarlijks onderzoekt, in afwezigheid van de voorzitter van het directiecomité.
- regelmatig de bijdrage van elke bestuurder onderzoekt en beoordeelt om de samenstelling van de raad van bestuur te kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden en in het kader van de herbenoemingsprocedure.

De evaluatie van de raad van bestuur en de raadgevende comités heeft plaatsgevonden in 2014 en heeft betrekking op het jaar 2013.

De jaarlijkse evaluatie van de interactie tussen de raad van bestuur en het directiecomité werd ook uitgevoerd met betrekking tot het jaar 2015.

4.6. Directie van de vennootschap in 2015

Het directiecomité van Fluxys Belgium is samengesteld uit maximaal zes leden, onder wie één voorzitter.

Pascal De Buck, Voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer
Arno Büx, Lid van het directiecomité en Chief Commercial Officer (sinds 1 december 2015)
Paul Tummers, Lid van het directiecomité en Chief Financial Officer
Peter Verhaeghe, Lid van het directiecomité en Chief Technical Officer

Het secretariaat van het directiecomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Het directiecomité is belast met het operationele en dagelijkse beheer van de onderneming met inbegrip van het beheer van de commerciële, technische, financiële, regulatoire en HR-aspecten. Het comité vergadert zo vaak ze het nodig acht en, tenzij verhinderd, wekelijks. De voorzitter roept de leden en de eventuele genodigden bijeen en legt de agenda vast. In 2015 heeft het – naast de onderwerpen die aan de raad van bestuur werden voorgelegd (zie p. 219-220) - ook bijzondere aandacht besteed aan onder meer:

- **Strategie:** objectieven 2015-2017 en balanced score cards, indicatief investeringsprogramma 2016-2025
- **Commerciële activiteiten:** opvolging van de evolutie en liquiditeit van gashandelsplaatsen ZTP en Zeebrugge Beach, analyse van de competitiviteit van de diensten, gasaankopen voor de balancerings van het netwerk, impact van het nucleair akkoord op de capaciteitsboekingen van elektriciteitscentrales op aardgas, market maker agreements voor gashandelsplaats ZTP, overdracht van leidingdelen aan Eandis en Ores opvolging van deelname aan conferenties en rondetafels
- **Finance:** jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële resultaten, efficiënt beheer van de kosten, auditbeleid, opvolging van subsidiedossiers (TEN-T), uitwerking en opvolging van het budget
- **Wettelijk en regulatorisch kader:** opvolging en implementatie van de netwerkcodes die ENTSOG opstelt, tariefvoorstel 2016-2019, regulerend kader voor hubdiensten, opvolging van de wijzigingen aan de Gaswet
- **Infrastructuur en operaties:** veiligheid van het netwerk, analyse van incidenten, bijna-incidenten en arbeidsongevallen, investeringsprojecten en bestellingen tot €20 miljoen, bekomen van de nodige vergunningen voor investeringsprojecten of exploitatie-activiteiten, stand van zaken van het uit gebruik nemen van leidingen, gebruik van drones voor het patrouilleren van leidingen, renovatie van een deel van de maatschappelijke zetel, impact van het tijdelijk verhoogde dreigingsniveau in Brussel, acties voor het verbeteren van de cybersecurity
- **Personeelsbeleid:** competentiebeheer, efficiëntieprogramma, sociale teambuildings, actualisering van de social media policy, analyse nieuwe pensioenwetgeving
- **Opvolging van de activiteiten van de dochterondernemingen**
- **Voorbereiding van de dossiers voor de raad van bestuur en de verschillende comités**

4.7. Remuneratieverslag

4.7.1. Raad van bestuur: procedures, principes en emolumenten

Het remuneratiebeleid

In het kader van de procedure voor het uittekenen van het remuneratiebeleid voor de bestuurders van Fluxys Belgium stelt het benoemings- en vergoedingscomité aanbevelingen op voor de raad van bestuur. Op basis daarvan maakt de raad van bestuur een voorstel voor het remuneratiebeleid van de bestuurders. Vervolgens wordt het remuneratiebeleid vastgelegd door de algemene vergadering.

Het remuneratieniveau

Tijdens het afgelopen boekjaar werd het remuneratieniveau van de bestuurders op hetzelfde niveau als het vorige boekjaar vastgelegd op basis van de principes die zijn opgesomd in de statuten en in het Corporate Governance Charter.

De algemene vergadering legt het totaalbedrag op jaarbasis van de emolumenten van de bestuurders en de vertegenwoordigers van de regering vast op een geïndexeerd jaarbedrag van maximaal € 360.000 (bedrag op 01-07-2007). De raad van bestuur verdeelt het totaalbedrag onder de bestuurders rekening houdend met de werklust die gepaard gaat met hun functie in de vennootschap. Bovendien wordt ook presentiegeld van € 250 per vergadering van de raad van bestuur en van de comités toegekend aan de bestuurders en de regeringsvertegenwoordiger(s).

Binnen de perken van het maximumbedrag wordt het volgende ook toegekend:

- Een geïndexeerd deel van € 8.000 (bedrag op 01-01-2006) voor de leden van de raad van bestuur en de regeringsvertegenwoordiger(s) en een extra deel wordt toegekend aan de voorzitter van de raad van bestuur;
- Een extra half deel voor de leden van de bijzondere comités (met inbegrip van de regeringsvertegenwoordiger(s) bij het strategisch comité en voor de bestuurders uitgenodigd voor de comités zonder stemrecht) en de voorzitter van het strategisch comité.

Bij onvolledige prestatie wordt voor het jaar in kwestie een verdeling *pro rata temporis* toegepast.

De bestuurders ontvangen noch prestatiegebonden vergoedingen zoals bonussen of aandelengerelateerde incentiveprogramma's op lange termijn, noch voordelen in natura of voordelen die verbonden zijn aan pensioenplannen.

Op het einde van het eerste semester wordt een voorschot op de emolumenten en presentiegelden aan de bestuurders betaald. Dat voorschot wordt berekend op basis van de geïndexeerde basisvergoeding en in evenredige verhouding met de duur van het bestuurdersmandaat in het semester. In december van het lopende jaar wordt een afrekening gemaakt.

Emolumenten van de bestuurders

Voor hun prestaties binnen de raad van bestuur en de verschillende comités van Fluxys Belgium hebben de bestuurders in 2015 de volgende bruto-emolumenten en presentiegelden ontvangen:

Naam	Brutototaal in euro
Daniël Termont	€ 26.635,48
Marianne Basecq	€ 22.658,39
Renaud Moens	€ 16.681,29
Valentine Delwart	€ 28.135,49
Eric Lachance ⁽³⁾	€ 22.408,39
Hélène Deslauriers	€ 21.158,39
Mireille Deziron	€ 16.181,29
André Farber	€ 22.408,39
Claude Grégoire ⁽¹⁾	€ 21.908,38
Andries Gryffroy (sinds 12 mei 2015)	€ 10.302,71
Luc Hujoele ⁽²⁾	€ 22.408,39
Luc Janssens (tot 12 mei 2015)	€ 5.628,58
Ludo Kelchtermans ⁽⁴⁾	€ 16.681,29
Monique Lievens	€ 16.681,29
Patrick Moenaert	€ 24.520,77
Walter Nonneman	€ 23.158,39
Josly Piette ⁽¹⁾	€ 10.954,19
Henriette Van Caenegem	€ 22.408,39
Christian Viaene ⁽⁴⁾	€ 23.658,39
Sandra Wauters	€ 22.408,39
Luc Zabeau ⁽²⁾	€ 16.681,29
François Fontaine	€ 16.681,29
Totaal	€ 430.348,85

Op vraag van enkele bestuurders wordt melding gemaakt van het feit dat ze afstand doen van hun emolumenten en presentiegelden:

- (1) Deze bestuurders deden afstand van hun emolumenten en presentiegelden ten voordele van SOCOFE.
- (2) Deze bestuurders deden afstand van hun emolumenten en presentiegelden ten voordele van Interfin.
- (3) Deze bestuurder deed afstand van zijn emolumenten en presentiegelden ten voordele van Caisse de dépôt et placement du Québec.
- (4) Deze bestuurder deed afstand van zijn emolumenten en presentiegelden ten voordele van NUHMA.

De vertegenwoordiger van de federale regering die de raad van bestuur en het strategisch comité bijwoont met raadgevende stem, is François Fontaine, van wie het mandaat werd vernieuwd bij Koninklijk Besluit op 14 december 2012 dat in werking trad op 14 januari 2013⁵.

De leden van de raad van bestuur van Fluxys Belgium hebben geen bezoldigde bestuursmandaten in andere vennootschappen uit de consolidatiekring van de vennootschap. Ter informatie, het moederbedrijf Fluxys NV heeft op 12 mei 2015 beslist om een presentiegeld toe te kennen aan de leden van de raad van bestuur per vergadering van de raad van bestuur en de comités van Fluxys NV. De heer Walter Peeraer, als gedelegeerd bestuurder en Chief Executive Officer van Fluxys NV in 2015, deed afstand van zijn presentiegelden ten voordele van Fluxys.

---

⁵ Koninklijk Besluit houdende de benoeming van de commissarissen van de federale regering in de raad van bestuur van de aangewezen beheerders, zoals bedoeld in artikel 8/3, § 1/3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

4.7.2. Directiecomité: procedures, principes en bezoldiging

Het remuneratiebeleid

In het kader van de procedure voor het uittekenen van het remuneratiebeleid voor de leden van het directiecomité van Fluxys Belgium stelt het benoemings- en vergoedingscomité aanbevelingen op voor de raad van bestuur. Op basis daarvan keurt de raad van bestuur het remuneratiebeleid van het directiecomité goed. Het benoemings- en vergoedingscomité heeft op basis van een extern benchmarkingonderzoek, de internationaal erkende HAY-methodologie, een remuneratiebeleid ontwikkeld en voorgesteld aan de raad van bestuur. In het remuneratiebeleid wordt gestreefd naar een vast basissalaris in verhouding tot het verantwoordelijkheidsniveau en in overeenstemming met het referentieloon in de algemene markt, en een variabele vergoeding als beloning voor de persoonlijke prestaties en de prestaties van de onderneming.

De leden van het directiecomité leveren prestaties voor zowel Fluxys Belgium als voor moedermaatschappij Fluxys NV. Bijgevolg wordt een deel van hun basissalaris en variabele vergoeding betaald voor hun prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys Belgium en een ander deel voor hun prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys NV.

Het remuneratieniveau

Basissalaris. De evolutie in het basissalaris is afhankelijk van de positionering van elk lid van het directiecomité ten opzichte van het referentieloon in de algemene markt en van de beoordeling van de individuele verwezenlijkingen. De HAY-methodologie (externe benchmark) wordt toegepast om het gewicht van elke directiefunctie te bepalen en een marktconforme verloning toe te kennen.

Prestatiegebonden vergoeding. De prestatiegebonden vergoeding is het resultaat van het realisatieniveau van de ondernemingsdoelstellingen en individuele doelstellingen. De ondernemingsdoelstellingen worden jaarlijks vastgelegd voor de volgende jaren in een *Management Balanced Score Card* op basis van een op lange termijn vastgelegde strategie. Uit de Management Score Card worden voor elk lid van het directiecomité individuele *Balanced Score Cards* afgeleid. In die individuele *Score Cards* staan zowel

collectieve doelstellingen, persoonlijke doelstellingen zoals de uitvoering van het investeringsplan, de veiligheidsprestaties en de financiële prestaties (deels transversaal, deels individueel), als doelstellingen met de bedrijfswaarden als leidraad. Op basis van de *Score Cards* wordt de graad van verwezenlijking van de doelstellingen voor elk lid van het directiecomité jaarlijks gemeten.

Voor de variabele vergoeding voor 2015 valt Fluxys Belgium onder de wettelijke afwijking voor wat de spreiding over meerdere jaren betreft, omdat de *on target* variabele vergoeding van de leden van het directiecomité niet hoger is dan 25% van de totale jaarlijkse vergoeding.

Bezoldiging van de leden van het directiecomité

Vaststelling van de bezoldiging. Pascal De Buck werd als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium in het boekjaar 2015 voor vorig jaar geëvalueerd door de raad van bestuur, na advies van het benoemings- en vergoedingscomité, op basis van het realisatieniveau van de doelstellingen. Het benoemings- en vergoedingscomité heeft ook een toelichting gekregen van Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium over de evaluatie van de andere leden van het directiecomité in 2015.

De raad van bestuur is samengekomen om over de bezoldiging van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de onderneming te beslissen. De raad van bestuur heeft:

- de prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys Belgium voor 2015 goedgekeurd
- het bedrag vastgelegd van de variabele bezoldiging 2015 van Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium in 2015, op voorstel van het benoemings- en vergoedingscomité, en het totaalbedrag vastgelegd van de variabele bezoldigingen 2015 van de andere leden van het directiecomité van Fluxys Belgium, op voorstel van Pascal De Buck

De bezoldiging toegekend aan de leden van het directiecomité bestaat uit

- een basissalaris,
- een prestatiegebonden verloning in functie van de realisatie van de jaarlijks vastgelegde doelstellingen (ondernemingsdoelstellingen en individuele doelstellingen),
- een pensioenplan (regeling 'vaste premies') volgens de regels die van toepassing zijn op de bedrijven in de gas- en elektriciteitssector en
- overige componenten: kosten voor verzekeringen en voor voordelen in natura, waaronder voordelen van de gas- en elektriciteitssector.

De leden van het directiecomité ontvangen geen aandelen of aandelenopties van de onderneming als onderdeel van hun basissalaris of prestatiegebonden vergoeding.

De variabele verloning voor de voorzitter van het directiecomité wordt deels in cash uitbetaald en deels gestort in de vorm van een groepsverzekering. Voor de andere leden van het directiecomité wordt de variabele verloning volledig uitbetaald in cash.

Bezoldiging toegekend aan de leden van het directiecomité in 2015:

Bezoldiging toegekend aan Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO	
Basissalaris	225.000
Variabele bezoldiging	130.500
Pensioen	80.514
Overige componenten	20.238
Totaal	456.252

Bezoldiging toegekend aan de andere leden van het directiecomité samen	
Basissalaris	342.388
Variabele bezoldiging	125.160
Pensioen	126.472
Overige componenten	47.695
Totaal	641.715

In het kader van het multi-employer contract zijn de leden in kwestie deels vergoed voor de prestaties uitgevoerd bij Fluxys Belgium en deels voor de prestaties uitgevoerd bij Fluxys.

Contractuele bepalingen. Alle leden van het directiecomité in 2015 hebben het statuut van werknemer. Voor hen past Fluxys Belgium de wet op de arbeidsovereenkomsten toe. De leden van het directiecomité oefenen onbezoldigde mandaten uit of mandaten met retrocessie naar Fluxys Belgium in andere vennootschappen van de consolidatiekring van Fluxys Belgium. Sinds 1 december 2015 is het directiecomité van Fluxys Belgium ook versterkt met Arno Bux als Chief Commercial Officer.

Wanneer zou blijken dat een bewuste fout aanleiding heeft gegeven tot onjuiste financiële gegevens en de op die basis toegekende variabele bezoldiging, zal Fluxys Belgium de fout in rekening brengen in het evaluatieproces van de betrokkene in het jaar waarin de fout wordt vastgesteld.

4.7.3. Remuneratiebeleid voor de komende twee boekjaren

Er wordt niet voorzien om het remuneratiebeleid voor de bestuurders en de leden van het directiecomité te wijzigen voor de komende twee boekjaren.

4.8. Stemrechten en bijzondere zeggenschapsrechten

De aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigt alle aandeelhouders, ongeacht wat hun categorie is. De aandeelhoudersvergadering heeft de meest uitgebreide macht om de handelingen die de vennootschap aangaan te verrichten, te verlijden of te bekrachtigen. Haar rechtsgeldig en met de vereiste meerderheid genomen beslissingen zijn bindend voor alle aandeelhouders, zelfs voor zij die afwezig zijn of hier niet mee instemmen.

Elk aandeel geeft recht op één stem. Overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994, en conform de statuten waarin die wettelijke bepalingen zijn omgezet, zijn aan het bijzonder aandeel van de Belgische staat in Fluxys Belgium bijzondere rechten toegekend, naast de gemene rechten verbonden aan alle overige aandelen. Die bijzondere rechten worden uitgeoefend door de federale minister bevoegd voor energie en kunnen als volgt worden samengevat:

- het recht om zich te verzetten tegen elke overdracht, elke zekerheidsstelling of elke verandering van bestemming van de strategische activa van Fluxys Belgium waarvan de lijst is toegevoegd aan het voormelde Koninklijk Besluit van 16 juni 1994, indien de federale minister bevoegd voor Energie van oordeel is dat deze verrichting de nationale belangen op energiegebied schaadt;
- het recht om twee vertegenwoordigers van de federale regering met raadgevende stem in de raad van bestuur en in het strategisch comité van Fluxys Belgium te benoemen;
- het recht van de vertegenwoordigers van de federale regering om binnen vier werkdagen beroep aan te tekenen bij de federale minister bevoegd voor Energie, op basis van objectieve, niet-discriminatoire en transparante criteria, zoals gedefinieerd in het Koninklijk Besluit van 5 december 2000, tegen elke beslissing van de raad van bestuur of advies van het strategisch comité van Fluxys Belgium (daaronder mee inbegrepen het investerings- en activiteitenplan alsook het bijbehorende budget) welke zij strijdig achten met de richtlijnen van 's lands energiebeleid, met inbegrip van de doelstellingen van de regering inzake de energie bevoorrading van het land. Het beroep heeft schorsende werking. Heeft de federale minister bevoegd voor Energie binnen een termijn van acht werkdagen na dit beroep de betrokken beslissing niet vernietigd, dan wordt deze definitief;
- een bijzonder stemrecht in geval van blokkering in de algemene vergadering over een aangelegenheid die de doelstellingen van het federale energiebeleid aanbelangt.

De bijzondere rechten die verbonden zijn aan het bijzonder aandeel van de Belgische staat worden vermeld in artikelen 11, 15, 17 en 21 van de statuten van Fluxys Belgium. Die rechten blijven verbonden met het bijzonder aandeel zo lang dit aandeel eigendom is van de Belgische staat en de artikelen 3 tot 5 van het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994 tot invoering ten voordele van de Staat van een bijzonder aandeel in Fluxys Belgium of de bepalingen die ze zouden vervangen, van kracht zijn.

Bovenop die wettelijke bijzondere rechten geeft het 'bijzonder aandeel' aan zijn eigenaar ook het recht om een deel te ontvangen dat honderd maal hoger ligt dan het deel dat verbonden is aan elk aandeel van categorie B en categorie D van alle uitkeringen van dividenden en alle andere uitkeringen die de vennootschap doet aan haar aandeelhouders.

4.9. Wettelijke of statutaire beperkingen bij overdracht van effecten

De volgende overdrachten van effecten zijn vrij:

- de overdrachten van aandelen, inschrijvingsrechten en afknipbare of autonome rechten die het mogelijk maken aandelen te verwerven (hierna gezamenlijk "effecten" te noemen) tussen een aandeelhouder en vennootschappen die aan hem verbonden zijn in de zin van het Wetboek van Vennootschappen;
- elke overdracht van aandelen van categorie D.

In alle overige gevallen moet de aandeelhouder die de overdracht van effecten, op welke manier dan ook, aan een andere aandeelhouder of aan een derde overweegt, de overige aandeelhouders, met uitzondering van die van categorie D en van het 'bijzonder aandeel', de mogelijkheid geven, volgens onderstaande modaliteiten, naar rata van hun deelneming, de effecten waarvan de overdracht wordt overwogen, bij voorkeur te verwerven.

De aandeelhouder die de overdracht overweegt, dient de vennootschap schriftelijk met ontvangstbewijs ter kennis te brengen van het aantal effecten dat hij voorstelt over te dragen, de naam van de cessionaris(sen) te goeder trouw benaderd alsook de door hen onherroepelijk geboden prijs en het bod aan de aandeelhouders om die effecten bij voorkeur tegen dezelfde voorwaarden te verwerven. De raad van bestuur informeert op dezelfde manier binnen twee weken de overige aandeelhouders over dit bod. Elk van de aandeelhouders beschikt over een termijn van zestig dagen vanaf de ontvangst van

bovengenoemd schrijven om de overdragende aandeelhouder en de vennootschap schriftelijk met ontvangstbewijs ter kennis te brengen of hij al dan niet kandidaat-koper is en zo ja, het aantal effecten dat hij wenst te verwerven.

Indien de aanvraag het aantal aangeboden effecten overschrijdt, zal de raad van bestuur overgaan tot een verdeling van de effecten onder de aanvragers, naar rata van de effecten die ze bezitten en binnen de perken van hun vraag.

Ingeval na afloop van bovengenoemde termijn van zestig dagen, geen aandeelhouder zijn beslissing ter kennis zou hebben gebracht de aangeboden effecten te willen kopen of indien het aantal door de aandeelhouders gevraagde effecten lager zou liggen dan het aantal aangeboden effecten, kan de aandeelhouder die zijn voornemen tot overdracht ter kennis heeft gebracht overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, de geplande overdracht realiseren met de derde vermeld in zijn kennisgeving en tegen de voorwaarden die erin vermeld zijn.

4.10. Transacties en andere contractuele banden

De bestuurders en leden van het directiecomité dienen te waken over de naleving van de wettelijke en deontologische verplichtingen in hun hoofde, inzonderheid wat belangenconflicten betreft naar luid van het bepaalde in artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen.

Het Corporate Governance Charter voorziet een procedure die van toepassing is voor transacties of andere contractuele betrekkingen tussen de bestuurders of leden van het directiecomité en de vennootschap of haar dochterondernemingen en die buiten het toepassingsgebied van artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen vallen.

Die procedure gaat als volgt:

De bestuurder of het lid van het directiecomité dient te waken over de naleving van de wettelijke en deontologische verplichtingen in zijn hoofde. Hij moet zijn privé- en beroepsaangelegenheden derwijze organiseren dat voor zover mogelijk geen situaties ontstaan waarbij in zijn hoofde een persoonlijk belangenconflict met de vennootschap of haar dochterondernemingen zou ontstaan.

Indien de bestuurder of lid van het directiecomité naar eigen inzicht twijfelt over het bestaan van een persoonlijk belangenconflict, dient hij dat kenbaar te maken aan de voorzitter van het corporate governance comité.

In geval van persoonlijk belangenconflict dient de bestuurder of het lid van het directiecomité zich uit eigen beweging terug te trekken uit het gedeelte van de zitting van de raad van bestuur waarop de kwestie aan de orde wordt gesteld en neemt hij niet deel aan de stemming, ook niet bij volmacht. Zijn stemonthouding moet met redenen worden omkleed conform het Wetboek van vennootschappen.

Indien blijkt dat er sprake is van een belangenconflict deelt de voorzitter van de raad van bestuur het onderwerp en de voorwaarden van de transactie of andere contractuele betrekking ter informatie mee aan de raad van bestuur, die ze dient goed te keuren (of ter goedkeuring door te verwijzen naar de raad van bestuur van de desbetreffende dochteronderneming) voor zover het bedrag van de afzonderlijke verrichting of van de als geheel genomen verrichtingen over een periode van drie maanden groter is dan € 25.000.

De raad van bestuur heeft gedurende het boekjaar 2015 de procedure niet moeten inschakelen.

4.11. Inkoop of uitgifte van aandelen

De statuten van Fluxys Belgium machtigen de algemene vergadering om eigen aandelen te verkrijgen, conform de wettelijke bepalingen. Geen enkele beslissing in die zin werd genomen door de algemene vergadering in 2015. Wanneer de vennootschap eigen aandelen verkrijgt met het oog op de uitkering aan haar personeel, is het besluit van de algemene vergadering evenwel niet vereist.

Ingeval het kapitaal wordt verhoogd, moeten de aandelen waarop in geld wordt ingeschreven bij voorkeur worden aangeboden aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het deel van het kapitaal door hun aandelen vertegenwoordigd. Het staat de vergadering evenwel vrij, in het belang van de vennootschap, het voorkeurrecht te beperken of op te heffen in overeenstemming met de wettelijke bepalingen.

4.12. Commissaris

Het mandaat van Deloitte CVBA, Bedrijfsrevisoren werd op de gewone algemene vergadering van 2013 hernieuwd voor een periode van 3 jaar tot de gewone algemene vergadering van 2016.

Emolumenten. De gewone algemene vergadering heeft zich uitgesproken over de jaarlijkse emolumenten van Deloitte CVBA, Bedrijfsrevisoren. Voor zijn mandaat als commissaris bij de groep Fluxys Belgium heeft Deloitte in 2015 bezoldigingen ontvangen ten belope van € 153.383. Daarnaast heeft Deloitte ook andere opdrachten uitgevoerd voor een totaalbedrag van € 14.000.

4.13. Dochterondernemingen

In het raam van de rapportering over de geconsolideerde resultaten (jaarlijks en halfjaarlijks) ziet de raad van bestuur minstens 2 keer per jaar toe op de evolutie van de activiteiten bij de dochterondernemingen. De raad van bestuur wordt ook regelmatig en punctueel geïnformeerd over belangrijke gebeurtenissen of ontwikkelingen bij die dochterondernemingen.

4.14. Openbaarmaking van belangrijke deelnemingen

Op 31 augustus 2015 werd de periodieke kennisgeving volgens artikel 74 §8 van de wet van 1 april 2007 verstuurd. Op datum van de notificatie bezat Fluxys NV 63.217.100 effecten met stemrecht in Fluxys Belgium NV. Publigas bezat geen effecten met stemrecht in Fluxys Belgium. Fluxys NV en Publigas bevestigden dat zij van 30 augustus 2013 (datum van de vorige notificatie) tot 31 augustus 2015 geen effecten met stemrecht in Fluxys Belgium hebben verworven of overgedragen.

4.15. Risicobeheer

4.15.1. Interne controle- en risicobeheersystemen

Referentiekader. Fluxys Belgium gebruikt het COSO-model (gebaseerd op ISO 31000) als referentiekader voor de interne controle en het risicobeheer. Het risicobeheerproces is een continu en cyclisch proces om op die manier de risico's steeds vollediger in kaart te brengen en beter onder controle te krijgen.

Het Risk Charter beschrijft de organisatie, het uitwerken en het beheer van het risicomangementproces van Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen. Het charter omvat de identificatie, de analyse, de evaluatie en de behandeling van de risico's om het management bij te staan in het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen. In het charter worden ook de principes, de procedures, de rollen en verantwoordelijkheden binnen het risicobeheer gedefinieerd.

Rollen en verantwoordelijkheden. De raad van bestuur bepaalt, op voorstel van het directiecomité, de mate van risico's die de onderneming bereid is te nemen, in overeenstemming met de waarden, de strategie en de fundamentele beleidslijnen. De raad van bestuur keurt dan ook het referentiekader goed voor de interne controle en het risicobeheer en beoordeelt de implementatie van het referentiekader. Het auditcomité brengt daarover advies uit aan de raad van bestuur.

Minstens één maal per jaar onderzoekt het auditcomité de systemen voor interne controle en risicobeheer die door het directiecomité worden opgezet. Op die manier vergewist het comité zich ervan dat de belangrijkste risico's op de gepaste wijze worden onderscheiden, beheerd en gecommuniceerd. De uitvoering van het risicobeheer is de verantwoordelijkheid van het directiecomité. In die hoedanigheid evalueert het directiecomité de risico's en de mitigerende maatregelen.

Fluxys Belgium heeft specifiek voor de activiteiten van interne controle een scheiding van functies georganiseerd in de processen en in de IT-systemen om het risico op fouten en fraude in de rekeningen te beperken. Daarnaast bestaan er ook een aantal controlefuncties binnen de belangrijkste departementen die op een regelmatige basis hun risico's en controles evalueren, bijsturen en rapporteren. Ook wordt een budgettaire opvolging georganiseerd op kwartaalbasis in het kader van de financiële rapportering. Die

opvolging richt zich op de vergelijking van het budget met de reële cijfers en met forecasts. De opvolging wordt opgesteld voor de hele groep en per kwartaal worden de resultaten gerapporteerd aan het directiecomité. Fluxys Belgium gebruikt SAP als systeem voor de financiële rapportering.

Fluxys Belgium stelt ook *Key Performance Indicators* (KPI) op. De belangrijkste KPI's van de onderneming zijn verbonden met de ondernemingsdoelstellingen zoals die vastgelegd zijn in de *Balanced Score Card* (onder meer op vlak van veiligheid, continuïteit van de gasstromen, marketing, marktontwikkeling, budgettair evenwicht en personeelsbeleid). Voor een aantal departementen zoals IT en Asset Management worden specifieke indicatoren opgelegd.

De onderneming past ook een *programme management* toe, dat projecten voor ze van start gaan, doorlicht op een aantal punten, zoals de aanwezigheid van een *business case*, een rendementsanalyse en de financiële impact.

Risicoregister. De geïdentificeerde risico's worden ofwel kwantitatief, ofwel kwalitatief geëvalueerd in termen van de kans van voorkomen en de ernst. Op die manier wordt het risicoprofiel van de onderneming periodiek bijgewerkt.

De risico's worden op een risicomatrix uitgezet. Fluxys Belgium onderscheidt hier drie niveaus van risico's:

- onaanvaardbare risico's zijn risico's waarvoor altijd maatregelen worden getroffen om het risico te verkleinen. Voor die categorie legt elke *business unit* een voorstel van maatregelen voor met op zijn minst een beschrijving van de te nemen acties, de inschatting van de impact op de opbrengsten en de kosten, de aanduiding van een verantwoordelijke voor de implementatie en actie-planning. Daarna wordt een eerste ronde georganiseerd van risico-identificatie, waarna een consolidatie van de risico's gebeurt. Daaropvolgend worden de maatregelen door het directiecomité goedgekeurd.
- risico's waarvoor wel maatregelen worden genomen om ze te verkleinen volgens het ALARP-principe (*as low as reasonably possible*). Dit wil zeggen de technologische middelen, de economische beperkingen en de haalbaarheid van de maatregelen zorgvuldig worden afgewogen tegen het risicoreducerend effect. De *business units* volgen de risico's van nabij op.
- risico's waarvoor geen bijkomende maatregelen worden genomen, maar waarvoor wel het principe van voortdurende verbetering geldt.

Controlemaatregelen. Het risicoprofiel zoals dat blijkt uit het risicoregister wordt vergeleken met de risicotolerantie en waar nodig worden bijkomende maatregelen getroffen met de bedoeling alle risico's binnen aanvaardbare grenzen te brengen. Die maatregelen zijn per activiteitssector vertaald in een beleid, procedures, instructies en een regelmatige evaluatie via externe en interne audits, technische audits en kwaliteitscontroles van de uitvoering van de maatregelen. Op die manier wordt het aanwezige risicobewustzijn binnen de organisatie versterkt.

Departement interne audit. Het departement Interne Audit is een onafhankelijke en objectieve borgingsafdeling binnen de Fluxys-organisatie. In zijn functie van dienstverlener aan alle managementniveaus heeft het departement tot doel om met een systematische en rigoureuze aanpak de doeltreffendheid van het risicobeheer, de risicocontrole en de governanceprocessen te evalueren en verbeteren.

Op basis van een driejaarlijks roterend auditplan wordt ieder jaar een jaarlijks auditplan opgesteld. Verschillende belanghebbenden zijn betrokken in dat planningsproces en bij de innovaties in het auditeren van de processen. De betrokkenheid van de business en van het risicobeheer in het planningsproces biedt het voordeel dat de audit wordt toegespitst op de relevante en dringende risico's en controles.

4.15.2. Marktrisico

Nieuwe marktmechanismen leiden ertoe dat klanten meer en meer op korte termijn de precieze capaciteit boeken die ze op dat moment nodig hebben. Zo worden nauwelijks nog langetermijncontracten voor vervoer en opslag afgesloten, maar vooral kortetermijncontracten (jaarcontracten of korter). Op die manier worden de investeringen in het netwerk in steeds mindere mate gedekt door langetermijncontracten en wordt het risico groter op gestrande investeringen, investeringen die niet meer voldoende door de inkomsten worden gedekt. Daarnaast kan ook de toekomstige stopzetting van de L-gasproductie in Nederland en de daaraan gekoppelde conversie van de Belgische en Franse L-gasmarkten naar H-gas ertoe leiden dat er minder doorvoercapaciteit wordt geboekt.

Die evolutie wordt bovendien nog versterkt door een dalende vraag, toegenomen competitie op doorvoerassen, een overaanbod aan LNG-invoercapaciteit in Europa, de tendens naar een verkleind aandeel gas in de energiemix, een lager verbruik als gevolg van meer energie-efficiëntie en de Europese Netwerkcodes waardoor de commerciële bewegingsvrijheid wordt beperkt en het steeds moeilijker wordt innovatieve en gediversifieerde diensten aan te bieden. Door de markt nauwkeurig op te volgen, gerichte marketingacties te organiseren, competitieve tarieven te hanteren en door zijn afschrijvingsbeleid reduceert Fluxys Belgium dat risico zoveel mogelijk. Ook de activiteiten van de zusterbedrijven in de Fluxys-groep hebben een risicobeperkend effect: hun inspanningen om de stromen in de vervoersassen stroomop- en stroomafwaarts van het Belgische net zo hoog mogelijk te houden, hebben een gunstig effect op de stromen in het Belgische net zelf.

4.15.3. Tegenpartijrisico

De groep evalueert systematisch de financiële draagkracht van zijn tegenpartijen en past een strikt opvolgingsbeleid toe van zijn vorderingen. In het kader van zijn beleid inzake risico's verbonden aan de tegenpartij, onderwerpt de groep zijn potentiële klanten of leveranciers voorafgaandelijk aan een gedetailleerde financiële analyse (liquiditeit, solvabiliteit, rentabiliteit, reputatie en risico's). De groep doet beroep op interne en externe informatiebronnen zoals officiële analyses door gespecialiseerde ondernemingen (Moody's, Standard & Poor's en Fitch). Zij evalueren de ondernemingen in functie van het risico en kennen hen een standaardnotering (rating) toe. De groep doet eveneens beroep op databanken met algemene, financiële en marktinformatie om zijn dossier over de potentiële klant of leverancier te vervolledigen. Daarboven kan de groep voor het merendeel van zijn activiteiten van de mogelijkheid gebruik maken om aan zijn tegenpartijen, op contractuele basis, een waarborg te vragen hetzij in de vorm van een bankwaarborg hetzij door een storting in geld. Op die manier beperkt de groep zijn blootstelling aan kredietrisico's zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van concentratie van klanten.

De thesaurieoverschotten van de groep Fluxys Belgium worden belegd bij zusterbedrijf Fluxys Finance in het kader van *cash pooling* overeenkomsten. Fluxys Finance belegt die overschotten hetzij bij eersterangs financiële instellingen, hetzij in de vorm van financiële instrumenten uitgegeven door emittenten met een notering van hoog niveau, hetzij in

financiële instrumenten van emittenten waarvan een kredietwaardige overheid meerderheidsaandeelhouder is of die genieten van een garantie van een kredietwaardige Europese staat, hetzij in leningen aan dochterondernemingen van Fluxys. De monitoring uitgeoefend door Fluxys op zijn dochterondernemingen maakt dat het tegenpartijrisico op de dochterondernemingen beperkt en beheerst is.

4.15.4. Risico's op aantasting van de integriteit van of incidenten op het netwerk

De voornaamste activiteiten van Fluxys Belgium hebben betrekking op het vervoer en de opslag van aardgas en op de LNG-terminalling van vloeibaar aardgas in Zeebrugge. Door de aard van het product dat Fluxys Belgium vervoert, voert de onderneming een omvattend veiligheidsbeleid.

Risico's in verband met Seveso-vestigingen. In 2015 exploiteerden Fluxys Belgium en Fluxys LNG twee Seveso-vestigingen: de LNG-terminal in Zeebrugge en de ondergrondse opslag in Loenhout. Conform de Seveso-wetgeving voeren Fluxys Belgium en Fluxys LNG een proactief beleid om de risico's op het vlak van welzijn op het werk, industriële veiligheid en milieu te beheersen.

Beschadiging infrastructuur door derden (zie ook p.60-62). Ernstige incidenten met pijpleidingen zijn hoofdzakelijk het gevolg van beschadigingen door derden. Om zulke beschadigingen te voorkomen, is iedereen die werken plant of wil uitvoeren in de nabijheid van aardgasvervoersinfrastructuur wettelijk verplicht die voorafgaandelijk te melden aan Fluxys Belgium. Fluxys Belgium, op zijn beurt, beantwoordt iedere melding met een bevestiging of er zich al dan niet in de nabijheid van de werken aardgasvervoersinfrastructuur bevindt. Is dat inderdaad het geval, dan ontvangt de aanvrager alle nodige gegevens en de verdere procedure om de werken in alle veiligheid te kunnen uitvoeren. Fluxys Belgium draagt bovendien actief bij tot initiatieven om de drempel voor de meldingsplicht zo laag mogelijk te houden. Samen met het zorgvuldig optreden van alle medewerkers leidde dat ertoe dat in 2015 geen beschadigingen door derden geweest waarbij gas ontsnapte of waarbij we onze diensten moesten onderbreken.

Op het terrein zelf inspecteren Fluxys Belgium-patrouilleurs regelmatig de leidingtracés, begeleiden ze aannemers die werken uitvoeren in de nabijheid ervan, en houden ze in het oog of er onder meer in de buurt van de leidingen geen onaangekondigde werken van start gaan.

Fluxys Belgium evalueert geregeld op welke manier die gecombineerde administratieve en operationele aanpak van werken door derden kan worden verbeterd. Verder voert de onderneming rond de veiligheid van zijn aardgasvervoersinfrastructuur een actief sensibiliseringsbeleid naar de lokale overheden en al wie betrokken is bij werken in de buurt ervan.

Fluxys Belgium waakt zowel bij het ontwerp, de bouw, de ingebruikname, de inspectie en exploitatie als bij het uit gebruik nemen van zijn installaties over de publieke veiligheid, het milieu en het welzijn van zijn medewerkers. Om dat gestructureerd en doeltreffend te kunnen doen heeft Fluxys Belgium een Quality & Safety Management System geïmplementeerd. Dat systeem integreert de wettelijke eisen en normen die op de onderneming van toepassing zijn inzake welzijn op het werk, industriële veiligheid, milieu en kwaliteit en wordt voortdurend aangepast om bijvoorbeeld rekening te houden met de laatste evoluties en opgespoorde verbetermogelijkheden. Dat QSMS vormde reeds een bouwsteen van bestaande certificaties en hielp de vereisten van externe verificaties (bijvoorbeeld van Seveso-sites) te beantwoorden. In 2015 werd er verder gewerkt om ook de vervoernetbeheersactiviteit klaar te stomen voor meer externe verificaties in het kader van de voorziene technische code SMS.

Competente teams staan in voor het beheer en de beheersing van crisissituaties als gevolg van mogelijke incidenten of ongevallen in een installatie die Fluxys Belgium of Fluxys LNG exploiteert. Alle teamleden volgen specifieke crisismanagementsopleidingen en Fluxys Belgium organiseert op zeer regelmatige basis crisisoefeningen om de reactiviteit van de organisatie te verzekeren. Jaarlijks zijn er ook oefeningen in samenwerking met de hulpdiensten.

Beschadiging infrastructuur door Fluxys Belgium-werken. Beschadigingen kunnen zich ook voordoen bij werken van Fluxys Belgium om infrastructuur in gebruik te nemen of te herstellen. Elk incident of bijna-incident wordt grondig onderzocht en er wordt onmiddellijk actie ondernomen om herhaling te vermijden.

Corrosie. De Fluxys Belgium-leidingen zijn uitwendig afgewerkt met een bekleding om corrosie te voorkomen. Daar bovenop past Fluxys Belgium een systeem van kathodische bescherming toe waardoor een bijkomende elektrische bescherming bij fouten wordt verzekerd. Aanvullend worden de leidingen waar mogelijk systematisch van binnenuit gecontroleerd met zogeheten ‘intelligente schrapers’ en van buitenaf door elektrische metingen.

4.15.5. Beschikbaarheid, betrouwbaarheid en beveiliging van ICT

De afhankelijkheid van de activiteiten van Fluxys Belgium en Fluxys LNG van de beschikbaarheid van ICT en ICS (Industriële Controle Systemen) neemt toe met de tijd. Die systemen kunnen storingen vertonen door gebeurtenissen buiten de controle van Fluxys Belgium. Fluxys Belgium heeft maatregelen genomen om de beschikbaarheid van zijn informaticasystemen te af te stemmen op de noden. Zo zijn er voor een aantal systemen, zoals die voor het beheer van de aardgasstromen in het netwerk, back-up faciliteiten die operationeel worden als er zich een storing voordoet om voor een continue exploitatie te kunnen zorgen.

4.15.6. Verzekeringen en bankgaranties

Fluxys Belgium evalueert de waarschijnlijkheid van de belangrijkste risico's die gepaard gaan met zijn activiteiten en maakt een inschatting van de mogelijke financiële gevolgen in het geval dat die risico's realiteit zouden worden. Naargelang van de mogelijkheden en de marktvoorwaarden dekt de groep die risico's grotendeels door een beroep te doen op de verzekeringsmarkt. In sommige gevallen worden risico's gedeeltelijk herverzekerd bij Flux Re dat een 100%-dochteronderneming is van Fluxys Belgium NV of blijft een gedeelte van het risico behouden, bijvoorbeeld door te werken met een aangepaste vrijstelling.

Het feit dat Flux Re volledig wordt geconsolideerd in de rekeningen van de groep heeft als gevolg dat de kosten van ongevallen die gedekt zijn door haar herverzekeringsprogramma ten laste komen van het geconsolideerd resultaat. Daarnaast herverzekert Flux Re sommige risico's van andere bedrijven van de Fluxys-groep en ontvangt daarvoor premies van verzekeraars. Vergoedingen voor ongevallen van die partijen zullen in voorkomend

geval een impact hebben op het IFRS geconsolideerd resultaat van de groep Fluxys Belgium.

De algemene dekking is in lijn met de Europese praktijken terzake en heeft betrekking op de verschillende domeinen waarin risico's zich kunnen voordoen:

- bescherming van de installaties tegen vormen van 'materiële schade'; voor specifieke gevallen bestaat daarnaast een bijkomende dekking 'exploitatieverliezen'
- bescherming van de aansprakelijkheid tegenover derden door een algemene dekking samengesteld uit verschillende rangen
- programma voor het personeel: dekking door verplichte verzekeringen (wetsverzekering voor arbeidsongevallen) en een programma voor het personeel inzake gezondheidszorg.

In het kader van zijn beleid in verband met de risico's verbonden aan zijn commerciële activiteiten, heeft Fluxys Belgium voor de meeste van zijn activiteiten de mogelijkheid op contractuele basis aan zijn tegenpartijen een garantie te vragen, hetzij in de vorm van een bankgarantie, hetzij in de vorm van een garantie gegeven door een kredietwaardig moederbedrijf, hetzij in de vorm van een storting in geld. Fluxys Belgium past een strikt opvolgingsbeleid toe van zijn handelsvorderingen en evalueert systematisch de financiële capaciteit van zijn tegenpartijen. Het risico dat de partijen in gebreke blijven, is daardoor beperkt, maar Fluxys Belgium kan dat risico en de eventuele negatieve gevolgen op zijn financiële situatie niet uitsluiten.

Vragen over boekhoudkundige gegevens

Geert Hermans

Tel 32 2 282 75 66

Fax 32 230 75 43

geert.hermans@fluxys.com

Perscontacten

Rudy Van Beurden

Tel 32 2 282 72 30

Fax 32 2 282 79 43

rudy.vanbeurden@fluxys.com

Laurent Remy

Tel 32 2 282 74 50

Fax 32 2 282 79 43

laurent.remy@fluxys.com

Deze publicatie is ook verkrijgbaar in het Frans en het Engels. Wilt u een exemplaar ontvangen, neem dan contact op met het departement Communicatie:

Tel 32 2 282 77 32

Fax 32 2 230 79 43

communication@fluxys.com

Fluxys Belgium NV

Zetel van de vennootschap – Kunstlaan 31 – B-1040 Brussel

Tel 32 2 282 72 11 – **Fax** 32 2 230 02 39 – www.fluxys.com/belgium

BTW BE 0402.954.628 **RPM** Brussel – D/2016/9484/1
